

Telenor AS
Årsrapport 1997

Innhold

Høydepunkter	6
Hovedtall	7
Dette er Telenor	8
Styrets beretning	14
Resultatregnskap Telenor Konsern	26
Balanse Telenor Konsern	27
Kontantstrøm Telenor Konsern	28
Regnskapsprinsipper	29
Noter til regnskapet Telenor Konsern	33
Resultatregnskap Telenor AS	52
Balanse Telenor AS	53
Kontantstrøm Telenor AS	54
Noter til regnskapet Telenor AS	55
Revisjonsberetning	60
Verdiskapningsregnskap	61
Konsernsjefens redegjørelse	66
Regulatoriske forhold	67
Analytisk informasjon og utviklingstrekk	69
År 2000	72
Telenor International	78
Telenor Bedrift	82
Telenor Privat	86
Telenor Mobil	88
Telenor Plus	90
Telenor Nextel	94
Telenor Nett	96
Telenor Installasjon	100
Telenor Forskning og Utvikling	102
Telenor Kapital og Finans	104
Tillitsvalgte og ledelse	110
Ordfliste	111
Adresser	112

Arena for verdens mest avanserte telekommunikasjon?

Norge er et av de første land i verden med et telenett som er 100% basert på fremtidens digitale teknologi. Vi er også blant de fremste når det gjelder dekning på mobiltelefon og internett. Hvorfor er det blitt slik?

Dels fordi vi har utviklet telekommunikasjonene våre i et land med store utfordringer, både geografisk og klimamessig.

Dels fordi nordmenn faktisk har tradisjon for å være åpne i forhold til tekniske og teknologiske nyvinninger.

Dels fordi vi er en nasjon med relativt små forskjeller mellom rike og fattige, der utdanning er rettferdig fordelt og der folk flest har tatt del i velferd og vekst.

Og dels fordi Telenor, som hele nasjonens selskap, har vært åpne for å lære av andre, og evnet å se fremover i utviklingen av sine tjenester.

● Høydepunkter 1997

Digitaliseringsprogrammet for telenettet i Norge ble fullført 1.12.1997. Det ble påbegynt i 1966 da de første digitale elementer ble bygget inn transmisjonsnettet. Digitaliseringen av sentralnettet og sentralene ble påbegynt i 1986.

Internasjonaliseringsprogrammet ble videreført og trappet opp, med store investeringer i mobilisenser i Tyskland, Østerrike og Hellas.

Telenors andre kommunikasjonssatellitt, Thor II, ble skutt opp fra Cape Canaveral i Florida og plassert på den strategiske posisjonen 1 Grad Vest. Samtidig ble satellitt nummer tre, Thor III, bestilt.

Det ble levert forslag til eier om en kapitalutvidelse på 3 mrd. kroner for å sikre konsernets finansielle styrke og soliditet. Stortinget har senere bevilget 2 mrd. kroner i ny egenkapital.

Installasjonsvirksomheten ble samlet i ett forretningsområde, Telenor Installasjon AS, etter tidligere å ha vært organisert innenfor Telenor Privat, Telenor Nett og Telenor Bedrift. Dette ble en suksess og sikret et positivt bidrag til konsernets resultat.

Det ble foretatt en rebalansering med sterkere overgang til kostnadsbaserte priser. Totalt sett ble trenden med kraftige prisreduksjoner ført videre.

Internettsatsingen ble forsterket gjennom etablering av et nytt forretningsområde med enhetlig resultat- og styringsansvar, Telenor Nextel AS. Ved utgangen av året utgjorde internett ca.15 prosent av lokaltrafikken i det norske telenettet.

Telenors lokaliseringsstrategi ble fastlagt, med regionale tyngdepunkter og tilstedeværelse i hele landet for å sikre levering av grunnleggende tjenester til alle.

Avtale om kjøp av tomt på Fornebu ble inngått. Dette skal danne grunnlag for utvikling av et fremtidsrettet hovedkontor og kostnadseffektiv samlokalisering av virksomheten i Oslo-området. Lignende tiltak for samlokalisering ble gjort i Bergen og Trondheim.

Telenor etablerte som første selskap i verden et tilbud om digital-TV innenfor en åpen standard og tok første skritt på veien til å integrere TV- og computerteknologi for massemarkedet.

Beløp i mill. kroner	1997	1996	1995
Driftsinntekter	25.518	22.170	19.859
Driftskostnader ekskl. avskrivninger	18.682	15.670	13.723
Ordinære avskrivninger	4.070	3.887	3.562
Driftsresultat	2.766	2.613	2.574
Resultat før skatt	1.915	2.354	2.103
Omløpsmidler	7.533	6.474	5.910
Anleggsmidler	26.095	23.106	21.568
Sum eiendeler	33.628	29.580	27.478
Rentebærende gjeld	9.224	5.860	6.906
Egenkapital	15.026	14.671	11.721
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	5.496	4.827	6.284
Investeringer ¹⁾	8.891	5.528	4.555
Resultatmargin ²⁾	7,5%	10,6%	10,6%
Avkastning på sysselsatt kapital ³⁾	10,6%	14,3%	14,3%
Egenkapitalrentabilitet ⁴⁾	12,9%	17,8%	18,5%
Antall ansatte	20.848	19.221	18.480
Antall årsverk	19.598	18.113	17.406
Årets resultat	1.200	1.910	1.481
Utbytte	570	950	550
Resultat pr aksje i hele kroner ⁵⁾	1.667	2.894	2.468
Egenkapital pr aksje i hele kroner ⁵⁾	20.869	22.229	19.535

Definisjoner:

- 1) Investeringer i varige driftsmidler, langsiktige investeringer i aksjer og innskudd i satelittorganisasjoner.
- 2) Resultat før skatt/Sum driftsinntekter.
- 3) Resultat før skatt + finanskostnader/Gjennomsnittlig (total kapital – ikke rentebærende gjeld).
Avkastningen i 1996 og 1995 er justert ved at renter vedrørende avsetning for overtallighet (TNM) og førtidspensjoner ikke er påplussert som finanskostnader. Dette har redusert den beregnede avkastningen med 0,5 prosentpoeng begge årene.
- 4) Resultat før skatt/Gjennomsnittlig egenkapital.
- 5) Korrigert for aksjekapitalutvidelse i 1996.

● Dette er Telenor

Telenor består av morselskapet Telenor AS med datterselskaper. Alle aksjene eies av den norske stat. Med 20.848 ansatte og en årsomsetning på 25,5 mrd. kroner i 1997 er Telenor en av de største og mest verdiskapende bedriftene i Norge. Telenors spekter av produkter og tjenester innenfor data- og telekommunikasjon omfatter alt fra enkle telefonabonnement – fast og mobil – til installasjon og drift av komplette IT-systemer, global satellittkommunikasjon, overføring og distribusjon av kringkastingssignaler, verdiøkende tjenester, internett-tjenester og katalogproduksjon og -distribusjon.

Telenor er den ledende tele/IT-leverandøren i Norge. I Europa er Telenor markedets tredje største aktør innen satellittkommunikasjon og blant de ti største mobiloperatørene.

Telenor har eierandeler i mer enn 40 operative datterselskaper eller tilknyttede selskaper i 25 land utenfor Norge.

Dette danner basis for å utvikle Telenor til et multinasjonalt tele/IT-konsern. Telenor satser strategisk på integrasjon av tele og data.

Konsernet bygger sin virksomhet på grunnverdiene ansvarlighet, pålitelighet og engasjement. Den løpende styring av konsernets forretningsvirksomhet baseres på styringskravene kundeorientering, verdiskaping og fornyelse.

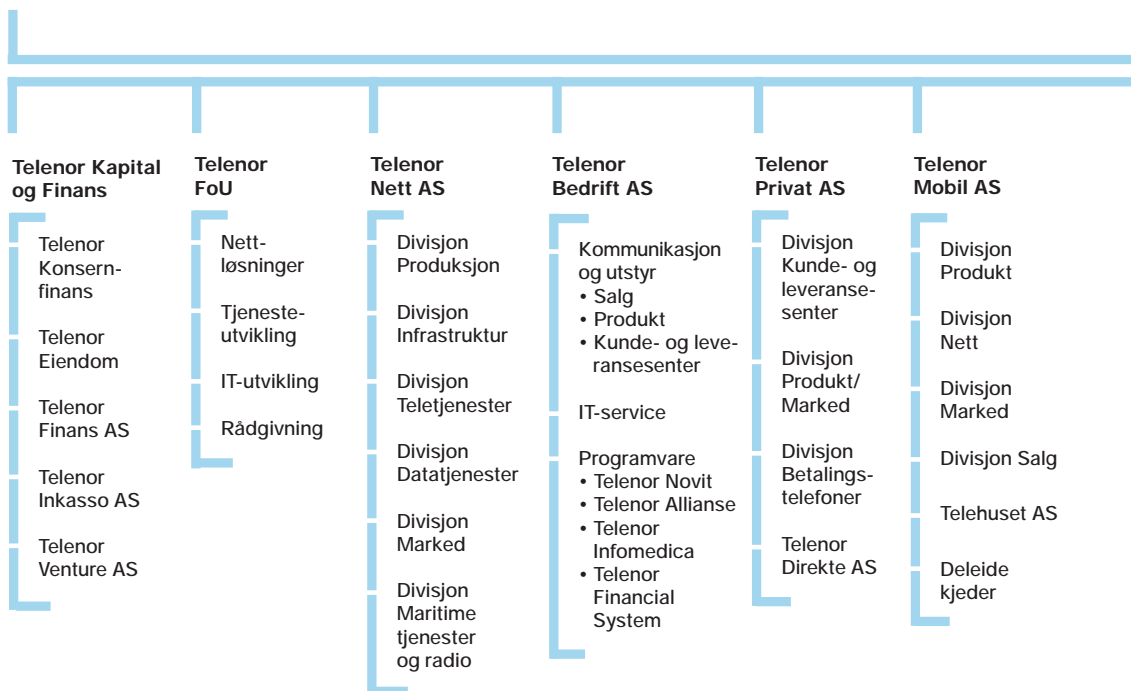
Telenor anser det som en viktig konkurransefaktor å ha et godt omdømme. Det skal sikre at Telenor er attraktiv for kundene og skaper økonomisk verdi for eieren. Telenor skal være en attraktiv arbeidsplass og konsernet skal være nyskapende både teknologisk og i markedet.

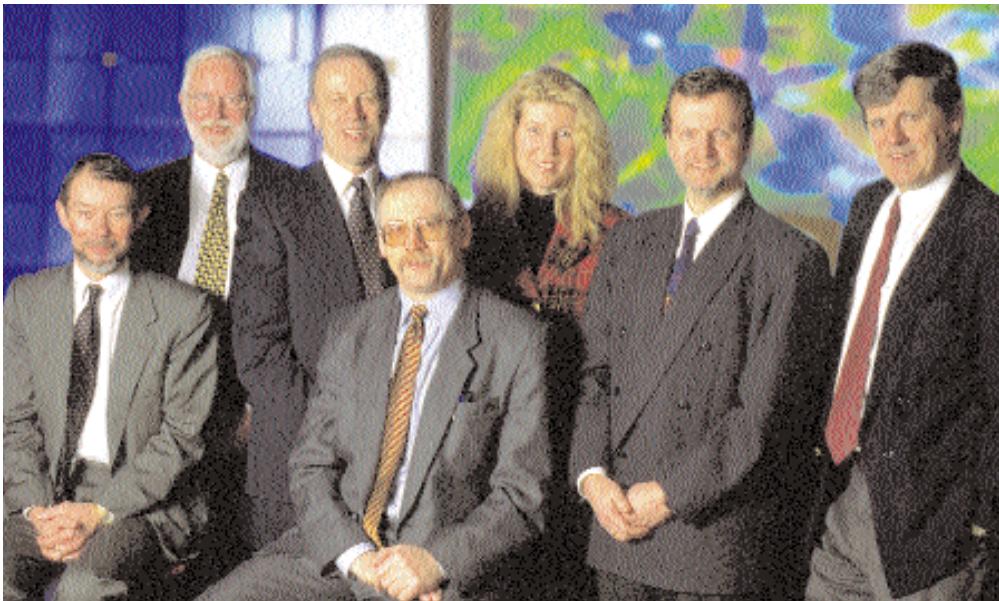
Konsernet skal bidra til en positiv samfunnsutvikling, være til å stole på og ha en god forretningsmoral.

Telenor AS

Konsernsenteret

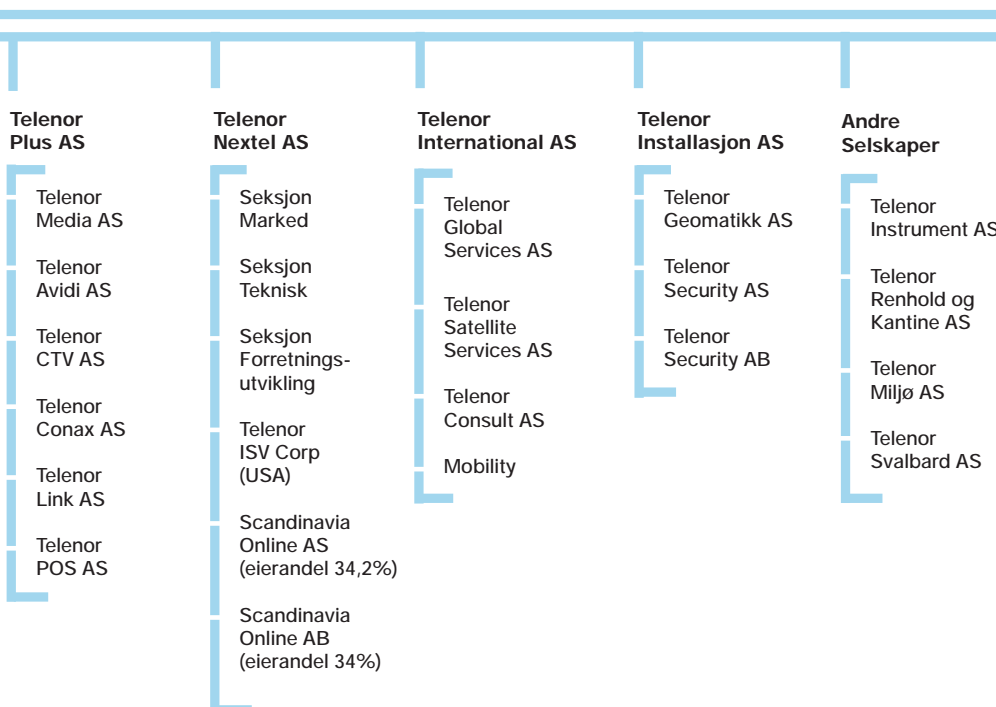
(Konsernledelse m/staber)

Telenors konsernledelse.

Fra venstre: Konserndirektør (forretningsutvikling og nye tjenester) Peter Pay, konserndirektør (økonomi og finans) Torstein Moland, visekonsernsjef (teknologiske valg og satsinger) Ole Petter Håkonsen, konsernsjef Tormod Hermansen, konserndirektør (kommunikasjon) Marit Elisabeth Døving, visekonsernsjef (virksomheten i Norge) Jon Fredrik Baksaas, visekonsernsjef (internasjonal virksomhet) Terje Thon. Konserndirektør (regulatoriske forhold og intern IT-strategi) Magnus Dokset, var ikke tilstede da bildet ble tatt.

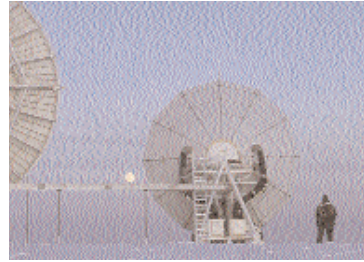

ajour pr 1. april 1998

1 grad vest

*Noen navn er uløselig knyttet til rom-
eventyr og satellitter. Cape Canaveral.
Stillhetens Hav. Svalbard. Svalbard??!*

for uendeligheten

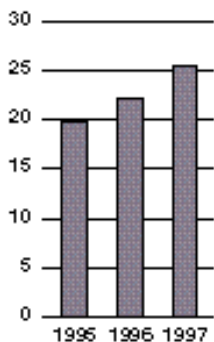
Javisst. 131 mil fra Nordpolen ligger verdens første satellittbaserte telefonsamband i nordområdene. To kommunikasjonssatellitter går i bane over Europa på den strategiske posisjonen 1 Grad Vest.

De betjener alt fra skandinaviske og øst-europeiske fjernsynsstasjoner til store bedrifter med behov for verdensomspennende kommunikasjon.

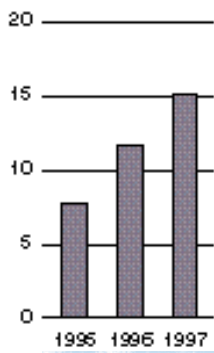
Telenor er og skal være blant Europas to-tre fremste selskaper på satellittkommunikasjon. Få, om noe, selskap på vår størrelse er like godt posisjonert for den fremtidige utvikling som ligger på dette området.

● Styrets beretning

Driftsinntekter
Telenor Konsern
(1000 mill. kroner)

Driftsinntekter
Vekst
Telenor Konsern
(prosent)

Tele- og IT-industrien er inne i en rivende utvikling med store teknologiske sprang som medfører sammensmelting av telekommunikasjon, kringkasting, databehandling og innholdsvirksomhet. Utviklingen følges opp med nye regulatoriske regimer som skal sikre full samtrafikk og overgang til fungerende konkurransemarkeder for teletjenester. De gjenværende eneretter i Norge og i de fleste EU-landene ble avviklet 1. januar 1998. Endringene i rammevilkårene har resultert i betydelig restrukturering og internasjonal posisjonering innen verdens tele/IT-industri. Globale allianser etableres, konkurranseforholdene skjerpes og geografiske grenser viskes bort. Den nye konkurransesituasjonen representerer store utfordringer i Telenors hjemmemarked, samtidig som friere markedsadgang gir nye, spennende forretningsmuligheter i utlandet.

Styret i Telenor har valgt en offensiv strategi for å møte de nye utfordringene. Noen hovedtrekk fra virksomheten i 1997 kan belyse dette:

- Fullføring av digitaliseringsprogrammet for telenettet i Norge.
- Videreføring og opptrapping av internasjonaliseringsprogrammet med store investeringer i mobilisenser i Tyskland, Østerrike og Hellas. Oppskyting av ny satellitt, Thor II og bestilling av Thor III.
- Forslag til eier om en kapitalutvidelse på 3 mrd. kroner for å sikre konsernets finansielle styrke og soliditet.
- Rebalansering av priser og totalt sett fortsatt kraftige prisreduksjoner.
- Forsterket internettsatsing gjennom etablering av et nytt forretningsområde med enhetlig resultat- og styringsansvar.
- Fastlegging av en lokaliseringstrategi med regionale tyngdepunkter og tilstedeværelse i hele landet for å sikre levering av grunnleggende tjenester til alle.
- Avtale om kjøp av tomt på Fornebu ble inngått. Dette skal danne grunnlag for utvikling av et fremtidsrettet hovedkontor og kostnadseffektiv samlokalisering av virksomheten i Oslo-området. Lignende tiltak for samlokalisering ble gjort i Bergen og Trondheim.

Disse forhold og andre målrettede tiltak i 1997 er etter styrets oppfatning nødvendige bidrag for å bringe Telenor inn i det globale konkurransemarked og samtidig videreutvikle selskapet som ledende tele/IT-leverandør i Norge.

Konsernets driftsinntekter i 1997 ble 25.518 mill. kroner mot 22.170 mill. kroner i 1996. Veksten utgjør

15,1 prosent. Konsernets virksomhet utenfor Norge hadde en omsetningsøkning i 1997 på ca 1.500 mill. kroner. Resultat før skatt for konsernet i 1997 ble 1.915 mill. kroner mot 2.354 mill. kroner i 1996. Resultatnedgangen har sin årsak i at det er foretatt betydelige investeringer i blant annet mobilkommunikasjon og satellittvirksomhet i utlandet som i de første årene belaster resultatregnskapet med underskudd.

Marked og tjenester

Nettvirksomheten

Telenor Nett AS ble fra 1. januar 1997 etablert som eget datterselskap av Telenor AS. Samtidig ble det fastlagt en ny organisasjonsstruktur med gjennomgående divisjoner og konsentrasjon av antall regionale sentra. Effektivisering og nedbemanning av Telenors nettdrift er gjennomført i samsvar med vedtatte planer som tar sikte på å redusere de årlige driftskostnadene betydelig i tiden fremover. Det er fullføringen av digitaliseringsprogrammet for Telenors telenett og sentraler pr. 1. desember 1997 som har gjort det mulig for Telenor å drifte telenettet fra færre steder og med lavere bemanning enn tidligere. Det er av avgjørende betydning for Telenor å kunne ta ut det effektiviseringspotensial som skapes gjennom de store og langsiktige investeringsprogrammer konsernet gjennomfører på nettområdet. Telenor disponerer nå et av verdens mest moderne og avanserte telenett og siktemålet er å kunne tilfredsstillende neste århundres forventninger til «den elektroniske motorvei». Den nye konkurransesituasjonen innebærer etablering av alternativ infrastruktur, og fører til at Telenor reduserer sine nettpriiser og kostnader for å kunne bevare markedsandeler og konkurransekraft i fremtiden.

Telenor fortsatte i 1997 utbyggingen av GSM-nettet for fullt, samtidig som kapasiteten i alle mobilnettene ble tilpasset trafikken og etterspørselen. Det er oppnådd betydelige forbedringer i fremkommelighet og redusert nivå på antall samtalebrudd. Det foregår en utvikling i Telenor hvor tjenester og funksjoner som i dag er realisert i flere nett, både faste og mobile, etter hvert integreres i en felles teknisk og administrativ plattform. Integrasjon av nettutvikling, terminaler og tjenestetilbud i et stort marked gir styrke og stor driftsfordeler.

Samordning av tjenesteproduksjonen i Norge

En betydelig del av Telenors tjenesteproduksjon til sluttbrukermarkedet er basert på leveranser fra nettvirksomheten, og forutsetter et meget nært

samarbeid og samspill mellom alle ledd i verdikjeden for å få ut synergier og bevare konkurransefortrinn. Som et ledd i forberedelsene til det åpne konkurransemarked fra 1998, ble det besluttet å samordne virksomhetene i de heleide datterselskapene Telenor Nett AS, Telenor Bedrift AS, Telenor Privat AS, Telenor Mobil AS og Telenor Installasjon AS under en felles Norgesledelse med virkning fra 1. juli 1997. Virksomheten utenfor Norge ble på tilsvarende måte samordnet i et eget ledelsesområde. Denne ledelsesorganiseringen sikrer også et sterkere koordineringsgrep mellom hovedvirksomhetsområdene hjemme og ute.

Fra 1. januar 1998 har det skjedd en ytterligere integrasjon og samordning av tjenesteproduksjonen i det norske marked ved at Telenor Privat og Telenor Mobil har fått felles ledelse, som nå leder konsernets samlede virksomhet i person- og småbedriftsmarkedet.

Styret har stor tro på at effektiviseringen av hovedvirksomhetene i Norge vil gi gode resultater og har allerede registrert forbedringer i Telenors kunderettede virksomhet.

I 1997 er det særlig områdene innenfor telefoni/ISDN og mobiltelefoni som har utviklet seg positivt i det norske markedet. Volumveksten på fastgenerert trafikk fra 1996 til 1997 har innenfor bedrifts- og privatområdet vært på henholdsvis 13,8 prosent og 11,5 prosent. Dette har særlig gitt seg uttrykk i økt trafikk mot mobilnettene, som har hatt en volumvekst på ca. 40 prosent. I tillegg er markedets bruk av internett en betydelig drivkraft i utnyttelsen av telenettet. I mobilmarkedet har det i 1997 vært en netto tilgang i abonnement på ca 281.000, fordelt med en vekst i GSM-markedet på ca. 338.000 og en reduksjon i NMT-markedene på 57.000.

Den samlede IT-virksomheten i Telenor har vist svake regnskapsmessige resultater i 1997. Både programvareselskapene og IT-servicevirksomheten har bidratt med betydelige underskudd, som følge av utviklingskostnader og i noen grad salgssvikt. På den annen side har Telenor gjennom satsingen innen IT-området oppnådd en unik posisjonering i forhold til kun å være en tradisjonell teleoperatør. Det er en betydelig utfordring å utnytte den posisjoneringen til forbedret markedsgrep og verdiskaping.

Internasjonal virksomhet

Ved utgangen av 1997 hadde Telenor eierandeler i mer enn 40 operative datterselskaper eller tilknyttede selskaper i 25 land utenfor Norge, og med virksomhet

som spenner over et bredt spekter av teletjenester. Konsernet er engasjert i en rekke lovende prosjekter internasjonalt, hovedsakelig innen mobil- og satellittkommunikasjon samt katalogvirksomhet. Telenor er i dag en attraktiv samarbeids- og alliansepartner for store internasjonale konsern. Den styrkede utenlandsprofilen understrekes ved at investeringer utenfor Norge økte fra 1.250 mill. kroner i 1996 til 4.220 mill. kroner i 1997. Disse store investeringene belaster resultatet kortsiktig, men vil bidra positivt såvel resultat- som verdimessig om få år. Omsetningen økte fra 3,1 mrd. kroner i 1996 til 4,6 mrd. kroner i 1997. Alt dette illustrerer etter styrets syn helt tydelig at Telenor nå er i ferd med å utvikle seg til et internasjonalt selskap, hvor konsernets vekst i økende grad vil komme fra virksomheten ute.

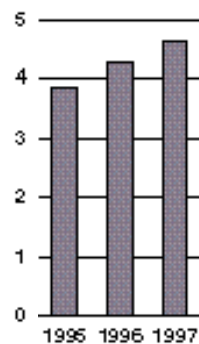
Innenfor satellittområdet har Telenors satsning på kringkasting gitt positive resultater. Telenors satellittposisjon på 1 Grad Vest er nå etablert som «Nordisk Hot-bird». Det vil si at de mest attraktive TV-programmene distribueres via Telenor og at de fleste parabolantennene i Norden peker mot denne satellittposisjonen. I mai 1997 ble satellitten Thor II skutt opp, og fra 1 Grad Vest distribueres nå mer enn 110 TV- og radioprogrammer til de nordiske land, Sentral- og Øst-Europa. Telenors tredje satellitt, Thor III, forventes skutt opp i juni 1998. Satellittkringkasting er derfor inne i en positiv utvikling som trykker nåværende og fremtidige investeringer. Telenor har dessuten etablert et samarbeid med Canal Plus (Europas største programselskap) om utvikling av digital standard for satellittkringkasting, en standard som vil ha stor betydning for virksomheten fremover.

I 1997 besluttet Telenor å delta i et konsortium sammen med British Telecom og det tyske industri- og energiselskapet VIAG Intercom for å bygge ut både fastnett- og mobilnett-tjenester i hele Tyskland. Invitasjon til å delta i selskapet var grunnlagt med Telenors spisskompetanse innen mobile tjenester. Telenor har sammen med partnere også deltatt i og vunnet anbudskonkurranse for å bygge ut mobilnett i Østerrike og Hellas. I samsvar med Telenors strategi for Russland er Telenor sammen med lokale partnere tildelt mobillicens i Stavropol og Kaliningrad. Også i Ukraina engasjerer Telenor seg i mobiltelefonutbygging sammen med lokale partnere. Antall mobiltelefonilisenser utenfor Norges grenser som Telenor deltar i, har dermed økt fra 5 i 1996 til 12 i løpet av 1997.

Person søking var Telenors første område innen internasjonal mobilkommunikasjonssatsing. På grunn av

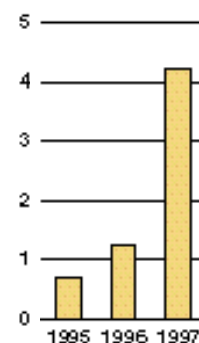
Investeringer i Norge

Telenor konsern
(1000 mill. kroner)

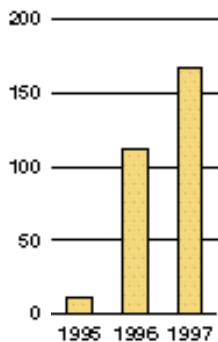

Investeringer utenfor Norge

Telenor konsern
(1000 mill. kroner)

Antall internett-abonnenter
(1000 abon.)

Telenors tyngdepunkter i Norge

den stadig raskere utbredelse som mobiltelefoni GSM/DCS har fått i de områder utenfor Norge hvor Telenor har vært engasjert i personsøkerprosjekter, er det foretatt en strategisk gjennomgang av personsøking som satsningsområde utenfor Norge. På denne bakgrunn har Telenor besluttet å gå ut av denne virksomheten. Denne beslutningen har medført restrukturingskostnader, som sammen med resultatet i de forskjellige prosjektene, har belastet regnskapet for 1997 med 200 mill. kroner.

Mange av engasjementene i utlandet vil være etableringer som i en oppstartsperiode på fem til åtte år vil vise regnskapsmessige underskudd. Økning i engasjementenes verdi i denne første fase vil kun komme til uttrykk i Telenors regnskap dersom noen av engasjementene selges. De økonomiske konsekvenser av et utvidet internasjonalt investeringsprogram vil således i første omgang virke negativt på Telenors regnskapsmessige resultat. Det fastsatte krav til avkastning på egenkapital målt ut fra regnskapsmessig resultat vil derfor ikke tilfredsstilles innenfor en måleperiode på fem år. Verdien for Telenor og for staten som eier av slike investeringer innenfor en femårsperiode kommer derimot til uttrykk i verdistigningen for det enkelte selskap. Verdivurdering vil bli foretatt regelmessig av utenforstående og gi en god indikasjon på hvilke verdier som skapes. Styret viser i denne sammenheng til en nylig gjennomført verdivurdering HSBC Investment Banking har foretatt for Telenor. Den estimerer verdien av egenkapitalen i Telenor International AS til et sted mellom 9 og 15 mrd. kroner, mens bokført egenkapital 31.12.1997 utgjorde ca. 3 mrd. kroner. Det er grunn til å anta at en betydelig del av den positive verdiutviklingen i den internasjonale virksomheten har skjedd i 1997.

Installasjonsvirksomheten

Telenors installasjonsvirksomhet utgjør en meget betydelig del av konsernets virksomhet, men virksomheten hadde frem til 1997 ikke et samlet forretningsmessig fokus med samme krav til lønnsomhet og effektivitet som andre virksomheter. For å møte de nye utfordringene på dette området, ble det heleide datterselskapet Telenor Installasjon AS etablert fra 1. januar 1997. Det innebar at det aller meste av installasjonsressursene i konsernet ble samlet, med et felles mål om å bli den ledende totalleverandør av installasjonstjenester i Norge.

Installasjonsmarkedet er i sterk vekst, både når det gjelder installasjon, service og drift knyttet til salg av tele- og datatjenester, og når det gjelder anbuds-, service- og vedlikeholdsmarkedet for øvrig. Telenor

Installasjon har en landsdekkende organisasjon med sterkt lokalt fokus og avdelinger på vel 100 steder i landet. I tillegg er selskapets montører bosatt i så nær som alle landets kommuner, og kan nå Telenors kunder på svært kort tid.

Installasjonsmarkedet er i endring og kundene etter-spør i stadig større grad totalløsninger av installasjonstjenester, som innbefatter både tele, data, sterkstrøm, alarm, sikkerhet og overvåkning. Samtidig foregår det en teknologisk utvikling mot sammensmelting av ulike teknologier, noe som vil bety økning i etterspørselen etter nye løsninger.

Styret er godt tilfreds med utviklingen innenfor installasjonsområdet. Fra å være en betydelig underskuddsvirksomhet, har selskapet i løpet av 1997 snudd trenden til overskudd, blant annet ved å fokusere på effektivitet i produksjonskjeden, kostnadskontroll og kompetanseoppbygging. Flere tiltak har bidratt til å forbedre lønnsomheten. Det er gjennomført en total omlegging av varedistribusjonen, hvor alle lagre er lagt ned og erstattet med hurtig distribusjon direkte fra grossist til den enkelte montør. I tillegg er det utviklet et nytt ordresystem, hvor den enkelte montør får sine arbeidsordre via GSM mobiltelefon direkte til en liten, bærbar PC.

Internett

Innen internettområdet skjer utviklingen meget raskt, og internett-teknologien vurderes som en nøkkel-teknologi innen den fremtidige utviklingen av kommunikasjons- og multimediatjenester. Konkurransen om internettkundene er meget sterk i et marked som preges av store internasjonale aktører med hele Norden og Europa som hjemmemarkedsbase.

På denne bakgrunn besluttet Telenor å oppgradere Telenor Nextel AS (tidligere Telenor Online AS) til eget forretningsområde fra 1. juli 1997. Selskapet har fått ansvaret for IP-nettverket og hovedprodukter som aksess til internett, kommunikasjonstjenester basert på IP-nettet og verdiøkende tjenester. Telenors internettetsatsing organiseres derved som et vertikalt integrert resultatområde med et enhetlig resultat- og styringsansvar for alle elementer i verdikjeden. Dette vil bringe konsernet i forkant når det gjelder produktutvikling og synergi i forhold til bestående produktportefølje i konsernet.

Internettmarkedet har hatt en sterk vekst innen både privat- og bedriftsmarkedet, selv om veksten ikke har vært så sterk som forventet. Konkurransesituasjonen medfører høye provisjonskostnader i

salgsleddet og reduserte abonnementspriser. Antall internettabonnetter i privatmarkedet ved utgangen av 1997 var ca 167.000, en økning på ca 55.000 i løpet av året. Styret legger til grunn at Telenor innen internettområdet har skapt betydelige merverdier.

Innovasjon og forretningsutvikling

Telenors eget utviklingsarbeid har fått forsterket fokus i 1997 gjennom etablering av et eget konsernansvarsområde for innovasjon og forretningsutvikling. Evne til videreutvikling av produkter og tjenester basert på etablerte og nye teknologiplattformer, vil bli en kritisk suksessfaktor for Telenor i tiden fremover. Det gjelder spesielt på bakgrunn av den sammensmelting som skjer mellom adskilte bransjer som telekommunikasjon, IT og media.

Lokaliseringstrategi

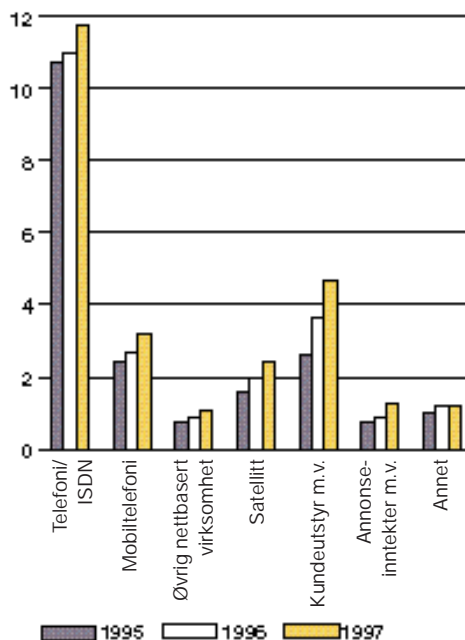
Et av Telenors viktigste konkurransefortrinn i Norge er den landsomfattende kundebasen, og den landsdekkende organisasjonen som gir høy tilgjengelighet for kundene. Selskapets lokaliseringsmønster blir derfor et viktig virkemiddel for å realisere konsernets strategiske mål. Vedlikehold og videreutvikling av nødvendig kvalitet og service vis à vis mer og mer krevende kunder er en av konsernets viktigste utfordringer. Mens det tidligere var til dels vanskelig og tidkrevende å nå frem til kundeansvarlige enheter og personer i Telenorkonsernet, har interne omorganiseringer og bruk av nyutviklede støttesystemer ført til reduserte svartider og bedre kundeservice på flere områder. Forbedringspotensialet er imidlertid fortsatt stort og må utnyttes videre dersom Telenor skal hevde seg i konkurransen om kundene i et marked preget av mange tilbydere og et mangfold av nye tjenester og produkter.

Telenor har en desentralisert organisasjonsstruktur som danner et godt utgangspunkt for å etablere og videreutvikle den nødvendige kundenærhet og kunde-kontakt. Med dette utgangspunkt har Telenor etter grundige analyser etablert en lokaliseringstrategi med et hovedmønster som kan beskrives på følgende måte:

- Konserntyngdepunkt i Oslo-området.
- Et antall regionale tyngdepunkter.
- Et antall lokale Telenor-sentra for drifts- og markedsfunksjoner.
- Et stort antall steder knyttet til distribusjon, salg, installasjon og service.
- Et antall steder hvor det er lokalisert virksomhet/funksjoner preget av lokaliseringmessig uavhengighet, muliggjort av Telenors teknologi.

Driftsinntekter - produktfordelt

Telenor Konsern
(1000 mill. kroner)

Lokaliseringstrategien ble presentert i Telenors §10-plan for 1997 og har fått tilslutning fra Regjeringen i St. meld. nr. 17 (1997–98) *Om Telenor AS si virksomhet*, som ble fremmet for Stortinget i januar 1998.

Økonomi

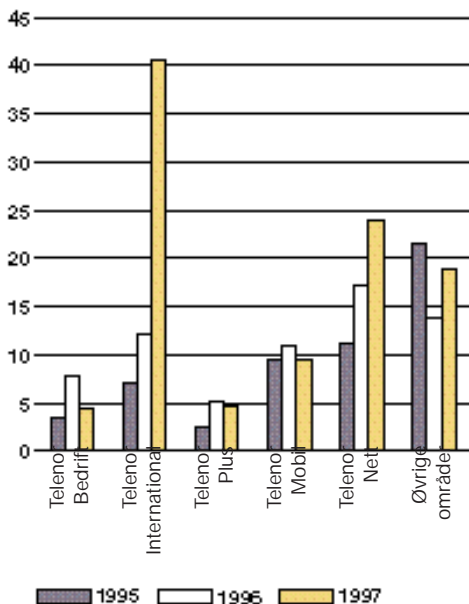
Driftsinntekter og resultat

Konsernets driftsinntekter i 1997 ble 25.518 mill. kroner mot 22.170 mill. kroner i 1996. Økningen på 15,1 prosent kommer i hovedsak fra nettbaserte tjenester, kundeutstyr og oppkjøp av virksomhet. Veksten i nettbasert omsetning kan henføres både til mobilkommunikasjon, fastnett telefoni og leide samband, og er oppnådd til tross for betydelige prisreduksjoner. Konsernets driftsinntekter omfatter ikke andel av omsetning i tilknyttede selskaper.

Telenor oppnådde i 1997 et driftsresultat på 2.766 mill. kroner, en forbedring på 153 mill. kroner fra 1996. Resultatet er oppnådd til tross for prisreduksjoner, sterk konkurranse innenfor visse markedssegment og økt satsing innenfor prioriterte områder for ytterligere å posisjonere konsernet for økt konkurranse. Samlet førte prisreduksjonene i 1997 til et inntektsbortfall på ca 1.100 mill. kroner sammenlignet med 1996.

Investeringer fordelt på forretningsområde

(100 mill. kroner)

Den kraftige veksten i antall GSM-abonnenter medførte kostnader til provisjon, bonus og markedskostnader på ca 1.000 mill. kroner, som er på nivå med 1996. Det har i 1997 vært en utvikling hvor provisjoner og markedskostnader også har økt innenfor andre områder, for eksempel internett.

Det er i 1997 foretatt enkelte endringer i regnskapsprinsipper/estimer. Avskrivningstiden for NMT- og personsøkernettene, som ble overtatt fra Televerket 1. januar 1993, er med virkning fra 1. januar 1997 forlenget til år 2003. Det er videre endret prinsipp for regnskapsføring av utgifter knyttet til salg av annonser med videre i kataloger. Disse endringer innebærer en resultatforbedring i 1997 på i overkant av 200 mill. kroner.

Som en følge av lønnsoppgjøret i 1997, er NAVOs AFP-ordning (avtalefestet pensjon) vesentlig utvidet. Telenor har innenfor gjeldende regnskapsstandard besluttet å belaste implementeringseffekten på ca 360 mill. kroner over gjenværende opptjeningstid på 15 år.

Konsernets samlede pensjonskostnader er redusert fra 475 mill. kroner i 1996 til 380 mill. kroner i 1997. Reduksjonen må ses i sammenheng med at det i 1997 ikke er innvilget ytterligere tilsagn om førtids-

pensjonering. Årets kostnader i forbindelse med overtallighet er som forutsatt ved etableringen av Telenor AS ført med ialt 208 mill. kroner mot selskapets avsetning for dette formål.

Tilknyttede selskaper er fra 1. januar 1997 inkludert i henhold til egenkapitalmetoden. Disse selskaper bidrar med et underskudd i 1997 på 685 mill. kroner. Mange av de internasjonale engasjementene er i en oppstartsfasen og vil dermed de første årene føre til underskudd selv om de har en positiv verdiutvikling.

Resultatet før skatt ble 1.915 mill. kroner mot 2.354 mill. kroner året før. Avkastningen på sysselsatt kapital ble 10,6 prosent, som er 3,7 prosentpoeng lavere enn i 1996. For virksomheten i Norge økte avkastningen på sysselsatt kapital til 16 prosent mot 15 prosent i 1996. Egenkapitalavkastningen for konsernet som helhet ble 12,9 prosent i forhold til 17,8 prosent i 1996. Styret anser dette som tilfredsstillende både for virksomheten i Norge og konsernet som helhet ut fra markedssituasjonen og de satsinger konsernet har gått inn i utenlands.

Investeringer

Konsernets samlede investeringer i 1997 utgjorde 8.891 mill. kroner. Dette er omlag 3.300 mill. kroner høyere enn i 1996. Økningen skyldes betydelige, nye prosjekter i utlandet samtidig med betydelig økning i kundedrevne og kapasitetsøkende investeringer i det norske nettet.

Av konsernets samlede investeringer utgjorde investeringer utenfor Norge 4.220 mill. kroner. Videre utgjorde investeringer i det norske nettet 2.100 mill. kroner. Av dette utgjorde investeringer i mobilnettet omlag 700 mill. kroner.

Kapitalgrunnlag og finansiering

Konsernets egenkapital utgjør 44,7 prosent av totalkapitalen ved utgangen av 1997. Dette tilsvarer egenkapital på 15.026 mill. kroner. Regjeringen fremmet i januar forslag for Stortinget om å utvide egenkapitalen i Telenor med 2.000 mill. kroner, og varslet at den ville komme tilbake til spørsmålet om delprivatisering før en eventuell neste utvidelse av egenkapitalen i Telenor. Regjeringens forslag til kapitalutvidelse er nå vedtatt av Stortinget.

Rentebærende gjeld var ved utgangen av 1997 på 9.224 mill. kroner. Dette er en økning på 3.364 mill. kroner i forhold til 1996 og reflekterer det økte investeringsnivået. Langsiktig gjeld finansiert via Telenor Konserntfinans, hadde gjennomsnittlig gjenværende

løpetid på 4,3 år, og en gjennomsnittlig rentebinding inklusive effekt av rentebytteavtaler på 1,55 år pr 31.12.1997. Resterende del av langsiktig gjeld er i hovedsak leasing, hvor leasingfinansiering av Thor III ultimo 1997 utgjorde 496 mill. kroner.

År 2000

Telenor har i de enkelte forretningsområder og for felles systemer igangsatt aktiviteter, som under sentral koordinering skal kartlegge og løse ulike problemstillinger knyttet til år 2000. Det vises i denne forbindelse til nærmere redegjørelse i eget avsnitt i årsrapporten.

Regulatoriske forhold

Liberaliseringen av telemarkedet fra 1. januar 1998 har medført at en rekke nye aktører ønsker å ta del i konkurransen om levering av teletjenester. I den nye teleloven med tilhørende forskrifter legges det blant annet opp til at nye leverandører av fastnettjenester nå kun behøver en enkel registrering hos Post- og teletilsynet, mens Telenor gjennom konsesjon er tillagt strenge forpliktelser. Telenor er på sin side pålagt å inngå samtrafikkavtaler med de nye aktørene uten at disse hittil er blitt pålagt akseptable sikkerhetskrav fra myndighetenes side. Dette representerer en meget betydelig risiko for Telenor i forhold til de forpliktelser selskapet er pålagt vedrørende totalforsvaret og i forhold til nettsikkerhet overfor brukerne. Styret har tatt saken opp med Samferdselsdepartementet som telepolitisk myndighet.

Telenor har i 1997 inngått avtaler om samtrafikk med Telia, Tele2 og Global One. Det er innledet forhandlinger med en rekke andre aktører om samtrafikk, og ytterligere avtaler forventes signert i 1998.

Styret vil generelt understreke at fortsatt usikkerhet om utforming og praktisering av nytt reguleringsregime i Norge fra 1.1.1998 representerer en betydelig forretningsmessig risiko for Telenor. Dette gjelder særlig hvis for eksempel samtrafikkbetingelser og andre markedstilpasninger blir myndighetsregulert på en slik måte at store verdier kan risikeres overført til konkurrentene uten at sluttbrukerne får glede av dette i form av bedre og rimeligere tjenester. Skjevregulert tilgang til Telenors infrastruktur for konkurrentene vil undergrave Telenors evne til å levere likeverdig tilbud over hele landet, og vil svekke incentivene til videreutvikling av telekommunikasjon i Norge.

Organisasjon og personell

Ved utgangen av 1997 var det ialt 20.848 medarbeidere i Telenor-konsernet. Av disse arbeidet 18.338

i Norge og 2.510 i utlandet. Ved utgangen av 1996 var antall ansatte 19.221. Av de 20.848 medarbeiderne fordelte 1.372 seg på morselskapet og 19.476 i datterselskapene, mens de tilsvarende tallene for 1996 var henholdsvis 8.958 i morselskapet og 10.263 i datterselskapene. Endringene skyldes i hovedsak utskillelsen av Telenor Privat, Telenor Nett og Telenor Installasjon som selvstendige aksjeselskaper.

Teknologi- og markedsendringer har også i 1997 medført behov for bemanningsmessige tilpasninger. Telenor legger stor vekt på et velfungerende, internt arbeidsmarked ved omstillingsprosesser og oppmuntrer til økt mobilitet i personalet. Intern overgang mellom forretningsområder/selskaper er beregnet til ca 5 prosent. Vel 550 medarbeidere har sluttet med ventelønn. Dessuten ble betydelige midler nytt til avgangsstimulerende tiltak som studie-stipend og andre sluttvederlag.

Ledelsen ønsker å opprettholde et godt samarbeid med de ansattes organisasjoner innenfor rammen av hovedavtalen mellom NAVO og hovedorganisasjonene. Samarbeidet er også formalisert gjennom organer som Konsernutvalg, Bedriftsutvalg og faste lederfora.

Indre og ytre miljø

Det er gjennomført et kontinuerlig og systematisk arbeid for å vedlikeholde og forbedre de totale arbeidsmiljøforholdene i alle konsernets forretningsområder, enheter og selskaper. Arbeidsmiljøaktivitetene gjennomføres etter myndighetenes pålegg om systematisk HMS-arbeid og etter interne retningslinjer i konsernet. For 1997 var sykefraværet for konsernet 4,5 prosent, det samme nivå som for 1996. I næringslivet for øvrig registreres en betydelig øking av sykefraværet. Skadehyppigheten, målt i antall fraværsskader pr million arbeidede timer, såkalt Hverdi, var 2,9 mot 2,8 i 1996.

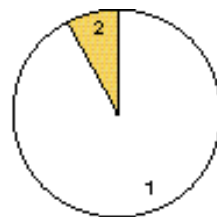
Telenor har utarbeidet en handlingsplan for det ytre miljø i perioden 1998–2000, «Telenor – Agenda 21», som skal sikre et godt miljøarbeid og en god miljøprofil og som vil bety et viktig konkurransefortrinn fremover. Telenors miljørapport for 1997 gir en mer detaljert oversikt over hva som er utført av miljøarbeid i regi av konsernet, både i form av styrings-tiltak og mer praktiske tiltak.

Telia-saken

Høsten 1997 ble det innledet samtaler med sikte på å slå sammen Telenor AS og svenske Telia AB i ett nytt selskap. Samtalene ble ført parallelt mellom de

Ansatte

Telenor konsern
1996

1. i Norge: 17.796
2. utenfor Norge: 1.425
Totalt: 19.221

1997

1. i Norge: 18.338
2. utenfor Norge: 2.510
Totalt: 20.848

Styrets beretning

to lands regjeringer og ledelsen i selskapene. 20. februar 1998 ble det klart at selskapenes eiere ikke lyktes med å komme frem til en enighet som innebar nødvendig balanse mellom de to partene. Styret mener det kunne ha vært oppnådd betydelige gevinster ved å slå sammen de to selskapene til et nytt telekonsern. En grunnleggende forutsetning for sammenslåing var at det nye selskapet skulle fremstå som et integrert og troverdig norsk-svensk selskap basert på full likeverdighet og balanse. Da dette ikke kunne oppnås, var det naturlig å avslutte samtalen.

Disponeringer

I de to siste årene har regjeringens utbytteforslag i statsbudsjettet blitt forhøyet av Stortinget i forbindelse med salderingen av budsjettet. For regnskapsåret 1997 er utbyttet satt til 570 mill. kroner, som utgjør 47,5 prosent av årets resultat etter skatt, mens det i statsbudsjettet var foreslått 300 mill. kroner. Styret i Telenor har overfor eieren gitt uttrykk for at staten bør fastlegge en langsiktig og stabil utbyttepolitikk

som er tilpasset vekstmuligheter og soliditetskrav. Styret legger til grunn at det fremtidige utbyttet fra Telenor blir basert på disse prinsipper og ses i sammenheng med konsernets egenkapitalbehov.

Årets underskudd før skatt i Telenor AS ble 319 mill. kroner. Styret foreslår at resultatet inklusive mottatt konsernbidrag på 1.264 mill. kroner og etter skattekostnad med 331 mill. kroner, disponeres som følger:

Avsatt til utbytte	570 mill. kroner
Overført til disposisjonsfond	44 mill. kroner
Sum	614 mill. kroner

Utsiktene fremover

Med utgangspunkt i at hele Telenors virksomhetsområde er underlagt alminnelig markedskonkurranse fra siste årsskifte, vil selskapets overordnede mål være å skape størst mulige verdier for eier. Telenor ser det også som et mål å bidra til videreutvikling av informasjonssamfunnet i Norge og til at de mulig-

Telenors styre 1997

Arnfinn
Hofstad
(leder)

Christian
Brinch
(nestleder)

Terje Moe
Gustavsen

Ashild
Bendiktsen

Oddbjørn
Nordset

heter dette skaper, kommer alle deler av landet til gode. Telenor vil satse systematisk for å mestre de utfordringene som følger med dette. Telenors forretningside forutsetter at Telenor kan være engasjert i alle ledd av verdiskapingskjeden, og at det i tillegg til at det kan oppnås lønnsomhet i hvert enkelt ledd, også kan trekkes fordeler av synergievinster på tvers av de enkelte virksomheter.

Telenors hovedstrategi forutsetter at de enkelte forretningsområder og enheter er konkurransedyktige, fleksible og raske. Dette stiller store krav til organisasjonen og til Telenors evne til å forstå de underliggende, strukturelle trekk i markedsutviklingen. Organiseringen av virksomheten i forretningsområder med definerte oppgaver og ansvar er valgt for raskt å kunne reagere på markeds- og konkurranse signaler innenfor de respektive virkeområder og foreta nødvendige justeringer og tilpasninger av tjenestetilbud, ressurser og kompetansebehov. Selv med de raskt endrete markeds- og konkurranseforhold og

nye teknologiske muligheter som vil prege hverdagen fremover, mener styret at Telenor allerede i flere år har vist kontinuerlig evne til å ta i bruk nye organisasjons-, arbeids- og driftsformer for å oppnå resultater. Styret ser derfor positivt på selskapets muligheter til å hevde seg både hjemme og ute i årene som kommer.

Lønn, godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse til styret for morselskapet utgjorde i 1997 767.500 kroner. Bedriftsforsamlingen mottok samme periode en godtgjørelse på 307.500 kroner. Lønn og annen godtgjørelse til konsernsjef utgjorde i 1997 1.515.069 kroner. Konsernsjefens øvrige avtaler er referert i note 4 i regnskapet.

Forslag til ordinært revisjonshonorar for morselskapet i 1997 utgjør 800.000 kroner. I tillegg er det fakturert 3.061.405 kroner for andre tjenester.

Oslo 31. mars 1998

Inger Karin Nerheim

Inger Karin Nerheim

Anne Sørli

Anne Sørli
(ansattes representant)

Synnøve Lohne-Knudsen

Synnøve Lohne-Knudsen
(ansattes representant)

Svein Eivind Solheim

Svein Eivind Solheim
(ansattes representant)

Tormod Hermansen

Konsernsjef
Tormod Hermansen

Et tilgjengelig *folk*

*Det er ikke tilfeldig at Norge i dag er blant de land
i verden med høyest mobiltelefondekning.*

i en utilgjengelig natur

Mobiltelefoni er nemlig særdeles velegnet for Norge. Med store avstander, høye fjell, dype daler og fjorder, er sikker og avansert telekommunikasjon en nødvendighet.

Derfor var Telenor blant pionerene da arbeidet med å utvikle mobiltelefonnettet ble påbegynt for mer enn 20 år siden. Først deltok vi i utviklingen av NMT, den nordiske mobiltelefonstandard som fikk stor utbredelse. Med basis i denne kunnskapen var vi deretter med på å bygge opp den europeiske standarden GSM.

Likevel er mobiltelefonien fremdeles i barndommen. Nesten fra måned til måned lanserer vi nye tjenester.

Samtidig ønsker Telenor å stå for den nødvendige porsjon nøkternhet og kritiske vurdering av teknologien. Vi vil at kundene skal bruke teknologien med vett og forstand, og har gjort utvikling av «mobilvett» til et viktig satsingsområde.

Resultatregnskap

Telenor Konsern

1. januar–31. desember

Beløp i mill. kroner	Note	1997	1996	1995
Driftsinntekter	1	25.518	22.170	19.859
Driftskostnader				
Vare- og trafikkkostnader	2	6.243	5.052	4.339
Lønn og sosiale kostnader	3,4	6.767	5.940	5.265
Andre driftskostnader	5,6,7	5.672	4.678	4.119
Av- og nedskrivninger	16	4.070	3.887	3.562
Sum driftskostnader		22.752	19.557	17.285
Driftsresultat		2.766	2.613	2.574
Resultat tilknyttede selskap		(685)		
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	8	320	252	231
Finanskostnader	8	(486)	(511)	(702)
Sum finansposter		(166)	(259)	(471)
Resultat før skatt		1.915	2.354	2.103
Skattekostnad	9	(779)	(441)	(603)
Minoritetsinteressenes andel av årets resultat		64	(3)	(19)
Årets resultat		1.200	1.910	1.481
Resultat pr aksje i hele kroner		1.667	2.894	2.468

Balanse

Telenor Konsern

pr. 31. desember

Beløp i mill. kroner	Note	1997	1996	1995
Eiendeler				
Betalingsmidler	10	385	557	1.033
Kundefordringer	11	4.772	4.206	3.713
Andre kortsiktige fordringer og aksjer	12	1.713	1.104	691
Lagerbeholdning		663	607	473
Sum omløpsmidler		7.533	6.474	5.910
Aksjer og innskudd				
Aksjer og innskudd	13	922	641	603
Tilknyttede selskap	14	1.974	917	391
Andre langsiktige fordringer	15	629	975	518
Varige driftsmidler	16,17	22.570	20.573	20.056
Sum anleggsmidler		26.095	23.106	21.568
Sum eiendeler		33.628	29.580	27.478
Gjeld og egenkapital				
Kortsiktig rentebærende gjeld	18	189	333	58
Kortsiktig rentefri gjeld	19	8.259	7.387	6.586
Sum kortsiktig gjeld		8.448	7.720	6.644
Langsiktig rentebærende gjeld				
Langsiktig rentebærende gjeld	18	9.035	5.527	6.848
Langsiktig rentefri gjeld	19	877	1.567	2.196
Sum langsiktig gjeld		9.912	7.094	9.044
Minoritetsinteresser		242	95	69
Egenkapital	20	15.026	14.671	11.721
Sum gjeld og egenkapital		33.628	29.580	27.478
Pantstillelser				
Pantstillelser	21	209	92	45
Garantiansvar	21	2.471	1.832	1.627

Kontantstrømoppstilling

Telenor Konsern

1. januar–31. desember

Beløp i mill. kroner	1997
Innbetalinger for salg av varer og tjenester	29.448
Utbetalinger til vare- og trafikkleverandører	(7.265)
Utbetalinger til ansatte, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk	(7.257)
Utbetaling for andre driftsutgifter	(5.926)
Innbetalinger av renter mv	327
Utbetalinger av renter mv	(420)
Andre inn-/utbetalinger knyttet til operasjonelle aktiviteter	119
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	(3.530)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter ¹⁾	5.496
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	476
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(6.120)
Netto kontantinnbetalinger ved salg av aksjer og andeler	210
Netto kontantutbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	(2.833)
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	981
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	(958)
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(8.242)
Innbetalinger langsiktig gjeld	10.366
Innbetalinger kortsiktig gjeld	10.298
Utbetalinger langsiktig gjeld	(6.858)
Utbetalinger kortsiktig gjeld	(10.449)
Innbetaling av egenkapital fra minoritet i datterselskap	163
Utbetaling av utbytte	(950)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	2.570
Effekt av valutakursendring på betalingsmidler	4
Netto endring i betalingsmidler	(172)
Betalingsmidler pr 01.01.	557
Betalingsmidler pr 31.12.	385
<i>¹⁾ Avstemming :</i>	
Resultat før skattekostnad	1.915
Betalt skatt	(574)
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler og virksomhet	(116)
Av- og nedskrivninger og resultat tilknyttede selskap	4.755
Endring varelager	(56)
Endring kundefordringer og -forskudd	(526)
Endring leverandørgjeld	539
Forskjell resultatført og betalt vedrørende pensjoner og omstillingsmidler (TNM)	(435)
Endring i andre tidsavgrensingsposter mm	(209)
Netto merverdi- og investeringsavgift ikke tilknyttet operasjonelle aktiviteter	203
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	5.496

● Regnskapsprinsipper

Generelt

Telenor var frem til 31.10.94 en statlig forvaltningsbedrift. Forvaltningsbedriften ble pr 1.11.94 omdannet med regnskapsmessig kontinuitet, men etter tilpasninger til aksjelov og god regnskapsskikk, til et aksjeselskap heleid av den norske stat.

Årsoppgjøret omfatter årsberetning, konsernets og morselskapets resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noter.

Årsoppgjøret er avlagt i henhold til regnskapslovgivningen og god regnskapsskikk i Norge. Alle beløp er angitt i millioner kroner og gjelder Telenor konsern dersom ikke annet er angitt.

Konsernet har i 1997 tatt i bruk egenkapitalmetoden for tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet. Implementeringseffekten er ført mot egenkapitalen pr 1.1.97 med 328 mill. kroner. I henhold til god regnskapsskikk er sammenligningstallene ikke endret. Proforma resultat effekt for 1996 ved implementering pr 1.1.96 ville vært en negativ resultatandel på 225 mill. kroner. Det er videre endret regnskapsprinsipp for regnskapsføring av utgifter knyttet til salg av annonser i kataloger mv. Engangseffekten pr 1.1.97 av dette bedrer resultatet for 1997 med 63 mill. kroner. Det er videre avsatt 95 mill. kroner i restruktureringsavsetninger, primært knyttet til nedbemanning i Norge jfr note 7, mens det er inntektsført netto 88 mill. kroner av tidligere avsetning. Avskrivning av mobilnettet NMT er forlenget til år 2003, som gir en reduksjon på årets avskrivninger, beregnet av bokført verdi 1.1.97, på 147 mill. kroner.

Prinsipper for utarbeidelse av konsernregnskapet

Konsernregnskapet omfatter Telenor AS og alle datterselskaper hvor Telenor AS eier mer enn 50% av kapitalen og har bestemmende innflytelse. Disse selskapene fremgår av note 25. Konsernregnskapet viser konsernets økonomiske stilling og resultat når disse selskapene betraktes som en samlet enhet.

Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Minoritetsinteressenes andel av årets resultat og egenkapital er vist som separate poster i resultatregnskapet og balansen. Selskaper kjøpt/solgt i løpet av året, konsolideres i resultatregnskapet fra kjøpstidspunktet/fram til salgstidspunktet.

Investering i datterselskap

For kjøpte datterselskap elimineres kostprisen på aksjene i morselskapets regnskap mot egenkapitalen i datterselskapet på kjøpstidspunktet. Eventuelt betalt merverdi eller mindreverdi fordeles på de eiendeler og forpliktelser disse relaterer seg til, og kostnadsføres/inntektsføres senere som disse. Merverdiene/mindreverdiene føres brutto med avsetning for utsatt skattegjeld/utsatt skattefordel så langt som mulig. Betalt merverdi som ikke kan fordeles på eiendeler og forpliktelser balanseføres som goodwill. Avskrivninger av goodwill er basert på vurdering av økonomisk levetid med avskrivningstid begrenset oppad til 20 år. Goodwill knyttet til en underliggende lisens avskrives over avtalens løpetid, men maksimalt 10 år. Betalt merverdi har hovedsaklig blitt klassifisert som goodwill.

Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskap er selskap, uansett juridisk form, hvor Telenor konsernet ikke har kontrollerende eierinteresse eller felles kontroll, men allikevel betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse antas normalt å foreligge ved eierandeler mellom 20%–50%. I påvente av ny regnskapslov er bruttometoden ikke implementert for felleskontrollerte aksjeselskap og andre juridiske enheter.

Tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet vurderes etter egenkapitalmetoden. Konsernets andel av årsresultat etter skatt og etter avskrivning av merverdier (resultatandel) regnskapsføres på en linje i resultatregnskapet for konsernet. Egenkapitalandelen regnskapsføres på en linje i balansen, og tilsvarer kostpris tillagt konsernets resultatandel, justert for utbytte og direkte egenkapitaljusteringer. Behandling av merverdier ved kjøp av tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet gjennomføres etter samme prinsipper som for datterselskap.

Selskap eiet av Telenor Venture AS med mer enn 20% vurderes ikke etter egenkapitalmetoden eller konsolideres, da aksjeeiene er å betrakte som midlertidig.

Omregning av utenlandske enheter

Telenor konsernet anser samtlige vesentlige utenlandske enheter (datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet) som selvstendige enheter. Telenor konsernet har pr i dag ikke investeringer i høyinflasjonsland (mer enn 100% inflasjon over 3 år).

For konsernet benyttes dagskurs for å omregne nettoinvesteringer i selvstendige utenlandske enheter, hvor også gjeld som er utpekt som sikring av nettoinvesteringen hensyntas. Resultatposter omregnes til gjennomsnittskurs. Omregningdifferanser føres mot egenkapital, inntil eventuell avhendelse av nettoinvesteringen.

I selskapsregnskapet er den samme nettoinvesteringen oppført til kostpris (transaksjonsdagens valutakurs). Gjeld som er utpekt som sikring av en slik nettoinvestering regnskapsføres til opptrekkskurs, selv om denne er lavere enn dagskursen når det utvilsomt er merverdier i de sikrede eiendeler ut over eventuelt urealisert kurstap på denne gjelden.

Periodiserings- og klassifiseringsprinsipper

Inntekter

Utenlandske teleoperatører avregner teletrafikk til og fra utlandet med Telenor. Andel av trafikk fra utlandet til Norge registreres som trafikkinntekter i Telenor. Tilsvarende avregnes teletrafikk til og fra mobiltelefonnettene.

Trafikkinntekter og andre inntekter tas til inntekt på tidspunktet for leveranse. Abonnementsinntekter, som gjelder fasttelefoni, mobiltelefoni og internett tilgang, periodiseres jevnt over den tilhørende abonnementsperioden. Enkeltstående serviceoppdrag inntektsføres ved utførelsen. Inntekter knyttet til serviceavtaler periodiseres jevnt over over avtalens løpetid.

Annonseinntekter er i hovedsak knyttet til utgivelse av kataloger. Disse inntektsføres når katalogen utgis.

Vare- og trafikkostnader

Vare- og trafikkostnader periodiseres i takt med inntekten.

Telenor avregner teletrafikk til og fra utlandet med utenlandske teleoperatører. Trafikkostnader til utlandet er godtgjørelse til utenlandske teleoperatører for deres andel av trafikk fra Norge.

Tilsvarende avregnes teletrafikk til og fra mobiltelefonnettene, hvor mobiloperatørens andel av eksternt mobilterminert trafikk registreres som trafikkostnader i Telenors regnskap.

Varekost er i hovedsak leie av nettkapasitet, materiell til kataloger, kundeutstyr og andel av andre driftskostnader balanseført som varelager og kostnadsført som varekost. Utgifter knyttet til salg av annonser resultatføres på det tidspunkt inntekten registreres.

Pensjonskostnader og -forpliktelser

Regnskapsføring av pensjonskostnader skjer i samsvar med Foreløpig Norsk Regnskapsstandard for Pensjonskostnader. I henhold til denne standarden er de kollektive pensjonsordninger behandlet som ytelsesplaner. Inntil 31. august 1995 var hovedtyngden av

de ansatte i Telenor tilknyttet Statens Pensjonskasse. Denne ordningen ble behandlet som tilskuddsordning.

Den kollektive pensjonsordningen er i hovedsak dekket gjennom stiftelsen Telenor Pensjonskasse. 17.347 ansatte i konsernet (1.998 ansatte i Telenor AS) er dekket gjennom Telenor Pensjonskasse.

Utover dette har konsernet enkelte mindre kollektive pensjonsordninger i frittstående forsikringsselskap og egen pensjonsordning for toppledere.

Pensjonskostnader og pensjonforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjening på basis av forutsetninger nevnt nedenfor samt andre aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang mv. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i og med at Telenor anser det som sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. Endringer i pensjonsforpliktelser og -midler som skyldes avvik fra beregningsforutset-

ninger (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid (15 år) for avvik som overstiger 10% av brutto pensjonsforpliktelse (pensjonsmidlene hvis disse er størst). Ikke resultatførte avvik fremgår av note 3. Selskapenes juridiske forpliktelser påvirkes ikke av den regnskapsmessige behandlingen.

Grunnlaget for beregningen av årets pensjonskostnad for ytelsesplanene er basert på antall opptjeningsår, lønnsnivå samt følgende forutsetninger:

Diskonteringsrente	7,0%
Årlig lønnsvekst/økning i G	3,5%
Årlig regulering av pensjoner	2,5%
Avkastning på pensjonsmidler	8,0%
Fratredelseshyppighet	2,5%

I 1997 ble det fremforhandlet avtalefestet førtidspensjon (AFP) i NAVO-området. Ordningen innebærer at ansatte kan gå av med pensjon ved fylte 62 år eller senere, med en pensjon som utgjør 60% av ordinær lønn, begrenset oppad til 12G. Fra 62 år til fylte 64 år dekker arbeidsgiver 100%, mens fra fylte 64 år dekker staten 40%. Ved fylte 67 år går arbeidstaker over på normal pensjon.

Det betales ordinær premie i AFP-perioden. Den ordinære pensjonsforpliktelsen fra fylte 67 år regnskapsføres i perioden frem til antatt førtidspensjonering. Ved beregning av AFP-forpliktelsene er det benyttet samme forutsetninger som ovenfor, samt estimat for uttakstilbøyeligheter.

Effekt av innføringen av AFP i henhold til NAVO-ordningen er å anse som en planendring som kostnadsføres over forventet gjenværende opptjeningstid (15 år). Total forpliktelse pr 1.1.97 er beregnet til 362 mill. kroner, hvorav 24 mill. kroner er resultatført i 1997. Resultatføringen skjer i Telenor AS, da den vesentligste del av opptjeningen er skjedd mens de pensjonsberettigede var ansatt i Televerket/Telenor AS.

Udekkede ordninger - førtidspensjonering

Førtidspensjonering har vært tilbudt ansatte innenfor etablerte rammer frem til utgangen av 1996. Kostnaden ved førtidspensjoneringen blir dekket av Telenor AS. Nåverdien av antatt pensjonsforpliktelse vises som langsiktig gjeld i balansen. Det er benyttet en diskonteringsrente på 7%, og beløpet inkluderer arbeidsgiveravgift.

I 1997 er det ikke innvilget nye førtidspensjoner under disse ordningene, og resultateffekten for 1997 relaterer seg til kalkulatorisk rente på 53 mill. kroner. Renteelementet ble tidligere presentert som finanskostnad. For 1997 er renteelementet inkludert som del av pensjonskostnadene, som for dekkede ordninger. Resultatregnskapet for 1995 og 1996 er tilsvarende reklassifisert, med hhv 45 mill. kroner og 52 mill. kroner.

Forsknings- og utviklingskostnader

Utgifter til forskning og utvikling (FoU) kostnadsføres løpende, og relaterer seg i hovedsak til lønnskostnader og innleide konsulenter. Telenor har en egen avdeling som utfører FoU oppdrag for andre enheter i konsernet. I tillegg utføres FoU i de enkelte forretningsområder.

Leieavtaler

Leieavtaler hvor driftsmidler leies på betingelser som i det vesentlige overfører de økonomiske rettigheter og forpliktelser til Telenor balanseføres (finansiell lease). Pr 31.12.97 er det i hovedsak en avtale vedrørende finansiering av satellitt som tilfredsstillt kravene til balanseføring.

Renter

I forbindelse med styringen av konsernets renterisiko sees låneporteføljen sammen med tilsvarende finansielle plasseringer. Som hovedretningslinje tas det sikte på en gjennomsnittlig rentebindingstid på ca 1 år, med mulighet for å variere rentebindingen innenfor gitte rammer basert på markedsforventninger. Låneporteføljens rentebindingsprofil dannes dels gjennom valg av rentestruktur på konsernets lån og dels gjennom å benytte ulike renteinstrumenter. Pr i dag benyttes rentebytteavtaler og framtidige renteavtaler.

Renteinstrumenter som tilfredsstillt konsernets krav til regnskapsmessig sikring inngår i grunnlaget for den regnskapsmessige behandling av tilhørende fordring/lån. Renteinntekter og -kostnader periodiseres over avtalenes løpetid og klassifiseres som rente.

Renteinstrumenter som ikke tilfredsstillt konsernets krav til regnskapsmessig sikring benyttes foreløpig kun i begrenset utstrekning, og vurderes i henhold til prinsippene for verdipapirer.

Utbytte

Mottatt utbytte inntektsføres som en finansinntekt. Utdeling utover fastsatt plan fra satellittorganisasjonene behandles som langsiktig gjeld inntil vedtak om endelig utdeling finner sted.

Skatter

Skattekostnaden i regnskapet inneholder både periodens betalbare skatt og endringen i utsatt skatt/skattefordel. Endring i utsatt skatt/skattefordel er den del av skatten som vedrører periodens regnskapsmessige resultat, men som kommer til betaling i senere perioder. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet ved å foreta full avsetning for alle midlertidige forskjeller inklusive underskudd til fremføring etter gjeldsmetoden med bruk av balansedagens skattesatser og nominelle størrelser.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Poster som er knyttet til varekretsløpet, eller som normalt forfaller innen ett år etter balansedagen, er klassifisert som omløpsmidler og kortsiktig gjeld i balansen. Eiendeler anskaffet med formål av varig eie er gruppert som anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld og fordringer settes normalt ved ett år til forfallstidspunktet for betalingen. Lån knyttet til finansiering av investeringer hvor det foreligger underliggende langsiktige trekkfasiliteter er behandlet som langsiktig gjeld, uavhengig av faktiske låneforfall. Neste års avdrag på langsiktig gjeld er ikke reklassifisert til kortsiktig gjeld.

Annet

Gevinst og tap ved salg av anleggsmidler anses som en del av den normale forretningsdriften og klassifiseres som ordinære driftsinntekter og -kostnader.

Vurderingsprinsipper

Betalingsmidler

Betalingsmidler er kasse, bank, obligasjoner og sertifikater som ved anskaffelse hadde mindre enn tre måneder til forfall. For 1996 er således 156 mill. kroner reklassifisert fra betalingsmidler til kortsiktige investeringer.

Obligasjoner, sertifikater og andre verdipapirer

Obligasjoner og sertifikater styres bevisst samlet og blir kun verdikorrigert dersom den samlede porteføljen har en lavere virkelig verdi enn anskaffelseskost (porteføljepriippet). Netto urealisert kurstap kostnadsføres under finansielle poster. Urealisert kursgevinst inntektsføres kun som reversering av eventuelt tidligere kostnadsført kurstap.

Kortsiktige aksjer vurderes i henhold til porteføljepriippet.

Kundefordringer

Fordringene er oppført til nominell verdi med fradrag for forventet tap. Opptjente, ikke fakturerte inntekter klassifiseres som kundefordringer.

Lagerbeholdning

Lagerbeholdningen er vurdert til laveste verdi av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi.

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler, unntatt aksjer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er vurdert til anskaffelseskost, eventuelt virkelig verdi når verdinedgangen ikke er av forbigående art. Aksjer og andeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet vurderes i henhold til egenkapitalmetoden.

Varige driftsmidler/ avskrivninger

Generelt

Balansførte driftsmidler omfatter investeringer som gir kapasitetsøkning eller vesentlig kvalitetsforbedring. Disse er inkludert i balansen til kostpris med fradrag for akkumulerte av- og nedskrivninger. Løpende vedlikehold kostnadsføres ved gjennomføring.

Ordinære avskrivninger er basert på driftsmidlenes antatte økonomiske og tekniske levetid fra det tidspunktet driftsmidlet blir satt i ordinær drift. Avskrivninger på driftsmidler overtatt fra forvaltningsbedriften Televerket 1. november 1994 er basert på opprinnelig anskaffelseskostnad.

Varige driftsmidler vurderes i utgangspunktet individuelt til laveste verdis prinsipp. Samlet bokført verdi av anleggsmidler ved overtagelsen i november 1994 ble videreført med uendret klassifisering i balansen. Eventuell mindreverdi på varige driftsmidler som forelå ved overtagelsen som identifiseres ved konkret gjennomgang sees opp mot merverdi i andre varige driftsmidler som ble overtatt på samme tidspunkt. Eiendommer som er lagt ut for salg vurderes samlet, og det avsettes for eventuelt tap på salgsporføljen som helhet.

Interne utgifter ved investering i administrative støttesystemer er kostnadsført løpende. Renter balanseføres ikke.

Reservedeler som er knyttet til særskilte driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes levetider.

Avskrivningsprinsipper

Anleggsmidler avskrives i hovedsak lineært etter følgende satser:

Kontormaskiner og -utstyr, programvare:	20–33%
Satellitter, datautstyr, programvare i sentraler og øvrig utstyr:	10–20%
Transmisjons- og sentralutstyr:	10–20%
Kabler og strømforsyningsanlegg:	6–8%
Bygninger:	3–4%
Goodwill:	10–33%

Investering i betydelige administrative støttesystemer avskrives over 5 år, mens oppgraderinger mv avskrives over 3 år.

Avskrivningsprinsipper mobiltelefonnett

NMT- og personsøkernetene som ble overtatt fra Televerket ved etableringen av Telenor Mobil AS pr 1.1.93 avskrives ut fra «Års-siffermetoden» basert på forventet inntjeningsprofil. GSM-nettet og øvrige ordinære driftsmidler avskrives lineært. Ved beregning av årlige avskrivninger er det forutsatt en økonomisk levetid på mellom 5 og 8 år. Avskrivningstid for NMT nettene ble pr 1.1.97 forlenget til år 2003.

Avskrivningsprinsipper kabel-TV anlegg

Kabel-TV anlegg som ble overtatt fra Televerket ved etableringen av TBK a.s i 1988 og ervervede anlegg i drift, avskrives lineært over 10 år. Investeringer i stamnett avskrives over 12 år.

Nye prosjektutbygginger avskrives ut fra at ca halvparten av de samlede netto inntekter fra et nytt prosjekt relaterer seg til tilknytningsavgifter for nye abonnenter. Den resterende halvpart knytter seg til netto årlige abonnentinntekter. På denne bakgrunn avskrives halvparten av prosjektkostnadene lineært over 12 år, mens resterende del kostnadsføres over 4 år, hvorav ca halvparten i utbygningsåret og resten likt over de neste 3 år.

År 2000 utgifter

Utgifter ved modifiseringer som ikke gir forbedringer ved økt funksjonalitet eller økt forventet levetid kostnadsføres. Andre utgifter, med unntak av interne utgifter for administrative støttesystemer balanseføres.

Valuta

Telenor skiller mellom pengeposter og ikke-pengeposter. Pengeposter er betalingsmidler og eiendeler, rettigheter og forpliktelser som vil bli mottatt eller betalt i faste eller forutsigbare pengebeløp, inklusive finansielle derivater.

Regnskapsmessig behandling av valuta er forskjellig for sikrede og usikrede poster. Med sikring menes at det er identifisert et objekt eller objektgruppe som utsetter konsernet for mulig tap av egenkapitalverdier ved valutaendringer, og det er utpekt et sikringsinstrument med høy sannsynlighet for høy grad av korrelasjon i virkelig verdi.

For pengeposter som ikke er utpekt som sikring benyttes følgende prinsipper: Kortsiktige pengeposter i utenlandsk valuta vurderes til dagskurs. Langsiktige pengeposter vurderes samlet for hver valuta, og urealisert tap kostnadsføres. Urealisert gevinst inntektsføres kun som reversering av tidligere kostnadsførte tap.

For ikke-pengeposter benyttes transaksjonsdagens valutakurs. Ved eventuell nedskrivning benyttes valutakursen på nedskrivningstidspunktet.

I den grad Telenor benytter finansielle instrumenter til å sikre fordringer, gjeld og kontraktsfestede kontantstrømmer i utenlandsk valuta, regnskapsføres balansepostene til historisk valutakurs. Valutavinning eller -tap relatert til tilhørende utenombalanse poster regnskapsføres på samme tidspunkt som valutatap eller -vinning på den tilhørende balanseposten regnskapsføres.

Valutatermin- og valutabytteavtaler

Valutatermin- og valutabytteavtaler inngås i hovedsak for å sikre finansielle balanseposters valutaeksponering, og behandles da regnskapsmessig som sikring. Termertillegg/-fradrag periodiseres over avtalens løpetid, og klassifiseres som rente.

● Noter til konsernregnskapet

1. Driftsinntekter

	1997	1996	1995
Telefoni	11.551	10.951	10.742
Mobiltelefoni	3.201	2.686	2.399
Satellitt	1.090	875	771
Øvrig nettbasert virksomhet	2.543	1.971	1.566
Kundeutstyr mv	4.642	3.616	2.609
Annonseinntekter mv	1.259	895	774
Annet	1.232	1.176	998
Sum driftsinntekter	25.518	22.170	19.859

Telefoni er trafikk-, abonnements-, etablerings-/tilknytningsinntekter for telefon og ISDN. Videre er det inkludert inntekter for innkommende trafikk fra andre nett (utlandet og NetCom).

Mobiltelefoni er trafikk-, abonnements-, etablerings-/tilknytningsinntekter for mobiltelefon og personsøking.

Satellitt er inntekt fra satellittkringkasting, distribusjon av TV-kanaler til det nordiske markedet, satellittbaserte nettverk, samt inntekter fra maritim satellittkommunikasjon. Transittrafikk over Eik er nettoført.

Øvrig nettbasert virksomhet inkluderer leide samband-, teleks-, datapak-, datex-, internettabonnementsinntekter mm.

Kundeutstyr mv er inntekter fra salg av kundeutstyr (telefonapparater, mobiltelefoner, datamaskiner, hussentraler mm), salg og drift av IT-systemer, konsulent- og servicetjenester mv.

Annonseinntekter mv er inntekter av annonsesalg i tilknytning til katalogvirksomheten, katalogsalg mv.

Annet inkluderer blant annet installasjons- og entreprisenntekter, gevinst ved salg av virksomhet og driftsmidler, husleieinntekter mv. Gevinst ved salg av virksomhet utgjorde i 1997 65 mill. kroner, mens gevinst ved salg av varige driftsmidler, i hovedsak eiendommer, utgjorde 91 mill. kroner.

GEOGRAFISK FORDELING AV EKSTERNE DRIFTSINTEKTER*)

	1997
Norge	22.662
Utland	
Sverige	863
Øvrig EU	1.398
Øvrig Europa	235
Øvrige områder	360
Sum utland	2.856
Sum	25.518

*) Spesifikasjon av driftsinntekter basert på kundens lokalisering. Dersom hele virksomheten i Telenor International inkluderes, blir inntektene utenfor Norge 4,6 mrd. kroner.

2. Vare- og trafikkostnader

	1997
Leie av nettkapasitet	1.534
Leie av satellittkapasitet	528
Vareforbruk	3.536
Energi	58
Annet	587
Sum	6.243

3. Pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser og -midler

	1997	1996	1995
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD FREMKOMMER SLIK:			
<i>Tilskuddsplaner og førtidspensjoner:</i>			
Tilskuddsplaner	8	–	89
Førtidspensjoner mv	53	221	259
Sum tilskudd og førtidspensjoner	61	221	348
<i>Ytelsesplaner:</i>			
Nåverdien av årets opptjening	246	222	91
Rentekostnad av pensjonsforpliktelser	85	42	20
Brutto pensjonskostnad	331	264	111
Estimert avkastning på pensjonsmidler	(69)	(42)	(28)
Resultatførte planendringer, estimatendringer og estimatavvik	21	4	–
Netto pensjonskostnad	283	226	83
Arbeidsgiveravgift	36	28	12
Netto pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	319	254	95
Totale pensjonskostnader belastet årets resultat	380	475	443
PENSJONSFORPLIKTELSER/-MIDLER I BALANSEN FREMKOMMER SLIK:			
Brutto pensjonsforpliktelser 01.01	928	550	412
Oppkjøp/salg av datterselskap	3	128	29
Brutto pensjonskostnad	331	264	111
Implementerte pensjonsforpliktelser, planendringer	321	–	–
Forskjell mellom estimerte og faktiske forpliktelser 01.01	(32)	–	–
Utbetaling av pensjoner	(5)	(14)	(2)
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12	1.546	928	550
Pensjonsmidler 01.01	737	444	263
Oppkjøp/salg av datterselskap	2	65	50
Forskjell mellom estimert og faktisk avkastning 01.01	3	–	–
Inn- og utbetalinger og estimert avkastning på pensjonsmidler	298	228	131
Pensjonsmidler 31.12	1.040	737	444
Netto pensjonsforpliktelser (-midler) 31.12	506	191	106
Ikke resultatførte planendringer	(298)	–	–
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	(11)	(47)	(19)
Arbeidsgiveravgift	24	18	10
Netto pensjonsforpliktelser (-midler) inklusive arbeidsgiveravgift	221	162	97
Pensjonsmidler (jfr note 15)	9*)	115	166
Pensjonsforpliktelser (jfr note 19)	230*)	277	263

*) Pensjonsmidler og -forpliktelser innenfor Telenors pensjonskasse er nettoført i balansen. Førtidspensjonsforpliktelser fremgår av note 19.

4. Lønns- og personalkostnader

I tillegg til lønns- og personalkostnader som fremkommer av resultatregnskapet utgjør lønnsrelaterte kostnader til egne investeringsarbeider 328 mill. kroner i 1997 (295 og 198 mill. kroner i 1996 og 1995).

I forbindelse med etableringen av Telenor AS ble det inngått avtale om at selskapet, under gitte forutsetninger, er forpliktet til å yte konsernsjefen lønn i seks måneder utover den ordinære oppsigelsesperioden. Eventuell etterlønn skal samordnes med andre arbeidsinntekter. Avtalen går videre ut på at konsernsjefen har en pensjonsalder på 65 år, men med rett til å fratruke ved fylte 60 år med en supplerende pensjon slik at pensjonen utgjør 66 prosent av lønn ved fratreden.

5. Andre driftskostnader

	1997
Kostnader til lokaler, biler og maskiner etc	1.005
Reise og diett	573
Salg, reklame mv	1.503
Tap på fordringer (se note 6)	195
Tap ved salg av varige driftsmidler og virksomhet	40
Øvrig	2.356
Sum andre driftskostnader	5.672

6. Tap på fordringer

	1997	1996	1995
Årets konstaterte tap	210	204	149
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	(32)	(42)	(35)
Endring avsetning for tap på fordringer	17	4	54
Sum tap på fordringer	195	166	168

7. Avsetning for restrukturering mv i Norge

Overtalligheten i forhold til Telenors bemanningsbehov ble lagt til divisjonen Telenor Nye Muligheter (TNM). Divisjonen skulle gjennom kompetanseheving og initiativ til ny virksomhet søke å innpasse personalet i inntektsgivende virksomhet i og utenfor Telenor.

I henhold til St.prp. nr. 43 (1993-94) ble det i forbindelse med etableringen av Telenor AS 1.11.94 foretatt en avsetning for underdekning frem til utgangen av 1997 på 1.100 mill. kroner. Ved utgangen av 1995 og 1996 beløp avsetningen seg til henholdsvis 652 og 341 mill. kroner. TNM ble i februar 1997 avviklet i sin opprinnelige form etter fire års aktivitet. Ytterligere behov for omstilling blir videreført i de enkelte forretningsområder og enheten Telenor Omstilling.

I 1997 er det før skatt resultatført netto -7 mill. kroner knyttet til restrukturering og omstilling i Norge. Av disse er 88 mill. kroner knyttet til inntektsføring av avsetningen fra 1994, og -95 mill kroner er nye avsetninger.

Avsetninger pr 31.12.97 på 140 mill. kroner er relatert til vedtatt omstrukturering i Privat (25 mill. kroner) og Bedrift (70 mill. kroner), samt videreføring av tiltak i Installasjon som er dekket av TNM avsetningen (45 mill. kroner). Tiltakene er, eller vil bli gjennomført i løpet av 1998. Kostnadsavsetningene skal i hovedsak dekke lønn uten arbeidsytelse (48 mill. kroner), avgangspakker og støtte til studier eller gründervirksomhet i forbindelse med fratredelse (44 mill. kroner), tap knyttet til oppsagte husleiekontrakter (3 mill. kroner), samt kompetansehevede tiltak i Installasjon som ikke er avsluttet pr 31.12.97 (45 mill. kroner).

TNMs underdekning føres som kostnad i resultatregnskapet. Avsetningen inntektsføres i takt med den underdekning i TNM som ble forutsatt ved fastsettelse av avsetningens størrelse, hensyntatt videreføring av avsetning pr 31.12.97. Avvik mot faktisk underdekning klassifiseres som andre driftskostnader.

	1997	1996	1995
Avsetning 01.01.	341	652	1.045
Inntekter TNM	-	5	47
Lønn og sosiale kostnader	170	253	346
Andre kostnader	38	71	101
Sum kostnader TNM	208	324	447
Underdekning TNM	(208)	(319)	(400)
Inntektsført avsetning	315	363	456
Nettoeffekt på andre driftskostnader	107	44	56
Kalkulatoriske rentekostnader	(19)	(52)	(63)
Nettoeffekt på resultat før skatt	88	(8)	(7)
Avsetning 31.12	45*)	341	652

*) Overført Installasjon.

8. Finansinntekter og -kostnader

	1997	1996	1995
Utbytte/utdeling fra satelliitorganisasjoner	171	119	97
Renteinntekter	104	93	80
Andre finansinntekter*	45	40	54
Sum finansinntekter	320	252	231
Renter på lån fra staten	-	92	328
Renter på annen gjeld	462	384	164
Andre finanskostnader	24	35	210
Sum finanskostnader	(486)	(511)	(702)
Netto finansposter	(166)	(259)	(471)

*Herunder agio og disagio med hhv 91 mill. kroner og 65 mill. kroner i 1997.

9. Skatter

ÅRETS SKATTEKOSTNAD FREMKOMMER SLIK:

	1997	1996	1995
Betalbar skatt i Norge av årets resultat	855	571	333
For lite beregnet skatt i Norge tidligere år	2	2	3
Betalbar skatt i utlandet av årets resultat	18	-	-
Endring i utsatt skatt	(96)	(132)	267
Sum skattekostnad	779	441	603

Endring i utsatt skatt/skattefordel fremkommer grunnet ulike regler for periodisering av enkelte inntekter og kostnader i skatteregnskapet i forhold til finansregnskapet.

	1997	1996	1995
<i>Grunnlag for betalbar skatt i Norge:</i>			
Resultat før skattekostnad	1.915	2.354	2.103
Permanente forskjeller	40	36	26
Anvendt fremførbart underskudd	(297)	(1.403)	(1.181)
Midlertidige forskjeller tidligere ikke hensyntatt i skatteberegning	(203)	-	-
Tap i utenlandske selskap og tilknyttede selskap	1.014	111	-
Avskrivning goodwill	148	39	-
Endring i midlertidige forskjeller	533	838	243
Konsernposter	(95)	65	(2)
Grunnlag for betalbar skatt i Norge	3.055	2.040	1.189
Betalbar skatt i Norge (28%)	855	571	333

Grunnlag for utsatt skatt:

Midlertidige forskjeller knyttet til kortsiktige balanseposter	(585)	(380)	(321)
Midlertidige forskjeller knyttet til langsiktige balanseposter	611	729	1.579
Utligning underskudd i norske selskap ikke i skattekonsernet	(217)	(7)	(22)
Sum grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	(191)	342	1.236
Sum utsatt skattefordel (28%)	-	77	72
Sum utsatt skatt (28%)	-	173	418

Midlertidige forskjeller består i hovedsak av skattemessige avskrivninger utover regnskapsmessige avskrivninger, avsetning til førtidspensjon og pensjonsforpliktelser samt andre avsetninger etter god regnskapsskikk. Underskudd til fremføring er i hovedsak relatert til datterselskap som eies med mindre enn 90%. Netto utsatt skattefordel for konsernet er i henhold til god regnskapsskikk ikke balanseført.

Konsernets skattekostnad i prosent av resultat før skatt er 41%. Dette har i hovedsak sammenheng med ikke fradragsrett for underskudd i utenlandske datterselskap, tilknyttede selskap, konsernets avskrivninger på goodwill ved aksjekjøp og kostnadsføring av netto utsatt skattefordel. Konsernets skattekostnad er redusert gjennom utnyttelse av skattefordeler som ikke ble hensyntatt ved oppkjøp eller som tidligere ikke har tilfredsstillt kravene til utligning.

10. Betalingsmidler

Med unntak for enkelte selskaper har konsernet etablert skattetrekksgaranti for betaling av de ansattes skattetrekk. De selskaper som ikke inngår i skattetrekksgarantien har bundne bankinnskudd på 48 mill. kroner. Telenor konsernet har etablert et konsernkontosystem med to bankforbindelser. Telenor AS er i henhold til avtalene konsernkontoinnehaver, mens øvrige konsernselskaper er underkontoinnehavere eller deltagere. Bankene kan avregne trekk og innestående mot hverandre slik at nettoposisjonen representerer mellomværende mellom banken og konsernkontoinnehaver. Renter datterselskapene har på sin andel av innskudd og trekk blir ført som konserninterne renter og eliminert i konsernregnskapet.

11. Kundefordringer

	1997	1996	1995
Kundefordringer	3.635	3.010	2.036
Opptjent, ikke fakturert inntekt	1.408	1.450	1.922
Avsetning for tap på fordringer	(271)	(254)	(245)
Sum kundefordringer	4.772	4.206	3.713

12. Andre kortsiktige fordringer og aksjer

	1997	1996	1995
Obligasjoner/Sertifikater	295	156	114
Forskuddsbetalte kostnader	436	174	163
Aksjer *)	419	406	211
Øvrige fordringer	563	368	203
Sum andre kortsiktige fordringer og aksjer	1.713	1.104	691

*) Spesifikasjon av kortsiktige aksjer:

Beløp i tusen kroner	Antall aksjer i Telenors eie	Konsernets eierandel	Bokført verdi
Elkjøp ASA	824.450	11,5%	150.585
Provida ASA	1.018.100	14,2%	59.831
Cetronic AS	534.200	21,9%	7.918
Eltek AS	1.862	8,9%	21.233
Gran-Jansen AS	299.200	21,6%	7.611
Incatel AS	45.382	43,0%	600
Internett Kanal 1 AS	182.500	33,2%	5.025
Intra Media AS	95.847	17,2%	14.200
Linne Data Management AB	1.474.206	20,9%	15.201
Maritech Systems AS	36.500	26,8%	6.625
Maxware AS	909.959	31,5%	10.260
Micro Design AS	194.817	13,4%	9.315
MRT Micro ASA	4.400.000	12,3%	14.602
Norsk Tekst AS/ Norvekst AS	815.625	37,5%	7.750
Open World Distribution AS	90.680	22,7%	6.000
PolyDisplay ASA	751.982	7,5%	672
Scandinavian Group ASA	513.000	42,8%	960
Sydesco Dikas AS	269.216	35,0%	5.618
T-SAT AS	23.820	4,3%	2.338
T-SAT Holding AS	56.850	37,9%	2.026
Trade AS	277.800	45,0%	2.303
Ucom AS	6.103	26,7%	2.953
MODE International B.V.	199	49,8%	850
Kvatro-Telekom AS	101.106	31,5%	1.140
TeleNostra AS	21.428	30,0%	800
SCM Microsystems Inc.	674.965	5,9%	42.405
Telepost Holding S.A	17.864	26,2%	9.261
NetChannel Inc.	1.261.364	3,3%	4.009
Multi Media Studio AS	10.445	85,0%	1.185
MODE Norge AS	100	100,0%	50
MODE Nordic AS	100	100,0%	50
MODE Sverige AB	100	100,0%	95
MODE Finland OY	50	100,0%	68
MODE Danmark AS	125	100,0%	143
Media Venture AS	100	100,0%	50
ClustRa AS	36.764	72,1%	1.036
Poly Venture AS	9.000	100,0%	3.902
Sum kortsiktige aksjer			418.670

Markedsverdien av børsnoterte norske aksjer pr 31.12.97 var 322 mill. kroner mot bokført verdi 210 mill. kroner. Pr 31.12.96 var det en urealisert gevinst på 4 mill. kroner. Markedsverdien av utenlandske børsnoterte aksjer pr. 31.12.97 var 119 mill. kroner mot bokført verdi 42 mill. kroner.

13. Aksjer og innskudd

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi
Innskudd i satellittorganisasjoner *)	893.748
Andre aksjer **)	28.681
Sum aksjer og innskudd	922.429

*) Spesifikasjon av innskudd i satellittorganisasjoner:

Beløp i tusen kroner	Konsernets eierandel	Totalt kapitaltak (mill)	Andel av faktisk kapitaltak (garantiansvar)	Bokført verdi
Inmarsat	6,81%	USD 1.600	801.346	332.878
Eutelsat	0,25%	ECU 1.900	38.678	6.569
Intelsat	4,22%	USD 4.000	1.242.028	554.301
Sum			2.082.052	893.748

Telenor er medlem i satellittorganisasjonene INTELSAT, EUTELSAT og INMARSAT. Satellittorganisasjonene er finansiert delvis ved innskudd fra medlemmene, delvis ved lånefinansiering. Telenor svarer for sin andel av den enkelte satellittorganisasjons forpliktelse, som i første rekke omfatter inngåtte kontrakter/bestillinger av nye satellitter. Forpliktelsene gjenspeiler seg i satellittorganisasjonenes kapitaltak, som er den øvre grense satellittorganisasjonene kan inngå forpliktelser for.

**) Spesifikasjon av andre aksjer:

Beløp i tusen kroner	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Konsernets eierandel	Bokført verdi
Tele Danmark AS	DKK 1.310.000	70.006.793	0,02%	10.926
Trøndelag Vekst AS	41.025	19.335	2,93%	3.000
IT Fornebu AS	6.000	20.000	33,33%	2.000
Marinor AS	12.526	61.005	12,0%	6.140
Canal Digital Norge	2.251	383 (B-aksjer)	17,0%	1.224
Eurospill International AS	116	163	14,0%	2.000
Andre				3.391
Sum andre aksjer				28.681

14. Tilknyttede selskap

Beløp i tusen kroner

Selskap	Eierandel	Verdi i balansen 01.01.97	Tilgang/ avgang i året	Andel resultat etter skatt	Egenkapital Av-skrivning merverdi	Egenkapital justering/ kurs-regulering	Verdi i balansen 31.12.97	Bokført mer-verdi 31.12.97
Norkring AS	40,0%	139.824	-	15.560	-	-	155.384	-
Imedia AS	50,0%	-	4.188	(4.983)	-	-	(795)	-
Telenordia AB	33,3%	101.134	177.177	(69.437)	-	(974)	207.900	-
Internordia Communications AB	50,0%	(1.781)	-	(8.373)	-	-	(10.154)	-
Kaliningrad GSM (Extel)	49,0%	212	10.315	(4.347)	(732)	-	5.448	6.568
Stavropol	49,0%	286	45.747	(3.101)	-	-	42.932	-
North West GSM	12,7%	21.744	(10.764)	10.163	-	-	21.143	-
ESAT Digifone Ltd	45,0%	(40.601)	270.279	(164.945)	(4.593)	-	60.140	51.660
Pannon GSM	20,3%	197.455	-	10.060	(3.269)	(6.957)	197.289	29.207
European Telekom, Lux.	44,0%	23.951	(912)	7.776	-	(1.486)	29.329	-
Cosmote A.E	30,0%	-	678.262	(16.415)	(15.681)	-	646.166	253.092
Connect Austria	17,5%	64	269.812	(23.489)	-	-	246.387	-
Starlight, USA	42,5%	12.656	-	(4.664)	-	-	7.992	-
Wahlberg & Selin AB, Sverige	34,0%	6.801	838	2.016	(2.253)	-	7.402	5.242
Taide Network AS, Norge	50,0%	-	4.500	(4.387)	-	-	113	-
Viag Interkom	10,0%	-	559.279	(207.457)	(14.348)	(445)	337.029	202.211
DM Huset AS	34,0%	2.650	-	3.065	(123)	-	5.592	369
Polskie Dsiaski Telefontyczne	50,0%	-	54.688	(3.702)	(2.659)	-	48.327	50.511
InformKatalog	27,5%	-	6.931	(2.175)	(833)	-	3.923	4.167
Norsk Tekst AS	37,0%	5.658	1.750	(1.510)	(1.035)	-	4.863	4.863
Canal Digital AS	50,0%	-	70.780	(93.203)	-	776	(21.647)	-
Scandinavian Online AB	34,0%	7.106	-	(21.760)	-	-	(14.654)	-
Scandinavian Online AS	34,2%	26.250	-	(27.927)	-	-	(1.677)	-
Andre		85.464	(64.471)	(21.334)	(4.374)	272	(4.443)	3.964
Sum		588.873	2.078.399	(634.570)	(49.900)	(8.814)	1.973.989	611.854

Aksjer og andeler oppføres med negativ verdi i de tilfellene hvor Telenor har minst tilsvarende ansvar utover innskutt kapital.

15. Andre langsiktige fordringer

	1997	1996	1995
Utsatt skattefordel	-	77	72
Netto pensjonsmidler	9	115	166
Ansvarlig lån Norkring AS	168	184	-
Ansvarlig lån ESAT Digifone Ltd.	-	108	-
Ansvarlig lån Scandinavian Online AS og Scandinavian Online AB	24	-	-
Lån Norkring AS	176	175	-
Lån tilknyttede selskap	41	-	-
Forskuddsbetalte kostnader	29	180	100
Innskudd bolig- og næringsseidommer	14	51	46
Annet	168	85	134
Sum andre langsiktige fordringer	629	975	518

16. Varige driftsmidler

	Anskaffelseskost 01.01.97	Tilgang 1997	Kurs- regulering 1997	Avgang 1997	Av- og ned- skrivninger 1997	Akk. av- og ned- skrivninger 31.12.97	Bokført verdi 31.12.97
Lokal-, nær- og fjernnett	23.665	1.219	-	(136)	1.278	(18.300)	6.448
Mobiltelefonnett og sentraler	3.450	699	-	(18)	405	(2.037)	2.094
Abonentutstyr	1.173	69	-	(5)	52	(1.066)	171
Sentralutstyr	10.910	1.156	-	(286)	915	(7.708)	4.072
Radioutstyr	1.372	4	-	-	7	(574)	802
Kabel-TV anlegg	520	51	-	-	44	(260)	311
Grunnarealer	213	2	-	(19)	-	-	196
Bygninger	7.071	166	-	(362)	285	(3.242)	3.633
Adm. fellesinvesteringer	3.587	1.093	6	(1.051)	764	(2.762)	873
Satellitter	292	782	-	-	64	(327)	747
Goodwill	1.038	301	(2)	(13)	233	(418)	906
Andre immaterielle eiendeler	101	133	-	(7)	23	(74)	153
Sum	53.392	5.675	4	(1.897)	4.070	(36.768)	20.406
Anlegg under utførelse	1.491	673*)	-	-	-	-	2.164
Sum	54.883	6.348	4	(1.897)	4.070	(36.768)	22.570

Avskrivninger i Telenor AS på driftsmidler overtatt fra forvaltningsbedriften Televerket er basert på et kontinuitetsprinsipp i overgangen fra forvaltningsbedrift til aksjeselskap. Dette innebærer at avskrivningene i aksjeselskapet er basert på anskaffelseskost i forvaltningsbedriften pr. 31.10.94 og videreføring av opprinnelig avskrivningsplan for disse driftsmidler.

*) Netto tilgang.

17. Investeringer og salg av varige driftsmidler de siste 5 år

	1997		1996		1995		1994		1993	
	Inv.	Salg	Inv.	Salg	Inv.	Salg	Inv.	Salg	Inv.	Salg
Lokal-, nær- og fjernnett	1.219	33	1.122	10	899	6	706	-	529	-
Mobiltelefonnett og sentraler	699	-	634	-	1.176	-	644	2	302	-
Abonentutstyr	69	-	59	-	58	6	52	-	42	59
Sentralutstyr	1.156	12	789	-	539	3	685	-	369	140
Radioutstyr	4	-	41	166	110	1	62	-	228	299
Kabel-TV anlegg	51	-	74	5	82	-	38	-	57	1
Grunnarealer og bygninger	168	281	461	288	263	143	204	13	307	18
Satellitter	782	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adm. fellesinvesteringer	1.093	43	861	53	1.118	49	600	61	264	4
Goodwill og imm. eiendeler	434	10	738	-	407	-	96	-	65	8
Sum	5.675	379	4.779	522	4.652	208	3.087	76	2.163	529

Investeringer og salg for årene 1993 og 1994 inkluderer Televerket og datterselskaper.

18. Rentebærende gjeld

RENTEBÆRENDE GJELD PR LÅNETYPE

	1997	1996	1995
Sertifikatlån	748	1.186	1.135
Rentebærende gjeld til staten	–	–	3.000
Låneopptak under EMTN-programmet	3.997	2.767	–
Lån fra japanske investorer	1.450	1.450	1.450
Syndikatlån/langsiktige trekkfasiliteter	–	–	1.263
Ansvarlig lån	2.199	–	–
Annet	641	124	–
Sum langsiktig rentebærende gjeld	9.035	5.527	6.848
Kortsiktig banklån	111	133	–
Annet	78	200	58
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	189	333	58
Sum rentebærende gjeld	9.224	5.860	6.906

I 1996 ble det etablert et sertifikatprogram for euromarkedet (ECP-program) med en ramme på 500 mill. USD. Utestående sertifikater pr 31.12.97 under dette programmet utgjør 598 mill. kroner med en gjennomsnittlig løpetid på 0,19 år. I tillegg var det utestående ett sertifikat i det norske sertifikatmarkedet tilsvarende 150 mill. kroner. Sertifikatlån er knyttet opp mot underliggende langsiktig trekkfasilitet, etablert i 1995 med ramme på 500 mill. USD med forfall 2002, og er behandlet som langsiktige, uavhengig av faktisk låneforfall.

Det ble også i 1996 etablert et langsiktig låneprogram for euromarkedet (EMTN-program) med ramme på 1.000 mill. USD. I juli 1997 ble lånerammen utvidet til 2.000 mill. USD. Pr 31.12.97 var det trukket opp ordinære lån som utgjorde 3.997 mill. kroner med løpetider mellom 1 år og 9 år. I tillegg ble det i august 1997 tatt opp ansvarlig lån tilsvarende 2.199 mill. kroner med løpetid 5 år innenfor rammen av EMTN-programmet. Telenor har opsjon på å innløse de ansvarlige lånene kostnadsfritt i august 1998.

Gjennomsnittlig veid løpetid på konsernets gjenstående langsiktige gjeld trukket opp via konsernfinans er 4,3 år pr 31.12.97. Tilsvarende er gjennomsnittlig rentebinding inklusive effekt av rentebytteavtaler 1,55 år pr 31.12.97.

ANALYSE AV LANGSIKTIG RENTEBÆRENDE GJELD

Forfallsfordeling	Saldo 31.12.97	Forfallsfordeling					Etter 2002
		1998	1999	2000	2001	2002	
Sertifikatlån	748	748	–	–	–	–	–
Låneopptak under EMTN-programmet	3.997	229	71	529	2.053	302	813
Lån fra japanske investorer	1.450	–	–	146	–	–	1.304
Ansvarlig lån	2.199	–	–	–	–	2.199	–
Sum konsernfinans	8.394	977	71	675	2.053	2.501	2.117
Annet*	641	96	121	117	153	120	34
Sum langsiktig rentebærende gjeld	9.035	1.073	192	792	2.206	2.621	2.151

*Herav utgjør gjeld ved leasing av satellitt 496 mill. kroner.

VALUTAFORDELING (KONSERNFINANS)

	NOK	JPY	USD	CHF	DEM	ECU	AUD	ITL	Sum i NOK
Sertifikatlån	150	–	83	5	–	–	–	–	748
EMTN-lån	–	15.500	232	250	30	–	24	20.000	3.997
Jap. investorer	–	21.100	–	–	–	–	–	–	1.450
Ansvarlig lån	–	–	–	200	150	70	–	–	2.199
Sum konsernfinans	150	36.600	315	455	180	70	24	20.000	8.394

Ved hjelp av valutatermin-, valutabytte-, og rentebytteavtaler som samsvarer med hovedstol, renter og løpetid, er lånene/trekkene byttet om til norske kroner. Regnskapsmessig er disse lånene/trekkene behandlet som kronelån med flytende rente.

RENTEKOSTNAD (KONSERNFINANS)

	Saldo 1997	Gj.snittlig nominell rentesats 1997 (%)	Rentesats inkl. effekt av rentebytte- avtaler (%)	Nominell rentebinding (år*)	Rentebinding inkl. effekt av rentebytte- avtaler (år*)
Sertifikatlån	748	3,68	3,68	0,21	0,21
Låneopptak under EMTN-programmet	3.997	4,04	4,33	0,25	1,92
Lån fra japanske investorer	1.450	4,25	6,20	0,18	2,49
Ansvarlig lån	2.199	3,95	3,95	0,11	0,11
Sum konsernfinans	8.394	3,99	4,92	0,20	1,55

*) Gjenværende rentebindingsperiode er oppgitt i antall år

Rentebytteavtaler benyttes for å oppnå ønsket rentestruktur. Renteinntekter og -kostnader på disse avtalene periodiseres over avtalens løpetid. Pr 31.12.97 hadde Telenor inngått rentebytteavtaler med hovedstol på 3.267 mill. kroner. Telenor betaler fast gjennomsnittlig rente på 6,52% og mottar flytende 6 mnd NIBOR. Rentebytteavtalene har forfall fra 1999 til 2007 som påvirker fremtidig betalbar gjennomsnittlig rente. Pr 31.12.97 var det et urealisert tap i porteføljen på 222 mill. kroner.

FREMtidIGE RENTEAVTALER PR 31.12.97.

Valuta	Netto kjøp/salg (-)	Periode
NOK	700 mill	6 mnd

Fremtidige renteavtaler benyttes for å avdekke kortsiktige svingninger i rentemarkedet. Pr 31.12.97 var det et urealisert tap i porteføljen på 1 mill. kroner som er kostnadsført.

19. Rentefri gjeld

	1997	1996	1995
Leverandørgjeld	2.861	2.322	2.343
Skyldige off. avgifter, skattetrekk, feriepenger o.l.	1.478	1.387	1.164
Skyldig utbytte	570	950	550
Betalbar skatt	875	571	333
Forskudd fra kunder	995	955	928
Annen kortsiktig gjeld	1.480	1.202	1.268
Sum kortsiktig rentefri gjeld	8.259	7.387	6.586
Førtidspensjon *)	608	763	750
Pensjonsforpliktelser *)	230	277	263
Forpliktelser TNM *)	-	341	652
Utsatt skatt	-	173	418
Annen langsiktig gjeld	39	13	113
Sum langsiktig rentefri gjeld	877	1.567	2.196
Sum rentefri gjeld	9.136	8.954	8.782

*) Forpliktelsene er neddiskontert og er gjenstand for kalkulatoriske rentebelastninger.

20. Egenkapital

	1997	1996	1995
Egenkapital 01.01	14.671	11.721	10.979
Konsernets resultat 01.01 - 31.12	1.200	1.910	1.481
Implementering av regnskapsstandard pensjoner	-	-	(187)
Implementering av regnskapsstandard tilknyttede selskap	(328)	-	-
Avsatt til utbytte	(570)	(950)	(550)
Utvidelse av egenkapitalen	-	1.994	-
Annet	53	(4)	(2)
Sum Telenor konsern	15.026	14.671	11.721
Tidsveiet gjennomsnittlig antall aksjer	720.000	660.000	600.000

Aksjekapitalen pr. 31.12.97 består av 720.000 aksjer pålydende kroner 10.000. Samtlige aksjer eies av staten. Aksjekapitalen ble 27. juni 1996 utvidet fra 600.000 aksjer til 720.000 aksjer ved at Staten konverterte rentebærende gjeld på 2.000 mill. kroner til 120.000 aksjer pålydende kroner 10.000.

21. Pantstillelser og garantiansvar

	1997	1996	1995
<i>Pantstillelser</i>			
Varelager, fordringer, driftsmidler mv	209	92	45
Sum pantstillelser	209	92	45
<i>Garantiansvar</i>			
Skattetrekk	301	271	251
Satellittorganisasjoner	2.083	1.507	1.347
Øvrige garantier	269	54	29
Sum garantiansvar	2.653	1.832	1.627

Ved opptak av langsiktige lån uten pantsikkerhet er det avgitt negative pantsettelseserklæringer.

22. Andre forpliktelser og tvister

LATENTE FORPLIKTELSE

NetCom GSM ASA (NetCom) har i mars 1998 saksøkt Telenor Nett AS. Det fremsettes i stevningen påstand om at Telenor Nett AS skal tilbakebetale 92 mill. kroner til NetCom (med tillegg av morarenter). NetCom hevder at selskapet i i årene 1993 t.o.m. 1996 betalte ca 92 mill. kroner for meget til Telenor i anledning leie av samband. Telenor bestrider kravet og har ikke funnet grunnlag for å foreta avsetninger for mulige kostnader.

Teletopia AS saksøkte i desember 1997 Telenor AS. Det fremsettes i stevningen påstand om at et avtaleverk fra 1995 mellom selskapene fremdeles skal ha gyldighet, at Telenor vederlagsfritt skal levere et større antall teletilknytninger til Teletopia, samt at Telenor skal dømmes til erstatning fastsatt etter rettens skjønn oppad begrenset til 45 mill. kroner. Saksøker tar i stevningen forbehold om å øke nevnte erstatningsbeløp. Telenor bestrider kravet og har ikke funnet grunnlag for å foreta avsetninger for mulige kostnader.

Telenor konsernet inngikk i september 1995 en avtale med NSB om leie av infrastruktur. Partene besluttet i 1997 ikke å videreføre avtalen. Forskuddsbetalt leie er presentert i balansen som en kortsiktig fordring. Telenor krever tilbakebetalt den forskuddsbetalte leien tillagt renter etter mai 1997. Det er ikke

foretatt noen inntekts- eller kostnadsføringer relatert til denne avtalen etter mai 1997.

I mars 1998 inngikk Telenor forlik med interessenter som hevdet å ha forkjøpsrett på aksjene som Telenor ervervet i Comma AS. Forliket innebar en utbetaling på 18 mill. kroner fra Telenor, som er kostnadsført i 1997 regnskapet.

Det ble 17. mars 1998 forkynt en stevning for Telenor Invest AS som saksøkt i Athen, Hellas. Saksøker er det kypriotiske selskapet S & A Telecom Cyprus Ltd., som er medeier i et selskap med Telenor Invest AS i Hellas. Grunnlaget for stevningen er påstand om at Telenor Invest AS har brutt bestemmelser i aksjonæravtale mellom partene i forbindelse med Telenor Invest AS sitt kjøp av en aksjepost på 30% i det greske mobiltelefoni-selskapet Cosmote A.E. Kravet er erstatning på ca 920 mill. kroner. Såvel grunnlaget for kravet som kravets størrelse vil bli bestridt. Det foreligger på nåværende tidspunkt, etter en foreløpig vurdering, ikke grunnlag for å foreta eventuelle regnskapsmessige avsetninger.

Forøvrig er Telenor direkte og indirekte part i enkelte saker hvor det er reist krav og motkrav. Ut fra en vurdering er det ikke foretatt regnskapsmessige avsetninger for disse forhold.

Det er ikke foretatt avsetninger for opprydningskostnader knyttet til miljøforhold ol.

LEIEFORPLIKTELSE

	1998	1999	2000	Etter 2001
Husleie	292	270	221	169
Biler, kontormaskiner etc	233	159	97	31
Trykking	96	96	96	91
Annet	14	15	21	3
Sum	635	540	435	294

23. Hovedtall forretningsområder

Telenor konsernet har en betydelig konsernintern handel. Formålet med prising av interne leveranser er å få et fornuftig bilde av lønnsomheten for det enkelte forretningsområde.

Konserninterne leveranser av nettbaserte enerettsprodukter er priset ut fra forhandlinger mellom enhetene med utgangspunkt i kostnadsbaserte priser. For entreprisbaserte tjenester, produktutvikling ol er prisene forhandlet mellom partene med utgangspunkt i markedsbaserte priser. Andre leveranser mellom forretningsområdene skal være markedsbaserte.

Proformatall for 1996 er basert på 1997-organisasjonsstruktur, og vil således for enkelte forretningsområder avvike fra de tallene som ble presentert forrige år. Det er i proforma 1996 tallene ikke hensyntatt endring i interne prisingstrukturer. I proformatallene er det hensyntatt overføring av virksomhet internt i Telenor. Det er

ikke hensyntatt overføring av virksomheter til/fra eksterne parter. Unntak er Datavarehuset som ble fusjonert pr 1.1.97, hvor proforma tallene for Telenor Mobil i 1996 er endret slik at Datavarehuset inkluderes. Effekt av Datavarehuset i 1996 utgjør 150 mill. kroner på eksternt omsetning og et negativt driftsresultat på 63 mill. kroner. De store eksterne overføringene i 1997 er kjøp av Novit AS (Telenor Bedrift) ved årsskiftet 1996/1997, samt ytterligere kjøp av aksjer i Lokaldelen AB (Telenor Plus) pr 1. januar 1997. Videre er det hensyntatt effekt av resultatandel tilknyttede selskap i proforma 1996 tall, som i hovedsak er relatert til Telenor International. Det henvises til videre omtale av forretningsområdene senere i årsrapporten.

Nedenfor vises fordelingen av eksterne inntekter fordelt på forretningsområdene, jf note 1, samt fordeling på interne og eksterne kostnader for 1997.

Proformatallene for 1996 er ikke revidert.

RESULTAT 1997

	Drifts- inntekter	Vare- og trafikk- kostnader	Lønn og sosiale kostnader	Andre drifts- kostnader	Avskriv- ninger	Drifts- resultat	Andel res. tilkn. selskaper	Resultat før skatt
Bedrift	9.961	6.309	2.101	1.443	291	(183)	(2)	(188)
International	3.588	1.994	326	716	379	173	(534)	(289)
Plus	2.816	986	759	518	196	357	(109)	244
Mobil	5.137	1.513	512	1.845	514	753	(1)	685
Privat	7.183	5.391	457	893	106	336	-	361
Nextel	309	35	70	373	52	(221)	(49)	(280)
Nett	9.196	1.751	963	2.497	2.100	1.885	-	1.654
Installasjon	1.868	237	996	534	34	67	-	67
Telenor AS	1.972	37	653	1.283	372	(373)	10	(319)
Øvrige AS	426	37	179	110	77	23	-	21
Eliminering	(16.938)	(12.047)	(249)	(4.540)	(51)	(51)	-	(41)
Sum	25.518	6.243	6.767	5.672	4.070	2.766	(685)	1.915

RESULTAT 1996

	Drifts- inntekter	Vare- og trafikk- kostnader	Lønn og sosiale kostnader	Andre drifts- kostnader	Avskriv- ninger	Drifts- resultat	Resultat før skatt
Bedrift	9.912	6.365	1.772	1.359	167	249	304
International	2.995	1.731	184	431	260	389	476
Plus	2.340	777	678	547	168	170	166
Mobil	3.968	1.040	362	1.626	865	75	12
Privat	7.134	4.116	1.197	1.285	127	409	437
Nett	6.802	491	976	2.051	2.082	1.202	701
RNT	7.926	7.306	47	178	1	394	375
Øvrige enheter i TN AS	2.283	372	718	1.019	411	-237	(118)
Øvrige AS	298	8	159	76	41	14	16
Eliminering	(21.488)	(17.154)	(205)	(3.894)	(235)	-	(15)
Sum	22.170	5.052	5.888	4.678	3.887	2.665	2.354

RESULTAT 1996 – PROFORMA *

	Drifts- inntekter	Vare- og trafikk- kostnader	Lønn og sosiale kostnader	Andre drifts- kostnader	Avskriv- ninger	Drifts- resultat	Andel res. tilkn. selskaper
Bedrift	8.858	5.634	1.651	1.219	200	154	3
International	2.995	1.731	184	431	260	389	(245)
Plus	2.252	770	651	496	153	182	11
Mobil	4.418	1.400	445	1.718	867	(12)	-
Privat	6.863	4.801	403	842	92	725	-
Nextel	111	8	33	125	11	(66)	-
Nett	8.533	1.701	964	2.224	2.071	1.573	-
Installasjon	1.500	203	996	423	37	(159)	-

* Ikke revidert

BALANSE OG KONTANTSTRØM 1997

	Omløps- midler	Anleggs- midler	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Minoritets- interesser	Egen- kapital	Kontantstrøm		
							Opera- sjonell	Invest- ering	Finansiell
Bedrift	3.691	1.142	2.513	378	4	1.938	1	(253)	460
International	2.792	5.717	1.833	3.599	150	2.927	474	(4.010)	4.300
Plus	992	875	974	479	7	407	351	(273)	79
Mobil	1.069	2.847	1.897	1.164	2	853	986	(709)	(551)
Privat	2.238	342	2.159	61	-	360	1.239	(116)	(603)
Nextel	347	124	362	17	-	92	(139)	(147)	342
Nett	2.166	10.833	2.179	5.597	-	5.223	3.591	(2.621)	(907)
Installasjon	582	95	425	149	-	103	83	(67)	42
Telenor AS	(473)	24.716	2.326	9.012	-	12.905	(1.347)	(2.399)	1.950
Øvrige AS	445	302	190	184	-	373	93	(143)	102
Eliminering	(6.316)	(20.898)	(6.410)	10.728	79	(10.134)	164	2.496	(2.644)
Sum	7.533	26.095	8.448	9.912	242	15.026	5.496	(8.242)	2.570

EKSTERNE DRIFTSINNEKTER

	1997	1996
	Faktisk	Proforma*
Telefoni/ISDN		
Bedrift	3.236	3.018
International	772	514
Plus	690	618
Privat	6.862	6.700
Nett	88	101
Annet	(97)	-
Sum	11.551	10.951

Mobiltelefoni

International	19	11
Mobil	3.182	2.675
Sum	3.201	2.686

Kundeutstyr mv

Bedrift	3.912	3.142
International	83	-
Mobil	644	567
Privat	-	26
Nextel	3	-
Nett	-	31
Datavarehuset	-	(150)
Sum	4.642	3.616

Annonseinntekter mv

Plus	1.259	895
Sum	1.259	895

* Ikke revidert

EKSTERNE DRIFTSINNEKTER

	1997	1996
	Faktisk	Proforma*
Øvrig nettbasert omsetning		
Bedrift	1.393	1.252
International	79	27
Plus	412	377
Privat	108	19
Nextel	184	51
Nett	310	245
Sum	2.486	1.971

Satellitt

Bedrift	8	-
International	1.082	869
Nett	-	6
Sum	1.090	875

Annet

Bedrift	61	201
International	98	90
Plus	217	177
Mobil	65	9
Privat	33	16
Nextel	6	-
Nett	203	242
Installasjon	275	83
Telenor AS	204	309
Øvrige AS	127	87
Annet	-	(38)
Sum	1.289	1.176

	1997	
	Ekstern	Intern
Vare- og trafikkostnader		
Bedrift	2.463	3.846
International	1.604	390
Plus	698	288
Mobil	768	745
Privat	92	5.299
Nextel	26	9
Nett	559	1.192
Installasjon	209	28
Telenor AS	36	2
Øvrige AS	27	10
Eliminering	(239)	(11.809)
Sum	6.243	

	1997	
	Ekstern	Intern
Andre driftskostnader		
Bedrift	1.180	263
International	542	174
Plus	336	182
Mobil	1.392	453
Privat	438	450
Nextel	257	116
Nett	499	1.989
Installasjon	324	210
Telenor AS	937	344
Øvrige AS	82	28
Eliminering	(315)	(4.209)
Sum	5.672	

24. Kontantstrømanalyse Telenor Konsern

1. JANUAR – 31. DESEMBER

1996- og 1995-tall for kontantstrømoppstilling er ikke omarbeidet i henhold til ny oppstilling.

Beløp i mill. kroner	1996	1995
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN		
Tilført fra årets virksomhet *)	5.851	5.405
Endring i lager, debitorer og kreditorer	(579)	299
Endringer i andre driftsposter	(445)	580
Netto likviditetsendring fra virksomheten (A)	4.827	6.284
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER		
Investeringer i varige driftsmidler	(5.047)	(4.473)
Salg av varige driftsmidler (salgssum)	522	208
Endringer i andre investeringer mv	(1.176)*	(655)
Netto likviditetsendring fra investeringer (B)	(5.701)	(4.920)
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING		
Egenkapitalendringer	1.994	-
Gjeldsetablering ved omdannelse	-	-
Utbetalt utbytte	(550)	(100)
Nedbetaling av gjeld	(4.263)	(3.576)
Opptak av ny gjeld	3.217	1.740
Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	398	(1.936)
Netto endring av likvider gjennom året (A+B+C)	(476)	(572)
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	1.033	1.605
Likviditetsbeholdning pr. 31.12.	557*)	1.033

*) Dette tallet fremkommer slik:

Resultat før skattekostnad	2.354	2.103
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	(46)	73
Av- og nedskrivninger	3.887	3.562
Betalt skatt	(344)	(333)
Tilført fra årets virksomhet	5.851	5.405

Effekten av oppkjøpte selskaper er ikke presentert på egen linje.

*) 156 mill. kroner er reklassifisert fra betalingsmidler til kortsiktige investeringer.

25. Aksjer i datterselskaper

Beløp i tusen kroner	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Konsernets eierandel	Bokført verdi
Telenor Bedrift AS	350.000	350.000	100%	350.000
Telenor Mobil AS	300.000	300.000	100%	595.000
Telenor Privat AS	250.000	250.000	100%	250.000
Telenor Plus AS	109.000	109.000	100%	129.314
Telenor Venture AS	100.000	1.000.000	70%	86.000
Telenor International AS	2.100.000	2.100.000	100%	3.800.000
Telenor Installasjon AS	40.000	40.000	100%	100.000
Telenor Nett AS	2.800.000	2.800.000	100%	4.600.050
Telenor Nextel AS	60.625	12.125	100%	257.866
Telenor Finans AS	3.500	3.500	100%	81.968
Telenor Renhold og Kantine AS	1.000	1.000	51%	510
Telenor Svalbard AS	5.700	5.700	100%	5.700
Telenor Eiendom Vest AS	50	50	100%	50
Telenor Miljø AS	2.000	2.000	100%	2.000
Telenor Instrument AS	500	500	100%	500
Telenor Inkasso AS	2.000	2.000	100%	2.000
Telenor Geomatikk AS	8.000	8.000	100%	20.000
Telenor Research and Development Ireland Ltd.	IEP 26.250	26.250	100%	198
Telenor AB	SEK 100.000	1	100%	95
Sum aksjer i datterselskaper				10.281.251

Noter • Telenor Konsern

AKSJER I DATTERSELSKAP EIET GJENNOM DATTERSELSKAP:

Beløp i tusen kroner		Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Konsernets eierandel
<i>TELENOR BEDRIFT</i>				
TBK Mobiltelefonhuset AS		425	425	100,0%
Telenor Comma AB	SEK	1.434	14.360	100,0%
Telenor Comma AS	DKK	8.000	80	100,0%
Telenor Dolphin AS		500	100.000	100,0%
Telenor Novit AS		45.000	4.500.000	100,0%
Norsk Data Ltd.	GBP	3.804	3.804.000	100,0%
Data Consult AS		500	5.000	100,0%
Comma Data Services AS		50	50	100,0%
Telenor Multicom AS		1.000	1.000	100,0%
Telenor Financial Systems AS		1.500	60.000	100,0%
Nordpartner AS	DKK	1.800	4	100,0%
Telepost Communications AS		50	50	100,0%
Telenor Infomedica AS		7.300	7.300	100,0%
Norsk Data AS		600	6.000	100,0%
4P Datalab AS		600	6.000	100,0%
Telenor Allianse AS		10.000	9.100	91,0%
Telefonselskapet AS		1.000	1.360	68,0%
Teleteknikk AS		50	68	68,0%
Telenor Forum AS		1.530	153.000	100,0%
CDI AS	DKK	500	5	100,0%
SCS Consultance AS		50	50	100,0%
Computer Telephony AS		50	50	100,0%
Novit AS		50	500	100,0%
Samdata AS		100	1.000	100,0%
AS Trønderdata		50	500	100,0%
Nordata Vestdata AS		50	500	100,0%
Telenor Financial Systems Innovation AS		50	50	100,0%
Ergosoft AB	SEK	9.403	100.500	100,0%
Richard Norton & Co	GBP	15	15.534	100,0%
Wordplex Information Systems Ltd.	GBP	5.175	5.175.000	100,0%
Wordplex Systems Ltd.	GBP	3.000	3.000.000	100,0%
Wordplex Holdings Ltd.	GBP	100	100.000	100,0%
ND Service Team Ltd.	GBP	1	1.000	100,0%
Ludhouse (Computing) Ltd.	GBP	7	7.000	95,5%
Solix Systems Ltd.	GBP	25	25.000	100,0%
Videcom Customer Services Ltd.	GBP	1.945	1.945.000	100,0%
Finansnett AS		50	2	100,0%
<i>TELENOR INTERNATIONAL</i>				
Telenor Consult AS		3.000	30.000	100,0%
Telenor Satellite Services AS		800.000	800.000	100,0%
Telenor Global Services AS		125.000	125.000	100,0%
Telenor Invest AS		575.000	575.000	100,0%
Telenor Marlink AS		20.050	17.741	88,5%
Telenor Hungary Tavkolesi Kft.	HUF	1.000	1	100,0%
ND Systems Ltd.	IEP	650	650.000	100,0%
Norcom Network Corporation	USD	34.131	1.895.808	87,8%
Telenor Interkom Verwaltungs GmbH	DEM	50	1	100,0%
Telenor Polska sp.z.o.o	PLN	75	1	100,0%
Telenor Slovakia spol. s.r.o.	SKK	30.000	1	100,0%
Telenor Czech Republic s.r.o.	CZK	4.100	1	100,0%
Telenor UK Ltd.	GBP	10	10.000	100,0%
Telenor Comm. Services Group BV	NLG	576	138.032	100,0%
Telenor Satellite Services AB	SEK	700	7.000	100,0%
DCIT s.r.o.	CZK	2.000	1	62,0%
Telenor Comm. Services BV	NLG	40	400	100,0%
Telenor Network BV	NLG	40	400	100,0%
Neva Nor Telekom AS		150	20.100	67,0%
Full Cry Neva	RUB	49.100	32.897	67,0%
AirPage GmbH	ATS	1.440	1.400	100,0%
Comet Holding AS		19.000	19.000	100,0%

fortsettes

fortsettelse note 25

		Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Konsernets eierandel
Grameen Phone	BDT	1.798.682	21.333	51,0%
KCC Kalingrad	USD	2	1	60,0%
Second Opinion Solutions AS		296	2.025	68,5%
Telenor Infonet Telecom AS		1.000	800	80,0%
Clarion AS	USD	100	7.812.500	78,0%
International Private Networks AS		50	50	100,0%
Andrella Ltd.	GBP	8.695	3.518.000	56,0%
Telenor Marlink Pte. Ltd.	SGD	-	2	100,0%
Telenor Marlink Ltd.	HKD	50	50.000	100,0%
Comet Kft.	HUF	2.860	286	100,0%
UAB Nelte	LITAS	5.200	3.614	69,5%
BelPagette	USD	192	475	100,0%
<i>TELENOR PLUS</i>				
Telenor Media AS		50.000	50.000	100,0%
Telenor CTV AS		10.000	10.000	100,0%
Telenor Avidi AS		300.000	300.000	100,0%
Telenor Conax AS		1.000	10.000	100,0%
Telenor Link AS		8.000	8.000	100,0%
Telenor Pos AS		4.500	128.793	100,0%
Telenor Marktech AS		480	48.000	100,0%
Maxtel AS		50	50	100,0%
Telenor Media Directoria AS		2.000	2.000	100,0%
Gule Sider AS		50	50	100,0%
Telefonkatalogens Gule Sider AS		50	50	100,0%
Lokalveiviseren - Informasjonsforlaget AS		7.288	7.288	100,0%
Publishing AS		5.000	4	80,0%
Golfguiden AS		50	50	100,0%
Lokaldelen Sverige AB	SEK	203	18.774	92,6%
Bonnier Telenor Företagsinfo AB	SEK	50	66	66,0%
Nord Trans Handelshus AB	SEK	50	100	100,0%
Telenor Media España SA	ESP	30.000	30.000	100,0%
Tu Distrito SA	ESP	155.000	15.550	100,0%
Telenor Media Polska Sp.z.o.o	PLN	300	1.000	100,0%
Salgsselskapet AS		50	1	100,0%
Games AB	SEK	100	1.000	100,0%
Telecom Scandinavia AS		50	50	100,0%
Tele Media Service AS		50	50	100,0%
Telemarkedet AB	SEK	100	100	100,0%
AB Svensk Programagentur	SEK	214	2.180	51,0%
<i>TELENOR MOBIL</i>				
Com-Gruppen AS		280	332	51,0%
MobilData Kjeden AS		730	35.040	100,0%
Telenor Telehuset AS		36.666	25.666	70,0%
Transport Telematikk AS		50	50	100,0%
MobilData Finans AS		100	10.000	100,0%
MobilData Billingstad AS		730	73.000	100,0%
Lyd & Telesystemer Vestfold AS		-	-	51,0%
Ring Telesenter AS		-	-	100,0%
<i>TELENOR PRIVAT</i>				
Telenor Direkte AS		9.000	1.000	100,0%
Telenor Alfashop AS		50	50	100,0%
<i>TELENOR INSTALLASJON</i>				
Telenor Security AS		5.000	5.000	100,0%
Telenor Security AB		1.034	1.100	100,0%
Elektriker-Service AS		500	500	100,0%
Holtan Elektriske AS		100	100	100,0%
Atewa Elektro AS		50	100	100,0%
<i>TELENOR NEXTEL</i>				
Telenor Online AS		50	50	100,0%
Nextra AS		50	50	100,0%
Nextra AS - Danmark	DKK	500	100	100,0%
Scandinavian Online OY - Finland	FIM	19	100	100,0%
Telenor ISV	USD	285	285	100,0%

Å lykkes i Norge,

*Med fare for å gjenta oss selv en liten smule:
Norsk klima, natur og geografi har stilt Telenor
overfor enorme utfordringer i utviklingen av
telekommunikasjon.*

er å lykkes hvor som helst

Men problemene er blitt til fordeler for norsk telekommunikasjon, på samme måte som for norsk oljeteknologi: Har du først mestret vanskelighetene i ditt eget nærområde, har du fått kunnskap og kompetanse som er gull verdt ute i verden.

Den digitale teknologien er et godt eksempel. Siden signalene sendes via skålantenner fra fjelltopp til fjelltopp, blir vill natur og uveisomt terreng ingen hindring lenger. Det har gjort Telenor til en av verdens fremste brukere av radiolinjer for overføring av telesignaler. Og det har i sin tur gjort oss til en ettertraktet partner i lignende utbygging andre steder i verden, ikke minst i u-land og andre «umodne» markeder.

Resultatregnskap

Telenor AS

1. januar–31. desember

	Note	1997	1996	1995
Driftsinntekter	1	1.972	12.634	13.207
Driftskostnader				
Vare- og trafikkkostnader		37	2.852	3.050
Lønn og sosiale kostnader	2	655	2.848	3.125
Andre driftskostnader	3	1.281	2.597	2.512
Av- og nedskrivninger	8	372	2.621	2.707
Sum driftskostnader		2.345	10.918	11.394
Driftsresultat		(373)	1.716	1.813
Finansinntekter og finanskostnader				
Renter fra selskap i Telenorkonsernet		498	132	95
Finansinntekter		61	68	131
Renter til selskap i Telenorkonsernet		(85)	(57)	(75)
Finanskostnader		(420)	(464)	(647)
Sum finansposter		54	(321)	(496)
Resultat før skatt		(319)	1.395	1.317
Skattekostnad	4	(331)	(276)	(512)
Årets resultat		(650)	1.119	805
Overføring og disponering				
Konsernbidrag		1.264	(450)	545
Avsatt utbytte		(570)	(950)	(550)
Overført til reservefond		–	–	(81)
Overført fra/(til) disposisjonsfond		(44)	281	(719)
Sum overføring og disponering		650	(1.119)	(805)

Balanse

Telenor AS

Pr 31. desember

	Note	1997	1996	1995
Eiendeler				
Betalingsmidler		71	-	-
Kundefordringer	5	275	2.125	2.253
Andre kortsiktige fordringer	6	2.170	506	777
Lagerbeholdning		3	120	156
Sum omløpsmidler		2.519	2.751	3.186
Aksjer og innskudd				
Aksjer og innskudd		10.437	2.919	2.718
Andre langsiktige fordringer	7	10.857	4.293	2.561
Varige driftsmidler	8,9	3.713	14.967	16.011
Sum anleggsmidler		25.007	22.179	21.290
Sum eiendeler		27.526	24.930	24.476
Gjeld og egenkapital				
Kortsiktig rentebærende gjeld	10	3.781	803	673
Kortsiktig rentefri gjeld	11	1.537	4.131	3.616
Sum kortsiktig gjeld		5.318	4.934	4.289
Langsiktig rentebærende gjeld	10	8.619	5.401	6.848
Langsiktig rentefri gjeld	11	684	1.734	2.180
Sum langsiktig gjeld		9.303	7.135	9.028
Egenkapital	12	12.905	12.861	11.159
Sum gjeld og egenkapital		27.526	24.930	24.476
Pantstillelser				
Pantstillelser		-	-	-
Garantiansvar	13	52	188	176

Kontantstrømoppstilling

Telenor AS

1. januar–31. desember

Beløp i mill. kroner	1997
Innbetalinger for salg av varer og tjenester	1.900
Utbetalinger til vare- og trafikkleverandører	(255)
Utbetalinger til ansatte, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk	(1.419)
Utbetaling for andre driftsutgifter	(1.463)
Innbetalinger av renter mv	572
Utbetalinger av renter mv	(465)
Andre inn-/utbetalinger knyttet til operasjonelle aktiviteter	100
Utbetalinger av skatter og offentlige avgifter	(317)
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter ¹⁾	(1.347)
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	298
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	(199)
Netto kontantinnbetalinger ved salg av aksjer og andeler	-
Netto kontantutbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler	(2.566)
Innbetalinger ved salg av andre investeringer	887
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	(819)
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter	(2.399)
Innbetalinger langsiktig gjeld	10.078
Innbetalinger kortsiktig gjeld	11.360
Utbetalinger langsiktig gjeld	(6.847)
Utbetalinger kortsiktig gjeld	(11.240)
Netto endring i kassekreditt	1.866
Utbetalinger av utbytte og konsernbidrag	(1.400)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	3.817
Effekt av valutakursendring på betalingsmidler	-
Netto endring i betalingsmidler	71
Betalingsmidler pr. 01.01.	-
Betalingsmidler pr. 31.12.	71
<i>¹⁾ Avstemming:</i>	
Resultat før skattekostnad	(319)
Betalt skatt	(397)
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	(54)
Av- og nedskrivninger	372
Endring varelager	-
Endring kundefordringer	67
Endring leverandørgjeld	(208)
Forskjell resultatført og betalt vedrørende pensjoner og omstillingsmidler	(477)
Endring i andre tidsavgrensingsposter mm	(315)
Netto merverdi- og investeringsavgift ikke tilknyttet operasjonelle aktiviteter	(16)
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	(1.347)

Oppstillingen er basert på åpningsbalansen pr 01.01.97 for Telenor AS etter utskillelser.

Noter til regnskapet

Telenor AS

1. Regnskapsprinsipper og generelt

Morselskapets regnskapsprinsipper er lik konsernets regnskapsprinsipper, som er beskrevet foran. I de tilfeller hvor notene for morselskapet er vesentlig forskjellig fra konsernets, er disse vist nedenfor. For øvrig vises til noteopplysninger for konsernet.

Morselskapet er i 1997 vesentlig endret fra 1996, ved at virksomheten i Telenor Nett, Telenor Privat og Telenor Installasjon er skilt ut i egne selskap pr 1.1.97. Morselskapets virksomhet i 1997 består i hovedsak av administrative enheter, eiendomsvirksomheten, Forskning og Utviklingsvirksomheten samt Konsernfinans.

Konserninterne inntekter og kostnader utgjør hhv 1.769 mill. kroner og 345 mill. kroner. Internt salg består i hovedsak av utleie av eiendom, konsulenttjenester, konserngodtgjørelser (management fee) og royalty mv. Internt kjøp omfatter hovedsakelig andel av kostnader til felles prosjekter, forretningsutvikling, kommunikasjonstjenester ol.

2. Pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser og -midler

	1997	1996	1995
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD FREMKOMMER SLIK:			
<i>Tilskuddsplaner og førtidspensjoner:</i>			
Tilskudd Statens Pensjonskasse	-	-	78
Førtidspensjoner	53	217	255
Sum tilskudd og førtidspensjoner	53	217	333
<i>Ytelsesplaner:</i>			
Nåverdien av årets opptjening	40	127	37
Rentekostnad av pensjonsforpliktelser	12	16	4
Brutto pensjonskostnad	52	143	41
Estimert avkastning på pensjonsmidler	(9)	(8)	(1)
Resultatførte planendringer, estimatendringer og estimatavvik	19	-	-
Netto pensjonskostnad	62	135	40
Arbeidsgiveravgift	8	17	5
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	70	152	45
Totale pensjonskostnader belastet årets resultat	123	369	378
PENSJONSFORPLIKTELSE/-MIDLER I BALANSEN FREMKOMMER SLIK:			
Brutto pensjonsforpliktelser 01.01	379	274	233
Overføring til datterselskaper/utskillelser	(229)	(34)	-
Brutto pensjonskostnad	52	143	41
Pensjonsforpliktelser, planendring (AFP)	41	-	-
Forskjell mellom estimerte og faktiske forpliktelser 01.01	(14)	(4)	-
Utbetaling av pensjoner	(1)	-	-
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12	228	379	274
Pensjonsmidler 01.01	170	47	1
Overføring til datterselskaper/utskillelser	(90)	(2)	-
Forskjell mellom estimerte og faktiske pensjonsmidler 01.01	18	(3)	-
Inn- og utbetalinger og estimert avkastning på pensjonsmidler	55	128	46
Pensjonsmidler 31.12	153	170	47
Netto pensjonsforpliktelser (-midler) 31.12	75	209	227
Ikke resultatførte planendringer *)	(39)	-	-
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik	32	1	-
Arbeidsgiveravgift	9	27	29
Netto pensjonsforpliktelser (-midler) inklusive arbeidsgiveravgift	77	237	256
Pensjonsplanendring (jfr note 7) *)	292	-	-
Pensjonsforpliktelser (jfr note 11) *)	77	237	256

*) Telenor AS har i tillegg påtatt seg å dekke implementeringseffekten pr 01.01.97 av AFP-ordningen for heleide datterselskap. Pr 31.12.97 er 313 mill. kroner oppført i balansen som gjeld til konsernselskaper, og 292 mill. kroner er oppført i balansen som pensjonsplanendring. Førtidspensjonsforpliktelser fremgår av note 11.

3. Tap på fordringer

	1997	1996	1995
Årets konstaterte tap	2	53	56
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	-	(15)	(14)
Endring avsetning for tap på fordringer	-	3	7
Sum tap på fordringer	2	41	49

Tap på fordringer inngår i andre driftskostnader i resultatregnskapet.

4. Skatter

ÅRETS SKATTEKOSTNAD FREMKOMMER SLIK:

	1997	1996	1995
Betalbar skatt	288	396	249
For lite beregnet skatt tidligere år	2	1	-
Endring i utsatt skatt	41	(121)	263
Sum skattekostnad	331	276	512

Endring i utsatt skatt/skattefordel fremkommer grunnet ulike regler for periodisering av enkelte inntekter og kostnader i skatteregnskapet i forhold til finansregnskapet.

	1997	1996	1995
<i>Grunnlag for betalbar skatt:</i>			
Resultat før skattekostnad	(319)	1.395	1.317
Konsernbidrag	1.264	(450)	536
Permanente forskjeller	4	-	2
Endring i midlertidige forskjeller	81	470	123
Anvendt fremførbar underskudd	-	-	(1.086)
Grunnlag for betalbar skatt	1.030	1.415	892
Betalbar skatt (28%)	288	396	249
<i>Grunnlag for utsatt skatt:</i>			
Midlertidige forskjeller knyttet til kortsiktige balanseposter	(51)	(101)	(156)
Midlertidige forskjeller knyttet til langsiktige balanseposter	(152)	1.276	1.762
Sum grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	(203)	1.175	1.606
Sum utsatt skattefordel (28%)	-	66	72
Sum utsatt skatt (28%)	-	395	522

Midlertidige forskjeller består i hovedsak av skattemessige avskrivninger utover regnskapsmessige avskrivninger, samt avsetning til førtidspensjon og pensjonsforpliktelser. Netto utsatt skattefordel er i henhold til norsk regnskapsstandard for skatt ikke oppført i balansen.

Endring i utsatt skatt i balansen sammenholdt med resultatført utsatt skatt avviker som følge av effekter ved utskillelser samt implementeringseffekt av AFP-ordningen.

5. Kundefordringer

	1997	1996	1995
Kundefordringer	223	1.294	1.000
Opptjent, ikke fakturert inntekt	52	898	1.317
Avsetning for tap på fordringer	-	(67)	(64)
Sum kundefordringer	275	2.125	2.253

Ved utskillelser av virksomheter 01.01.97 er avsetninger for tap på fordringer på 67 mill. kroner overført nye datterselskap.

6. Andre kortsiktige fordringer

	1997	1996	1995
Konsernmellomværende	1.450	123	553
Obligasjoner og sertifikater	295	-	114
Aksjer	210	208	40
Øvrige fordringer	215	175	70
Sum andre fordringer	2.170	506	777

7. Andre langsiktige fordringer

	1997	1996	1995
Rentebærende ansvarlig lån konsernselskap	-	-	350
Rentebærende ansvarlig lån tilknyttede selskap	168	-	-
Rentebærende konsernmellomværende	10.166	3.645	1.990
Utsatt skattefordel	-	66	72
Pensjonsplanendring	292	-	-
Øvrige fordringer	231	582	149
Sum andre langsiktige fordringer	10.857	4.293	2.561

8. Varige driftsmidler

	Anskaffelses- kost 31.12.96	Avgang ved utskillelse 01.01.97	Tilgang 1997	Avgang 1997	Av- og ned- skrivninger 1997	Akk. av- og nedskrivninger 31.12.97	Bokført verdi 31.12.97
Lokal-, nær- og fjernnett	23.181	(23.181)	-	-	-	-	-
Abonentutstyr	1.173	(1.168)	-	(5)	-	-	-
Sentralutstyr	7.679	(7.678)	-	(1)	-	-	-
Radioutstyr	73	(73)	-	-	-	-	-
Grunnarealer	210	-	2	(18)	-	-	194
Adm. fellesinvesteringer	11.292	(3.014)	135	(1.122)	296	(3.933)	3.357
EDB-utstyr	596	(264)	16	(141)	55	(162)	45
Goodwill	106	(1)	-	-	21	(42)	63
Sum	44.310	(35.379)	153	(1.287)	372	(4.137)	3.659
Anlegg under utførelse	485	(451)	19	-	-	-	54
Sum	44.795	(35.830)	172	(1.287)	372	(4.137)	3.713

Avskrivninger i Telenor AS på driftsmidler overtatt fra forvaltningsbedriften Televerket er basert på et kontinuitetsprinsipp i overgangen fra forvaltningsbedrift til aksjeselskap. Dette innebærer at avskrivningene i aksjeselskapet er basert på anskaffelseskost i forvaltningsbedriften pr. 31.10.94 og videreføring av opprinnelig avskrivningsplan for disse driftsmidler.

9. Investeringer og salg av varige driftsmidler de siste 5 år:

	1997		1996		1995		1994		1993	
	Inv.	Salg*)	Inv.	Salg	Inv.	Salg	Inv.	Salg	Inv.	Salg
Lokal, nær- og fjernnett	2	-	1.087	9	899	163	706	-	529	-
Abonentutstyr	-	-	59	-	58	6	52	-	42	59
Sentralutstyr	-	-	607	-	539	3	685	-	369	140
Radioutstyr	-	-	41	166	110	713	62	-	228	299
Grunnarealer og bygninger	85	281	382	285	168	123	202	13	307	18
Adm. fellesinvesteringer	66	14	178	47	384	42	439	34	144	-
Goodwill og imm. eiendeler	-	-	1	-	105	-	-	-	-	-
Sum	153	295	2.355	507	2.263	1.050	2.146	47	1.619	516

Investeringer og salg for årene 1993 og 1994 omfatter Televerket.

*) Utskillelser av virksomheter pr 01.01.97 er ikke inkludert som salg.

10. Rentebærende gjeld

	1997	1996	1995
Konsernkonto bank	2.923	490	670
Konsernmellomværende	758	181	-
Annen kortsiktig gjeld	100	132	3
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	3.781	803	673
Konsernmellomværende	225	-	-
Annen langsiktig gjeld	8.394	5.401	6.848
Sum langsiktig rentebærende gjeld	8.619	5.401	6.848
Sum rentebærende gjeld	12.400	6.203	7.521

11. Rentefri gjeld

	1997	1996	1995
Leverandørgjeld	141	1.222	1.329
Skyldige off. avgifter, skattetrekk, feriepenger ol	79	604	586
Skyldig utbytte	570	950	550
Konsernmellomværende	103	450	-
Betalbar skatt	288	396	249
Annen kortsiktig gjeld	356	509	902
Sum kortsiktig rentefri gjeld	1.537	4.131	3.616
Førtidspensjon *)	607	761	750
Pensjonsforpliktelser *)	77	237	256
Forpliktelser TNM *)	-	341	652
Utsatt skatt	-	395	522
Annen langsiktig gjeld	-	-	-
Sum langsiktig rentefri gjeld	684	1.734	2.180
Sum rentefri gjeld	2.221	5.865	5.796

*) Forpliktelsene er neddiskontert og er gjenstand for kalkulatoriske rentebelastninger.

12. Egenkapital

EGENKAPITALBEVEGELSE FOR 1997

	Aksjekapital	Reservefond	Disposisjonsfond	Sum
Egenkapital 01.01	7.200	4.900	761	12.861
Resultat 01.01-31.12	-	-	(650)	(650)
Avsatt til utbytte	-	-	(570)	(570)
Mottatt konsernbidrag	-	-	1.264	1.264
Sum Telenor AS	7.200	4.900	805	12.905

Aksjekapitalen består av 720.000 aksjer pålydende kroner 10.000. Samtlige aksjer eies av staten.

13. Garantiansvar

	1997	1996	1995
<i>Garantiansvar</i>			
Skattetrekk	40	176	176
Øvrige garantier	12	12	-
Sum avgitte garantier	52	188	176

Ved opptak av langsiktige lån uten pantsikkerhet er det avgitt negative pantsettelseserklæringer

14. Andre forpliktelser

LEIEFORPLIKTELSE

Telenor AS har inngått leasingforpliktelser vedrørende bilpark og kontormaskiner. Videre har selskapet inngått langsiktige husleieavtaler. Hovedtyngden av disse avtaleforhold utløper i perioden 1998-2006.

15. Kontantstrømanalyse Telenor AS

1. JANUAR–31. DESEMBER

1996- og 1995-tall for kontantstrømoppstilling er ikke omarbeidet i henhold til ny oppstilling.

Beløp i mill. kroner	1996	1995
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ VIRKSOMHETEN		
Tilført fra årets virksomhet *)	3.712	3.916
Endring i lager, debitorer og kreditorer	57	265
Endringer i andre driftsposter	(727)	(559)
Netto likviditetsendring fra virksomheten (A)	3.042	3.622
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ INVESTERINGER		
Investeringer i varige driftsmidler	(2.038)	(2.263)
Salg av varige driftsmidler (salgssum)	507	1.050
Endringer i andre investeringer mv	(1.873)	(3.362)
Netto likviditetsendring fra investeringer (B)	(3.404)	(4.575)
LIKVIDER TILFØRT/BRUKT PÅ FINANSIERING		
Egenkapitalendringer	1.994	–
Gjeldsetablering ved omdannelse	–	–
Mottatt konsernbidrag	545	474
Utbetalt utbytte	(550)	(100)
Nedbetaling av gjeld	(4.265)	(3.576)
Opptak av ny gjeld	2.818	2.585
Netto likviditetsendring fra finansiering (C)	542	(617)
Netto endring av likvider gjennom året (A+B+C)	180	(1.570)
Likviditetsbeholdning 01.01	(670)	900
Likviditetsbeholdning 31.12	(490)	(670)
*) Dette tallet fremkommer slik:		
Resultat før skattekostnad	1.395	1.317
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler	(44)	141
Av- og nedskrivninger	2.621	2.707
Betalbar skatt	(260)	(249)
Tilført fra årets virksomhet	3.712	3.916

● Revisjonsberetning

Til Generalforsamlingen i Telenor AS

Vi har revidert årsoppgjøret for Telenor AS for 1997 som viser et resultat på henholdsvis -650 millioner kroner for morselskapet og 1.200 millioner kroner for konsernet. Årsoppgjøret, som består av årsberetning, resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling, noter og konsernoppgjør, er avgitt av selskapets styre og konsernsjef.

Vår oppgave er å granske selskapets årsoppgjør, regnskaper og behandlingen av dets anliggender forøvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler.

Vi har kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, de skjønnsmessige vurderinger som er foretatt av ledelsen, samt innhold og presentasjon av årsoppgjøret. I den grad det følger av god revisjonsskikk har vi gjennomgått selskapets formuesforvaltning og interne kontroll.

Styrets forslag til disponering av årets resultat etter mottatt konsernbidrag tilfredsstiller de krav aksjeloven stiller.

Etter vår mening er årsoppgjøret gjort opp i samsvar med aksjelovens bestemmelser og gir et forsvarlig uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling pr. 31. desember 1997 og for resultatet av virksomheten i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk.

Arthur Andersen & Co.

Olve Gravråk
Statsautorisert revisor

Oslo, 31. mars 1998

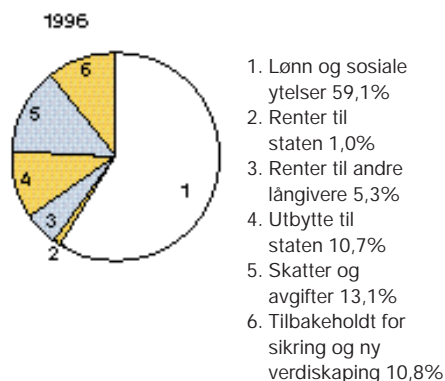
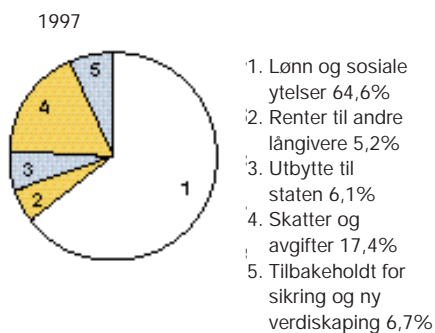
Verdiskapningsregnskap

Telenor Konsern

	1997		1996		1995	
Driftsinntekter	25.518		22.170		19.859	
Til leverandører av varer og tjenester	(11.704)		(9.621)		(8.371)	
Verdiskapning i egen virksomhet – brutto	13.814		12.549		11.488	
Kapitalslit (avskrivninger)	(4.070)		(3.887)		(3.562)	
Andel resultat tilknyttede selskap	(685)		–		–	
Verdiskapning i egen virksomhet – netto	9.059		8.662		7.926	
Finansinntekter	320		252		231	
Total verdiskapning	9.379		8.914		8.157	
Som er fordelt slik:						
<i>Ansatte</i>						
Lønn og sosiale ytelser	6.062	64,6%	5.273	59,1%	4.599	56,4%
(Herav skattetrekk)	1.650	17,6%	1.430	16,0%	1.368	16,8%
Kapitalinnskytere						
Renter til staten	–	–	92	1,0%	328	4,0%
Renter til andre långivere	486	5,2%	471	5,3%	419	5,1%
Utbytte til staten	570	6,1%	950	10,7%	550	6,8%
<i>Staten</i>						
Skatter og avgifter *)	1.631	17,4%	1.168	13,1%	1.330	16,3%
<i>Telenor</i>						
Tilbakeholdt for sikring og ny verdiskapning	630	6,7%	960	10,8%	931	11,4%
Total verdiskapning	9.379	100,0%	8.914	100,0%	8.157	100,0%

*) Betaling av merverdiavgift utgjorde i tillegg 2.804 mill. kroner for konsernet (2.605 mill. kroner i 1996 og 2.552 mill. kroner i 1995)

Verdiregnskap Telenor konsern

Den *elektroniske motorveien*

Gårsdagen var analog. Nåtiden er digital. Før var telefonnettet nærmest å anse som mekaniske koblingspunkter mellom apparatene ute hos abonnentene. Nettet var dyrt i drift, og kø for å få telefon gjorde at mange hadde de gamle myntautomatene som eneste alternativ.

går her

Senhøstes 1997 avsluttet Telenor arbeidet med digitalisering av det faste nettet i Norge. Norge ble et av verdens første «full-digitaliserte» land.

Men vi har ikke til hensikt å gi oss med dette. Ennå kan ikke lyd, bilde og data overføres med den hastighet kundene ønsker seg. Derfor utvikler vi vårt digitale nett kontinuerlig, med ett overordnet mål for øye:

Telefonkontakten i veggen skal bli ditt grensesnitt til en fri og uhindret kommunikasjon – uansett hvor du bor.

● Konsernsjefens redegjørelse

Tormod Hermansen

Konsernsjef
Tormod Hermansen

1997 ble et et tilfredsstillende år for Telenor. Virksomheten utenfor Norge viser en svært positiv verdiutvikling. Vi har også grunn til å være godt fornøyd med resultatet av virksomheten i Norge. Avkastningen på sysselsatt kapital ble 16 prosent, til tross for et negativt resultat i Telenor Bedrift.

Telenorkonsernet hadde i 1997 15,1 prosent vekst i driftsinntektene, mens resultat før skatt – slik vi regnet med – på grunn av store etablerings- og oppstarts-kostnader i virksomheten utenfor Norge, viser nedgang fra 1996.

Utviklingen er derfor i store trekk i tråd med de mål vi har satt oss.

De retningsgivende hovedmålene for Telenors konsernstrategier i de siste årene har vært knyttet til vekst, lønnsomhet og soliditet – og med grunnleggende strategiske valg knyttet til ønsket om å utvikle Telenor til et internasjonalt industrielt konsern innenfor det konvergerende tele/IT/medie-området.

Telenors utvikling i denne perioden har derfor vært preget av en vedvarende sterk omstilling, restrukturering og posisjonering for en økende markeds konkurranse med bortfall av de siste enerettene fra 1.1 1998. Vi har søkt å forene behovet for fornyelse og posisjonering under endrede betingelser i omgivelsene – både med hensyn til markedsutvikling og reguleringsmessige forhold – med de daglige krav til en tilfredsstillende, løpende resultatprestasjon.

Telenor har en desentralisert organisasjon, med sterkt delegert ansvar for egen aktivitet og eget resultat i forretningsområdene. Markedsdynamikken, kombinert med stor forretningsmessig frihet, gir sterke både vekst- og spredningsimpulser. Vi har i det store og hele makret å opprettholde et sterkt resultatfokus.

På den annen side er det i stigende grad en oppfatning, både internt og blant kundene, at Telenor ikke i tilstrekkelig grad makter å skape den enhetlige profil som ligger som en grunnleggende utfordring i selskapets strategiske mål. Det gjelder både i hjemmemarkedet og for vår internasjonale virksomhet.

Vi må igjen reise spørsmålet om hvorledes Telenor er strukturert og hvilken organisasjon og styringsform som vil gi oss den nødvendige endringsevne og effektivitet.

Opgaven er ikke å finne en endelig og ideell styringsmodell, snarere en hensiktsmessig balanse mellom forskjellige former for kreative krefter og impulser, som i et dynamisk samspill gir et godt resultat.

Denne utviklingen vil allerede på relativt kort sikt drive frem behov for en organisering av virksomheten som i større grad kan gi mulighet for enhetlig ansvar for produkter og markeder gjennom hele konsernet. Den organisasjons- og styringsmodellen som velges, må passe de endrede rammebetingelsene Telenor stilles overfor:

- En mer uoversiktlig teknologisk utvikling med raskere endringer og mer usikre beslutningssituasjoner.
- Krav til tilpasning til en mer variert og langt hardere konkurranse på hjemmemarkedet.
- Tilpasning til et internasjonalt marked – også hjemme – med flere og sterkere mot- og medspillere.

De endringer som foretas, må ha som fremste siktepunkt å skape en mer enhetlig og mindre fragmentert kundefront, med profesjonell kundebehandling og med større presisjon i leveranse og feilhåndtering. Det er grunn til å fremheve at det er en stor grad av lojalitet og tilhørighet blant de ansatte, som betrakter de omstillinger som er foretatt som vellykkede – til dels som suksesshistorier.

Telenor må utvikle seg til en servicebedrift i det elektroniske tjenestemarkedet. Inntil nå – og ennå i noen tid – er teknologi og eierskap til infrastruktur viktige konkurransefortrinn. I økende grad vil konkurransefortrinnene være knyttet til en markedsorientert organisasjon som betjener kundene på en kundefrem og kostnadseffektiv måte, på ledelse og styring på alle nivåer og på fleksibilitet og endringsvilje i alle ledd.

Like viktig blir vår hurtighet og omstillingsevne, vår innovasjonsevne og vår evne til å bygge relasjoner – til partnere, leverandører og konkurrenter, men ikke minst til våre krevende kunder.

Dette betyr viktige endringer i personlig innstilling, prosesser og ledelsesformer, og – i siste instans – hvorledes Telenor definerer sin egen rolle. Vi har all grunn til å holde fast på de strategiene vi har trukket opp. I de forhandlingene vi førte med Telia kom det klart frem at vi har en kommersiell, markedsorientert organisasjon som kan vise styrke både i hjemmemarkedet og internasjonalt. Av de forbedringsmulighetene som vi ser, ligger det mange i en øket effektivitet i den daglige driften, i et forsterket fokus utover mot kunder og marked og i en ytterligere mobilisering av vår samlede kompetanse.

Regulatoriske forhold

1. januar 1998 bortfalt de siste rester av Telenors enerett ved at det i Norge som i EU/EØS-området for øvrig, ble åpnet for fri etableringsrett og konkurranse også på telefoni og telenett, slik som det i en årrekke har vært det for datakommunikasjon og telekommunikasjonsutstyr.

Det betyr i praksis at andre operatører kan tilkoble sine telenett til Telenors nett eller basere sitt tjenestetilbud på Telenors nett gjennom kjøp av samtrafikk. Konkurrerende operatører kan også etablere egen infrastruktur for telefoni og andre teletjenester. Telenor blir dermed ikke lenger den eneste tilbyder av fastnettstelefontelefoni og infrastruktur i Norge.

1997 har derfor vært et år preget av forberedelser fra myndighetenes og markedsaktørens side med hensyn til utforming av og tilpasning til nye konkurranse-regler og inngåelse av avtaler om samtrafikk, som en forutsetning for fritt leverandørvalg for kundene og innpass i markedet for nye aktører.

Knyttet til åpningen av markedene er den tidligere enerettshaveren pålagt betydelige føringer fra myndighetenes side når det gjelder de betingelsene som skal tilbys de andre aktørene, mens disse står langt friere til å sette sine betingelser. Med et slikt utgangspunkt byr det på betydelige utfordringer å få forhandlet frem avtaler. Per årsskiftet 1997/1998 er imidlertid gjensidige avtaler inngått mellom Telenor og toneangivende aktører som Telia, Tele2 og Global One. I forhold til mobiloperatøren NetCom har man ennå ikke lyktes i å bringe en ny avtale i havn, idet ulikheter og nivåforskjeller i prisen for mobile kontra fastnett-tjenester gjør det spesielt vanskelig å komme frem til en gjensidig rimelig avtale. Samtrafikken går imidlertid sin gang mellom mobil- og fastnettene, og kundene merker dermed ingen ting til disse avtalemessige problemene.

Selv om Telenor kan vurderes som en effektiv og teknisk oppdatert operatør i internasjonal målestokk, avdekker kostnadsberegningene for samtrafikk at enhetskostnadene per trafikkinutt og per tilknyttet abonnent er ganske høye i Norge med det bosettingsmønster, den bedriftsstruktur og den befolkningstetthet som særpreger vårt land. Dersom konkurransen kan stimulere til ytterligere vekst i telekommunikasjonsmarkedene og dette skaper mertrafikk i Telenors nett, vil det kunne gi grunnlag for å senke samtrafikkprisene fremover.

Telenor har på 1990-tallet hatt meget lave sluttbrukerpriser i forhold til andre land og i forhold til de underliggende kostnader. Det er derfor først og fremst på

utenlandstrafikk og på trafikk fra fastnettelefon til mobil det er klare marginer for konkurrentene, og det er her vi allerede har sett og etter hvert vil se tydelige utslag i prisene av konkurransen. Men gir trafikktviklingen grunnlag for senkede samtrafikkpriser, vil vi også få en sterk konkurranse på innenlandstrafikken, som vil presse også Telenors forholdsvis lave innenlandspriser videre nedover.

Regjeringen la 5. desember 1997 frem en odelstingsproposisjon (*Ot prp nr 31 1997-98*) om endring av teleloven. Denne antas å tre i kraft i mars/april 1998. Endringen vil innebære en tilpasning til dereguleringen og rereguleringen av telemarkedet, og en økning i konkurransen basert på fri etableringsrett, kombinert med krav til aktør med sterk markedsstilling etter mønster av utviklingen i EU og EØS. Telenors konsekvenser er til revidering og vil foreligge i løpet av våren.

Telenor har lenge vurdert telekommunikasjonsbransjens enerettsregulering som lite hensiktsmessig, sett i lys av den teknologiske utvikling og den globale markedsutviklingen. Telemarkedet er underlagt sektor-spesifikke rammebetingelser fra myndighetenes side gjennom teleloven av 23. juni 1995 og nevnte forskrift om offentlig telenett og offentlig teletjeneste av 5. desember 1997. Telenor er pålagt betydelig strengere reguleringskrav enn konkurrentene i lys av den sterke markedsstillingen innenfor telefoni på fastnett, leide samband, samtrafikk og tilgang til telenettet. For Telenor innebærer de regulatoriske kravene blant annet følgende:

- Telenors sluttbrukerpriser på fastnetts taletelefoni og leide samband er underlagt maksimalprisregulering.
- Telenor har plikt til å tilby grunnleggende teletjenester av høy kvalitet og til rimelige eller lavest mulige priser til alle husstander og bedrifter over hele landet (også kalt universelle tjenester eller USO). Det innebærer at Telenor til deler av markedet leverer tjenester som er bedriftsøkonomisk ulønnsomme, uten noen form for økonomisk kompensasjon i 1998. Myndighetene skal revurdere denne forpliktelsen i 1998 med tanke på innføring av mulig finansieringsordning fra 1999.
- Telenor har forpliktet seg i 1998 til å opprettholde ulønnsomme telefonautomater i grisgrendte strøk.

Regulatoriske forhold

- I tillegg gir Telenor ytelser til funksjonshemmede ved bruk av teletjenester.
- Når det gjelder finansiering av spesielle samfunns-pålagte oppgaver som nød- og sikkerhetstjenesten, ytelser vedrørende Svalbard, telegramtjenesten mot utlandet og skip, samt ytelser til totalforsvaret, har Telenor inngått en avtale med de berørte etater og departementer vedrørende statlig kjøp av tjenestene. Denne avtalen skal gjelde fra 1.1.1998. Telenor har finansiert disse tjenestene selv til og med 1997.
- Telenor har plikt til å åpne nettet for samtrafikk med alle interessenter på strengt kostnadsregulerte betingelser.
- Telenor må levere produksjonsfaktorer til andre på samme betingelser som til egne enheter.

Det vil være kritisk for den videre utvikling av en effektiv telekommunikasjonsnæring i Norge til beste for husstander, bedrifter og offentlig forvaltning, at myndighetene tilpasser reguleringen til markedsutviklingen. Ellers kan vi få en regulering som virker stagnerende for bransjen, til skade for forbrukerne av teletjenester og til skade for norsk konkurranseevne.

I et kortsiktig perspektiv vil effektiviteten i markedet kunne måles i form av kostnadsbesparelser i nettoperasjoner og dermed også gjennom lavere telepriser for brukerne. En slik effektivitet kan oppnås uten dublisering av infrastruktur eller økning av båndbredde.

I et lengre tidsperspektiv vil eksisterende nettkapasitet ikke lenger være tilstrekkelig for å møte etterspørselen. Med et konvergerende marked der tradisjonelle teletjenester bare vil utgjøre en brøkdel av

det totale markedet vil hver enkelt kundes tid og kapasitetsbehov på nettet øke betraktelig.

Ut fra en erkjennelse om at konkurranse på nett også skaper de beste sluttbrukertjenestene, må det være i myndighetenes interesse å la andre markedsaktører enn Telenor bygge ut egen infrastruktur. I et langsiktig perspektiv er det vanskelig å se at rendyrket tjenestekonkurranse med lave tilgangspriser er forenlig med høy innovasjon og introduksjon av nye produkter i markedet. Netteieren vil i et slikt tilfelle mangle incentiver for effektivisering av egen drift.

Alle aktører i telebransjen må utvise ydmykhet overfor den enorme endringsprosessen som er i ferd med å bygge seg opp. Sett fra en dominerende operatørs ståsted er det verste som kan skje at man fratras konkurransemuligheter gjennom asymmetrisk (skjev) detaljregulering. Ingen er i dag i stand til å overskue hvilke bedrifts- og samfunnsøkonomiske konsekvenser en slik reguleringsform vil kunne ha på lang sikt. For å motvirke uheldige regulatoriske pålegg vil Telenor ha en aktiv kommunikasjon med myndighetene for å skape større forståelse rundt bransjeutvikling og innsikt i de utfordringer sektoren står overfor de neste årene. I denne sammenheng vil det også være viktig å synliggjøre økonomiske, tekniske og juridiske implikasjoner av de ulike regulatoriske tiltak.

Etter at pris i en første fase av konkurranseåpningen vil være et sterkt fokusert konkurranseparameter, regner Telenor med at service, tjenestekvalitet og produktfornyelse etter hvert igjen vil bli tillagt like stor vekt, og tar mål av seg til å hevde seg i fremste linje på alle disse forhold.

Konvergerende markeder innen tele, IT, medier og kringkasting skaper nye regulatoriske utfordringer.

Analytisk informasjon og utviklingstrekk

Telekommunikasjonsindustrien gjennomgår en liberalisering av markedene og en overgang fra nasjonale til internasjonale konkurransearenaer. Samtidig smelter teknologier sammen og visker ut grenser mellom tradisjonelle markedsområder. For å tilfredsstille kunder og eier må Telenor kunne se disse markedsområdene under ett og mestre komplekse totalleveranser.

Bakgrunn

For Telenor er fornøyde kunder og ansatte samt fornøyd eier et absolutt mål og grunnleggende premisser for all virksomhet. Uten tilfredsstillende av disse interessene vil ikke Telenor kunne sikre den tilgang på kompetanse og kapital som vil være avgjørende for fremtidig vekst og verdiskapning. For å sikre at Norge fortsatt fremstår som et land med kommunikasjonstjenester i verdensklasse, må Telenor over tid oppnå en konkurransedyktig avkastning på investert kapital.

Innen telekommunikasjonsindustrien skjer det i dag en liberalisering av markedene og overgang fra nasjonale til internasjonale konkurransearenaer som medfører omfattende strukturendringer, der aktørene innenfor kommunikasjon, data, innholdstjenester og brukerstyr i stadig sterkere grad vil innta et helhetlig markedssyn. Telenor har i flere år posisjonert seg for disse store utfordringene gjennom en sterk satsing på ovennevnte bransjer i Norge og gjennom en internasjonaliseringsstrategi.

Norge er langt fremme internasjonalt når det gjelder utviklingen av informasjonssamfunnet. Blant 4,4 mill. mennesker er telefonidekningen 62%, eller 2,7 mill. fastnett tilknytninger. I det norske markedet var mobiltelefonpenetrasjonen 38%, og antall internett-abonnenter rundt 250.000 ved slutten av 1997. I et internasjonalt perspektiv er Norge også et av de landene hvor bransjesammensmeltningen er kommet lengst. Telenors suksess i Norge henger derfor nøye sammen med evnen til å mestre komplekse totalleveranser samt evnen til å verdiøke og videreutvikle den omfattende kundebasen.

Internasjonalt satser Telenor innenfor områder hvor konsernet innehar spesiell kompetanse. De største internasjonale satsinger ligger derfor innenfor mobile tjenester, satellitt tjenester og katalogvirksomhet.

Fastnett telefoni

Fastnett telefoni utgjør fortsatt hovedtyngden i Telenors virksomhet. Historisk kjennetegnes telebransjen av nasjonale monopoler, noe som har medført en betydelig ubalanse mellom inntekts- og kostnadsstruktur. Bruk, samtalelengde og distanse har hatt en høyere pris enn de underliggende

kostnader skulle tilsi, mens prisen på tilknytning (abonnement) og korte nærsamtaler har vært for lave. Når telekommunikasjonsindustrien går inn i en fase med minimale internasjonale konkurransebegrensninger, vil evnen til å bringe inntekts- og kostnadsstruktur i bedre balanse være en helt avgjørende suksessfaktor.

Telenors samlede inntekter fra fastnett telefoni var i 1997 11.551 mill. kroner. Av dette utgjorde utenlands- og fjertrafikk 21%, trafikk til mobilnettene 14% og lokaltrafikk 20%, mens inntekter fra abonnement og etablering utgjorde 30%. De resterende 15% utgjør av verdiøkende netjtjenester og inntekter fra andre operatører.

Minuttprisen på alle samtaletyper falt også i 1997, men med relativt minst nedgang for lokalsamtaler. Forholdet mellom prisene på fjern- og lokalsamtaler i 1997 var 2,12, mens det i 1996 var 2,40.

	1997	1996	endring
Driftsinntekter (mill. kroner)	11.551	10.951	5%
Antall telefon-tilknytninger	2.734.000	2.550.000	7%
...hvorav andel ISDN-tilknytninger	15%	5%	
Fastnettgenerert trafikk (mill. minutter)	14.299	13.211	8%
Digitaliseringsgrad i sentralene	100%	91%	

Mobiltelefoni

Mobilmarkedet viste fortsatt sterk vekst i 1997, og total penetrasjon ved utgangen av året var 38%, eller oppunder 1,7 mill. abonnenter. Telenor Mobil hadde ved utgangen av året 1,259 mill. abonnenter, hvorav 871.000 benytter det digitale GSM-nettet og 388.000 benytter de to analoge NMT-nettene.

Telenor Mobils driftsinntekter for mobiltelefoni økte med 16% fra 1996 til 1997. Volumet for mobilgenerert trafikk økte med 35%, mens mobilterminert trafikk viste en volumøkning på 40%.

1997 ga en netto tilgang på ialt ca. 281.000 kunder. Dette fordeler seg med en vekst i GSM-markedet på 338.000 og en reduksjon i NMT-markedene på

57.000 abonnement. Brutto tilgang på abonnenter var i 1997 ca 564.000. Dette inkluderer bl.a. interne forflytninger av kunder mellom GSM-systemet og NMT-systemene samt forflytninger innenfor ett av systemene.

Provisjoner, markedsstøtte, kjedestøtte og andre salgsmarkedsføringskostnader var i 1997 på omlag én milliard kroner som er på samme nivå som året før.

	1997	1996	ending
Totalmarkedspenetrasjon	38%	29%	
Telenors markedsandel	75%	78%	
Driftsinntekter mobiltelefoner (mill. kroner)*	4.375	3.758	16%
Antall abonnenter	1.259.000	977.000	29%

* Inklusive inntekter for terminering i mobilnettet, som også er inkludert som fast – mobil trafikk i avsnittet om fastnettelefoner. Se forøvrig regnskapets note 1.

Mobiltelefonoperasjoner utenfor Norge

Telenor har i løpet av 1997 øket sin portefølje av eierandeler i mobiltelefonilisenser utenfor Norge fra 5 til 11, noe som representerer en kraftig utfordring såvel finansielt som organisasjonsmessig de nærmeste årene.

Erfaringene tilsier at mobiltelefonoperatører opplever en utvikling som kan inndeles i 3 faser, oppstartfase, tidlig driftsfase og moden driftsfase.

Fase I – oppstartfase (0–2 år)

Hovedfokus er å etablere en organisasjon og bygge ut et mobilnett. Nettet må på kort tid bygges ut med tilstrekkelig dekning på en økonomisk rasjonell måte. Avhengig av kompleksitet og omfang varer denne fasen opptil to år. Per 31.12.97 er en betydelig andel av Telenors mobiloperatør portefølje i denne fasen, VIAG Interkom, Connect Austria og Cosmote utgjør de store engasjementene, Extel og Stavtelsot er to mindre engasjementer i det tidligere Sovjetunionen.

Fase II – tidlig driftsfase (2–5 år)

De viktigste verdidriverne i denne fasen er vekst i abonnementmassen og en tilfredsstillende tjenestekvalitet gjennom justering av organisasjon og nettkapasiteten. Telenor har eierandeler i tre operatører som er i en tidlig driftsfase, ESAT Digifone, Grameen Phone og ProMonte.

Fase III – moden driftsfase (etter 5 år)

Det er kritisk for verdiutviklingen å opprettholde tilfredsstillende marginer, være attraktiv for nye kunder samt å beholde eksisterende kunder. Operatørene i denne fasen fokuserer derfor på å utvide tjenestespekteret, redusere kundeakquisisjonskostnadene, samt å gjøre driften kostnadseffektiv. Telenor har eier-

andeler i to selskaper som er mer modne operatører; Pannon GSM og North West GSM.

En vellykket utvikling gjennom fase I og II har, på tross av regnskapsmessige underskudd, for de fleste mobiloperasjoner vist seg å gi betydelig avkastning i form av verdistigning.

Følgende tabell kan illustrere konkurranseforhold og verdipotensial for de største operatørene i Telenors mobiloperatørportefølje:

	Pannon GSM	ESAT Digifone	Cosmote	VIAG Interkom	Connect Austria
Land	Ungarn	Irland	Hellas	Tyskland	Østerrike
Folketall mill.	10,2	3,6	10,1	81,8	8,1
Penetrasjon	7%	14,2%	9,2%	10,1%	16%
Antall operatører*	2 (2)	2 (4)	3 (3)	3 (4)	3 (3)
Operatør nummer	2	2	3	4	3
Driftsstart	April '94	Mars '97	Vår '98	Høst '98	Høst '98
Telenor eierandel	20,3%	45%	30%	10%	17,45%
Investeringer Telenor (mill. kroner) **	300	450	700	3.600	600
Antall abonnenter	265.000	100.000	0	0	0
Markedsandel	38%	30%			

* Tall i parentes er forventet antall operatører 31.12.1998

** Anslått maksimalt kapitalinnskudd fra Telenor. Måltall for EK er ca. 40 %, med unntak av VIAG som er et partnerskap.

TV-distribusjon

TV distribusjon som satsingsområde for Telenor er organisert i kabel TV selskapet Avidi, betal-TV selskapene Canal Digital og CTV og AB Svensk Program-agentur, smart-kortselskapet Conax samt i kringkastingsselskapet Norkring. I tillegg satser Telenor betydelige ressurser innenfor satellittbasert TV distribusjon organisert under Telenor Satellite Services. Telenor er dermed engasjert i hele verdikjeden fra signaldistribusjon til programpakking og sluttkundebehandling.

Avidi har hatt en 18% økning i antall abonnenter i 1997, og har med dette opprettholdt sin andel på 35% av det norske markedet.

CTV virksomheten har opplevd en nedgang i antall abonnenter i 1997, hovedsakelig som følge av piratkopiering av dekoderkort. Innføring av ny kortteknologi vil redusere mulighetene for privatkopiering. Satsingen innenfor digital-TV skjer i Canal Digital som ble etablert i 1997 sammen med Canal+, og dette selskapet ventes å vokse vesentlig raskere enn de analoge programtilbudene til CTV.

	1997	1996	ending
Driftsinntekter			
kabel TV (mill. kroner)	235	214	18%
Driftsinntekter programkort CTV (mill. kroner)	234	194	21%
Kabel-TV-abbonnenter	244.000	230.000	6%
Programkort abonnenter – CTV	198.000	223.000	-11%
AB Svensk Program-agentur/Canal Digital	200.000	-	-

Satellitt-tjenester

Telenor har gjennom Eik jordstasjon, egne satellitter samt deltakelse i de internasjonale satellittorganisasjonene Inmarsat og Intelsat, en betydelig kompetanse innenfor satellittvirksomhet. Fra hovedsakelig å understøtte internasjonal telefoni og kommunikasjon til sjøs, ligger nå hovedmulighetene for satellittkommunikasjon fremover innenfor TV og multimedia. Digital teknologi gir 5–10 ganger høyere distribusjonskapasitet per transponder enn analog teknologi, noe som muliggjør fremveksten av spesialiserte TV kanaler og betal TV, b.la. såkalt Video On Demand eller Pay Per View. Utviklingen innenfor digital TV distribusjon vil derfor være den kritiske suksessfaktoren for kapasitetsutnyttelse og prising av transpondere fremover.

Telenor har gjennom oppskytingen av Thor II utvidet satellittkapasiteten fra 24 til 38 transpondere i 1997. Med oppskytingen av Thor III medio 1998 ventes en tilsvarende økning.

Katalog og opplysningsvirksomhet i Norge

Katalog og opplysningsvirksomheten i Norge knytter seg først og fremst til utgivelse av trykte eller elektroniske kataloger eller registre, der inntektsdriveren er annonseinntekter, samt drift av nummeropplysningen og andre servicetelefoner.

Den kraftige veksten innenfor elektroniske medier og internett representerer muligheter og utfordringer de nærmeste årene. Telenor har fullt ut mestret utfordringene, og Gule Sider på CD rom og på internett har så langt oversteget forventningene.

	1997	1996	endring
Driftsinntekter katalogvirksomhet (mill. kroner)	1.109	895	24%
Driftsinntekter verdioøkende tjenester (mill. kroner)	690	618	12%

Internasjonal katalogvirksomhet

En betydelig utenlandssatsing, og oppkjøp av katalogselskaper i Sverige, Spania og Polen har gitt samlede kataloginntekter i utlandet i 1997 på 341 mill. kroner. Lønnsomheten er god i Sverige, mens den kraftige ekspansjonen presset lønnsomheten i Spania og Polen.

Kompetanseoverføring fra hjemmeorganisasjonen til de internasjonale katalogsatsingene gir raskt synergier, og Telenors katalogvirksomhet har styrket sin internasjonale posisjon ytterligere gjennom samarbeidet med det amerikanske selskapet Bell Atlantic.

IT/data og programvarevirksomhet

Telenor Bedrift fremstår i dag som en av Norges største IT/data-selskaper. Selskapet har som målsetting om å være den foretrukne leverandøren i en fremtidig bransjesammensmeltning mellom IT/data og telekommunikasjon, og selskapet har gjennom flere år bygget opp kompetanse for å betjene markedet med integrerte løsninger.

(mill. kroner)	1997	1996	endring
Driftsinntekter kundeutstyr og applikasjoner	2.955	2.375	24%
Driftsinntekter leveranse-tjenester og datadrift	1.687	1.239	36%

Overtagelsen av Novit står for en stor del av veksten fra 1996 til 1997. Det er videre høy aktivitet innenfor de markeder Telenor betjener, men den høye etterspørselen er også kostnadsdrivende og påvirker stabiliteten i organisasjonen. Integrasjon av de relativt mange selskapene som er overtatt de senere år, har tatt noe lenger tid enn forventet, og lønnsomheten innenfor disse virksomhetene har ikke vært tilfredsstillende. Spesielt har programvareselskapene bidratt med betydelige underskudd, både som en følge av betydelige utviklingskostnader og for noen selskapers vedkommende, salgssvikt. Dersom verdier skal sikres og videreutvikles fremover, vil det kreve at lønnsomheten bedres til en resultatmargin i området 5–7%.

Internett

Telenor fokuserte sin satsing på internett ytterligere i 1997. Innholdssiden ble slått sammen med Schibsted-konsernets internettvirksomhet til selskapet Scandinavian Online ved forrige årsskifte, mens aksessvirksomheten ble lagt ut i eget forretningsområde i Telenor Nextel. Nextel fremstår ved utgangen av 1997 som Norges desidert største leverandør av internett aksess.

Konkurransen i markedet er imidlertid hard, og kampen om kundene medfører høye provisjonskostnader i salgsløpet og reduserte abonnementspriser. Internett har bidratt til betydelig vekst i lokaltrafikken og utgjorde ved årets slutt ca. 15% av lokaltrafikken.

	1997	1996	endring
Totalmarkedspenetrasjon	5%	4%	
Markedsandel (inkl. Schibsted Nett)	70%	75%	
Antall privat abonnenter	165.000	113.000	46%
Antall bedrifts abonnenter (bedrifter/skoler)	2.200	780	282%

● År 2000

Overgangen til et nytt årtusen krever tilpasning av datasystemer som bare kan lese de to siste sifrene i årstall. Telenor har en omfattende portefølje av standardssystemer og egenutviklet programvare. Denne skal fungere adekvat også etter 1.1.2000.

Telenor er, som alle virksomheter som anvender informasjonsteknologi, også berørt av år 2000-problemet, både som leverandør og som bruker av produkter og tjenester. År 2000-arbeidet har stor oppmerksomhet i konsernet, og ulike tiltak er satt i verk på flere nivåer i organisasjonen. Målet er at de viktigste oppgavene skal være avsluttet innen utgangen av 1998. Av sentrale tiltak kan nevnes:

- Den 27. februar 1997 ble det vedtatt at alle forretningsområder skal starte et år 2000-prosjekt. Administrerende direktør i forretningsområdet har ansvaret for år 2000-prosjektet. I alt er det startet 23 prosjekter med varierende kompleksitet.
- Forretningsområdene Telenor Nett, Telenor FoU og Telenor Bedrift, Divisjon IT-Service har fått et konsernansvar og skal bistå de andre forretningsområdene der dette er relevant.
- Et sekretariat er nedsatt for å rådggi og sikre synergi-effekter på tvers av selskapene. År 2000-sekretariatet samler også inn status fra prosjektene og rapporterer til konsernledelsen.
- Et verdikjedetestprosjekt skal identifisere og teste prioriterte verdikjeder som går på tvers av selskapene. En risikoanalyse skal danne grunnlaget for utvelgelsen av systemer som skal inngå i verdikjedetestingen.
- Bedriftskunder ivaretas gjennom et eget prosjekt som etablerer beredskap for å håndtere henvendelser og yte teknisk bistand.
- Konsernrevisjonen spiller en aktiv rolle med å granske og kvalitetssikre de enkelte prosjektene og utarbeider kontinuerlig risikoanalyser for konsernet.

Telenettet

Telenors fastnett består av et stort antall komponenter som er inndelt i ca. 170 komponenttyper. I tillegg kommer ca. 170 omkringliggende systemer. For telekommunikasjonssystemer kan år 2000-problemer typisk oppstå i:

- Applikasjoner (for blant annet taksering) som er knyttet sammen i telenettet. Samtrafikk, det vil si når en telefonsamtale involverer flere teleoperatører, kompliserer arbeidet med å identifisere og teste systemer som kan være avhengige av datoinformasjon.
- Operativsystem.
- Et systems klokke.
- Programvare som er innebygd i systemet.
- Databaser knyttet sammen i telenettet som ikke behandler datoinformasjon korrekt.

Telenor Nett, Telenor Mobil og Telenor International arbeider med kartlegging av hvilke tiltak som blir nødvendige for å sikre at telefoniområdet fungerer korrekt. En kritisk suksessfaktor er at leverandørene kan levere oppgraderingene til systemene tidlig i 1998, slik at det blir tid nok til å teste at alt fungerer i sammenheng. Videre må det gjøres rettelser i den programvare som er spesialutviklet for Telenors systemer. Gjennom internasjonalt samarbeid i telekommunikasjonsindustrien er det et mål å få sikret at telefon- og dataforbindelsene fungerer tilfredsstillende også på tvers av telenettene nasjonalt og internasjonalt.

Fellessystemer

Telenor FoU forvalter størsteparten av konsernets virksomhetskritiske systemportefølje og har i tillegg et konsernansvar for standarder og metoder. Ved utgangen av 1997 hadde FoU analysert sine ca. 63.000 programmer og hadde påbegynt selve rettingen. For å unngå at år 2000-arbeidet skal legge beslag på for mange interne ressurser, har FoU inngått avtaler med ulike eksterne ressurspartnere. Det benyttes en modell hvor alt analysearbeidet foretas innen Telenor og deler av rettingen foregår på fabrikker i USA, India og Irland. Spesialister er engasjert fra inn- og utland.

Andre IT systemer

I tillegg til fellessystemene anvender Telenorselskapene en omfattende portefølje av standardssystemer og egenutviklet programvare som selskapene selv er ansvarlige for å renovere med tanke på år 2000. Programvarehusene har sine egne år 2000-prosjekter, som også følges opp av konsernet.

Internt driftsmiljø for IT og telefoni

Telenor Bedrift, Divisjon IT-service ivaretar driften av størsteparten av Telenors interne IT- og telefoni-systemer. Et stabilt og korrekt driftsmiljø er en forutsetning for Telenors virksomhet. Telenor arbeider med omlegging til 32-bits plattform, og dette arbeidet er en viktig forutsetning for år 2000-prosjektet. En analyse av hva som gjenstår med tanke på år 2000-problematikken, er under utarbeidelse.

Verdikjedetesting

Testingen anses å utgjøre mellom 40 og 60 prosent av det totale arbeidet i et år 2000-prosjekt. I tillegg til

testing av de enkelte systemer, har Telenor valgt å teste hele verdikjeder i sammenheng. En verdikjede kan eksempelvis omfatte ordremottak, teknisk arbeid, rapportering og fakturering. Slike verdikjeder går på tvers av selskapene, og en prosjektgruppe er ned-satt for å gjennomføre verdikjedetestene i samarbeid med selskapene. Et pilotprosjekt er i gang og testingen startet i april 1998. Til pilotprosjektet er det valgt ut en verdikjede som starter ved anrop fra en mobiltelefon og ender når samtalen er forbundet til en satelitttelefon. Denne verdikjeden omfatter også taksering av samtalen. Fra 1. juli 1998 skal prosjektet starte den omfattende testingen av Telenors prioriterte verdikjeder.

Kundeprosjektet

Telenor leverer et bredt spekter av produkter og tjenester innen informasjonsteknologi og telekommunikasjon. Telenor bygger opp en informasjonsbase og en organisasjon som svarer på henvendelser og gir teknisk bistand til kartlegging og nødvendig oppgradering av produkter og tjenester levert av konsernet. Målet er å gi best mulig støtte til kundenes egen år 2000-revisjon. En kritisk suksessfaktor i denne sammenheng er at korrekt informasjon er tilgjengelig fra underleverandørene og at beredskapen fra Telenors side er tilstrekkelig. Fra 1. april 1998 tilbys kundene informasjon via en egen År 2000-Hjelpdesk (telefon, fax og e-post) og egne nettsider vedrørende de produkter og tjenester som er levert av Telenor.

Veien videre

Så langt har år 2000-arbeidet i Telenor ikke beslaglagt så mye ressurser internt at produktutvikling er innstilt eller forsinket. Strategien er at det mest intensive arbeidet med renovering av programvare

settes ut til eksterne ressurspartnere, men det kan ikke utelukkes at nye prosjekter vil måtte utsettes fremover.

Det er av avgjørende betydning at næringsliv og forvaltning selv tar et aktivt ansvar for å avdekke mulige problemer i egen organisasjon i tide. For å imøtekomme eventuelle problemer som måtte dukke opp i den første perioden av det nye århundret, vil Telenor iverksette beredskap og sikre at selskapet har tilstrekkelig bemanning til å fange opp uregelmessigheter, men da primært i eget nett og egne systemer.

På tross av det omfattende arbeidet som er igangsatt og den fokus år 2000-problematikken har i Telenor, er det risiko for at ikke alle systemer vil fungere fullstendig feilfritt.

Økonomi

For 1997 og 1998 har Telenor anslått at det vil benyttes i størrelsesorden 500 mill. kroner, hvorav deler utgjør investeringer som balanseføres. Av dette er bare en mindre del påløpt og regnskapsført i 1997. I tillegg kommer utgifter etter 1998, se nedenfor. Anslaget på utgiftene inkluderer interne utgifter for 1998, for 1997 er ikke alle interne utgifter registrert.

Oppgraderinger som ville blitt foretatt uten hensyn til år 2000-problemet er ikke omfattet av disse tallene. Imidlertid inkluderer år 2000-investeringene et nytt testmiljø til rundt 100 mill. kroner. Dette testmiljøet vil bli benyttet også etter år 2000 og utgjør en forbedring av Telenors IT-miljø.

Estimatene er forbundet med usikkerhet, blant annet fordi erfaringen viser at omfanget av år 2000-oppgaven øker i takt med at arbeidet skrider frem. Anslaget ovenfor forutsetter at hovedoppgavene er ferdigstillet i 1998, og er basert på dagens prisnivå. Utgifter i 1999-2000 er ennå ikke budsjettert, og ikke inkludert i estimatet ovenfor. Oppgavene i denne perioden kan være ytterligere testing, oppgraderinger som pr tid ikke er identifisert, ekstra beredskap og kundeservice. Et anslag på disse utgiftene vil kunne være i størrelsesorden 250 mill. kroner. Det er ikke hensyntatt mulige inntekter eller produktivitetstjenester fra år 2000-arbeidet, noe som vil kunne påregnes.

Overordnet målsetning

Innenfor Telenors ansvarsområde overfor kundene skal verken ytelse eller funksjonalitet påvirkes av dato. År 2000-problemet skal ikke:

- Gi negative konsekvenser for leveranser til våre kunder i form av feil eller avbrudd.
- Påvirke sikkerheten i negativ retning.
- Påvirke Telenors omdømme i negativ retning.
- Forårsake tap i inntjeningen for Telenor.

En verden

*Nye medier og ny teknologi kan virke
komplisert og skremmende på mange.
De fleste unge mennesker er derimot
fortrolige med de nye mediene, og bruker
internett med den største selyfølgelighet.*

i ett tastetrykk

Også i næringslivet og organisasjonslivet øker internettbruken dramatisk. En tredel av Norges befolkning har i dag direkte tilgang til nettet. Det gjør Norge til et av de land i verden som har best internettdekning i forhold til folketallet.

Mye av æren, eller ansvaret, for dette må tilfalle Telenor, ettersom vi ved utgangen av 1997 hadde en markedandel på 70% når det gjelder internetttilkobling og abonnement. Heller ikke her er det imidlertid nok å hegne om det norske marked. Siden internett i sin natur er globalt, vil vi i Telenor internasjonalisere vår satsing på internett.

Telenor International

Administrerende direktør i Telenor International: Arve Johansen

Telenor International AS

Telenor Global Services AS

Telenor Satellite Services AS

Telenor Consult AS

Mobility

Telenors internasjonale satsing skal videreutvikle og forsterke Telenor-konsernets konkurransekraft i hjemmemarkedet og i utlandet. Den bærende forretningsidé for Telenors internasjonale satsing er: «*Telenor International skal være foretrukket leverandør av globale kommunikasjons- og informasjonsløsninger til prioriterte målgrupper, samt delta i lønnsomme prosjekter i utvalgte markeder slik at Telenor opprettholder sin relative markedsposisjon inn i det neste århundret og blir i stand til å bestemme over egen skjebne*».

Virksomhet og strategi

Telenor Internationals strategi er å etablere lønnsomme virksomheter internasjonalt innenfor kompetanseområdene mobile tjenester, satellitt-tjenester og verdikjøpende tjenester/globale nettverk. I tillegg til etablering i Europa som hovedsatsningsområde, er målet å etablere fotfeste i USA og Sørøst-Asia. Målsettingen i Europa er å etablere Telenor som en av de 10 største aktørene innen mobilkommunikasjon og internasjonal teletrafikk. Det er også en målsetting å være en av de tre største innen satellittbaserte virksomhetsområder i Europa, i tillegg til å være en ledende leverandør av globale informasjonssystemer innen flere industri-segmenter.

Det stilles økte krav til Telenor International både når det gjelder kapasitet, kompetanse og oppfølging av etablerte aktiviteter i ulike markeder. Telenor Internationals organisasjon er derfor restrukturert i 1998 for å oppnå en bedre styringsstruktur som skal optimalisere ressursbruk og sikre klare ansvarslinjer. Dette betyr innføring av en land/regiondimensjon i tillegg til produktdimensjonen. I tillegg er det etablert to selskaper, Telenor AB i Sverige og Telenor Ireland Ltd i Irland. De har ansvar for å sikre kontinuitet og oppfølging av Telenors aktiviteter og engasjementer i disse landene og for den offensive strategi som er nødvendig for å lykkes. Etter hvert som aktivitetene internasjonalt øker, vil det etableres tilsvarende selskaper i flere land.

Mobile tjenester

I mars 1997 åpnet Telenor International GSM mobilnett i Bangladesh og Irland. Sammen med partnere fikk Telenor i 1997 lisens til å bygge ut mobilnett både i Østerrike og i Hellas, og i begge landene planlegges åpning av mobilnettene i 1998.

Den kanskje viktigste enkeltstående hendelsen i 1997 var valget av Telenor som partner i VIAG Interkom GmbH & Co. sammen med BT plc og Viag AG. Dette selskapet har lisens til å bygge ut både fast og mobilnett i Tyskland, og vil derfor bygge et integrert fast- og mobilnett som er planlagt åpnet i 1998. Telenor International har konsentrert sin europeiske satsing

til utvalgte land og teknologier. Basert på GSM1800-teknologien er Telenor engasjert i prosjekter i Tyskland, Østerrike og Hellas i tillegg til i Norge.

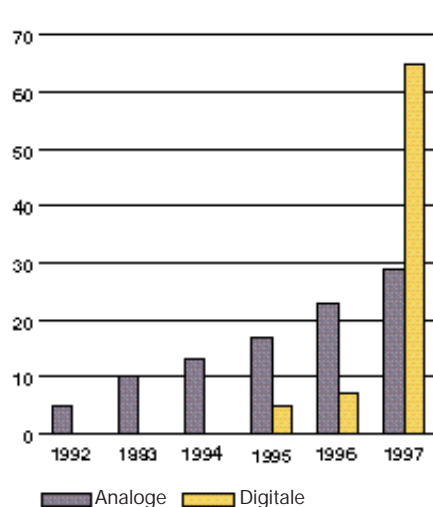
Telenor er også engasjert i GSM900-prosjekter i Irland, Ungarn, Montenegro, Ukraina, samt St.Petersburg, Kaliningrad og Stavropol i Russland, som alle nå er i operativ drift. Pannon GSM i Ungarn, ProMonte GSM i Montenegro og North-West GSM i St.Petersburg har vært i drift i 2-4 år og går allerede med overskudd. Esat Digifone i Irland har i løpet av de ni månedene selskapet var i drift i 1997, hatt en større vekst enn konkurrentene og hadde ved årsskiftet over 100.000 abonnenter.

Satellitt-tjenester

Innenfor satellittområdet var den vellykkede oppskytingen av kommunikasjonssatellitten Thor II den viktigste hendelsen i 1997. Thor II er den første satellitten som er designet og bygget etter Telenors spesifikasjoner for å distribuere både analoge og

Digital suksess på 1 Grad Vest

Utviklingen av antall programmer distribuert via 1 Grad Vest

digitale TV-signaler. Thor II har bidratt til at satellitt-posisjonen 1 Grad Vest, som i dag distribuerer mer enn 110 TV- og radio programmer, er den ledende posisjon for de nordiske landene.

Gjennom 1997 har også Inmarsat-trafikken over Eik jordstasjon økt, noe som skyldes lavere priser og en kraftig vekst i bruken av MOBIO, en tjeneste utviklet av Telenor og BT for mobile satellittelefoner. Sammen med BT har Telenor distributører for MOBIO i nærmere 50 land, og har omlag 30 prosent av dette markedet. Kommunikasjonstjenesten til og fra skip, SeaLink, ble tatt i bruk av mange nye skip i 1997, og denne tjenesten er i god vekst samtidig som nye tjenester lanseres. I USA lanserte Telenors selskap NORCOM i 1997 sin tjeneste for flåtestyring av lastebiler, en tjeneste som er basert på en kombinert bruk av radio- og satellittkommunikasjon.

Verdiøkende tjenester/globalt nettverk

Det er i løpet av 1997 etablert en global Customer Care-tjeneste for internasjonale kommunikasjons-tjenester. Marlink, et intranettbasert kommunikasjons- og handelssystem for skipsnæringen, ble også lansert i løpet av året, og har fått flere betydningsfulle kunder, samt at det er etablert selskaper i fire land.

Gjennom 1997 har det vært stor vekst i innkommende internasjonal trafikk, men som følge av dereguleringen av telekommunikasjonsmarkedet forventes det økt konkurranse i dette markedet. Det ble derfor planlagt og igangsatt flere tiltak gjennom 1997, blant annet et prosjekt som skal bidra til å maksimere lønnsom trafikk til, fra og via Norge for minst å kompensere for bortfall av trafikk som følge av tapte markedsandeler. Sammen med partnere er det etablert et selskap som skal posisjonere Telenor i det deregulerte europeiske markedet for internasjonal trafikk. Tjenesten blir lansert våren 1998.

Konsulenttjenester

Modernisering av telenettene pågår over hele verden, og den kompetansen Telenor besitter, er interessant for mange teleoperatører. Konsulenttjenester tilbys derfor gjennom Telenor Consult innen områdene teknisk planlegging, utbyggingsvurderinger, kompetanseoverføring og lederopplæring.

Telenor AB

Telenor betrakter Norden som sitt hjemmemarked, og har derfor behov for å bearbeide det svenske markedet mer aktivt. I løpet av de siste årene har Telenor alene eller sammen med partnere etablert flere selskaper i Sverige innen telekommunikasjon, IT, programvare, nye medier/internett, katalogmarkedet, TV-rettigheter og satellitt-tjenester. Den samlede driftsinntekten i disse selskapene utgjorde i 1997 litt over 1,4 mrd. kroner og antall ansatte var om lag 900.

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996
Driftsinntekter		
• Ekstern	2.133	1.511
• Konsernintern	1.455	1.484
Vare- og trafikkostnader		
• Ekstern	1.604	1.388
• Konsernintern	390	343
Lønn- og sosiale kostnader	326	184
Andre driftskostnader		
• Ekstern	542	286
• Konsernintern	174	145
Av- og nedskrivninger	379	260
Driftsresultat	173	389
Andel resultat tilkn. selskaper	(534)	(245*)
Investeringer	4.064	666
Sysselsatt kapital	4.803	2.927
Driftsmargin	4,8%	13,0%
Avkastning sysselsatt kapital	-	10,8%
Antall årsverk pr 31.12.	1.244	549
• Herav i utlandet	764	145

*Korrigert for effekt av egenkapitalmetoden.

Telenor AB ble etablert høsten 1997 for å samordne og utvikle Telenors virksomhet i Sverige. De selskaper som i 1998 grupperes under Telenor AB, er Telenor Comma AB, Ergosoft AB, Telenor Satellite Services AB, Lokaldelen AB, Telenor Føretagsinfo AB, Internordia AB, Telenordia AB og Telenor Security AB. Telenor AB har et samlet markedsansvar for virksomheter i Sverige og rapporterer for 1998 uavhengig av Telenor International. I 1997 er Internordia AB, Telenordia AB, Telenor Satellite Services AB inkludert i Telenor Internationals regnskap.

Telenor Ireland Ltd

Etter at Telenor sammen med lokale partnere vant mobilisens i Irland i 1996, har opptil 25 Telenor-ansatte vært engasjert i ESAT Digifone. Etter bare ni måneders drift i 1997 og en meget tilfredsstillende utvikling har ESAT Digifone over 100.000 kunder. Fra før eier Telenor IT-service-selskapet Telenor ND Systems i Irland, og i mai 1997 ble Telenor RDI etablert, et selskap som driver med programvareutvikling. Dermed omfatter Telenors irske aktiviteter mobiltelefoni, IT-service og programvareutvikling med en samlet driftsinntekt på om lag 280 mill. kroner. Telenor ser flere interessante muligheter innenfor sine satsingsområder satellittkommunikasjon, katalog og internett, og etablerte derfor i juni 1997 Telenor Ireland Ltd for å koordinere og videreutvikle forretningsmulighetene i Irland.

Oppskytingen av Thor II økte kapasiteten på 1 Grad Vest.

Overordnet resultatanalyse

Årets driftsresultat viser et overskudd på 173 mill. kroner mot et overskudd på 389 mill. kroner i 1996. Dette har medført en reduksjon i driftsmarginen fra 13 prosent til 4,8 prosent. Mobile tjenester har en nedgang i driftsresultatet på 213 mill. kroner, fra et driftsunderskudd på 120 mill. kroner i 1996 til 333 mill. kroner i 1997. Dette har sin årsak i at Telenor International har fått mange nye mobilisenser, og disse har underskudd i oppstartsfasen.

Personsøkingsvirksomheten, som har selskaper i fem land, har også gått med underskudd. I 1997 ble strategien for personsøkingstjenester i utlandet gjennomgått med bakgrunn i tapsutviklingen i selskapene og den sterkt økende og ressurskrevende satsingen på nye mobilengasjementer innenfor GSM/DCS. Det ble bestemt å ikke lenger satse på personsøking i utlandet. Regnskapet for 1997 viser et driftsunderskudd på 113 mill. kroner. I tillegg kommer en avsetning på 87 mill. kroner til omstrukturering for å trekke oss ut av denne virksomheten i 1998.

Globale nettverk/verdiøkende tjenester har et driftsresultat på 509 mill. kroner i 1997 mot 530 mill. kroner i 1996. Nedgangen i driftsresultatet skyldes hovedsakelig oppstart av ny virksomhet i forbindelse med verdiøkende tjenester.

Satellitt-tjenester har hatt en økning i driftsresultatet fra et driftsunderskudd i 1996 på 24 mill. kroner til et driftsunderskudd på 8 mill. kroner i 1997. Driftsresultatet fra den norskbaserte virksomheten ligger 43 mill. kroner over fjoråret med særlig økning innen satellittkringkasting, som følge av at antall programmer distribuert over 1 Grad Vest er økt, mens ny virksomhet i utlandet trekker ned med 28 mill. kroner.

Telenor International har hatt en positiv utvikling i finansinntektene, noe som hovedsakelig tilskrives høyere utbytte fra internasjonale satellittorganisasjoner, (Inmarsat, Intelsat og Eutelsat), på 171 mill. kroner, en økning på 53 millioner fra 1996. Samtidig har finanskostnadene økt, noe som er forårsaket av disagio og økt lånefinansiering til nyinvesteringer. Totalt har netto finansposter hatt en nedgang på 15 mill. kroner, fra 88 mill. kroner i 1996 til 73 mill. kroner i 1997.

Telekomprosjekter er svært kapitalintensive med store oppstartskostnader. Dette medfører at resultateffekten av Telenors store investeringer i utenlandsvirksomheten på kort sikt vil være negativ. Dette gir seg blant annet utslag på resultatet fra tilknyttede selskaper.

Inntekter og markedsforhold

Ekstern driftsinntekt økte i 1997 med 622 mill. kroner, fra 1.511 mill. kroner til 2.133 mill. kroner, som

tilsvarer en vekst på 41 prosent. Økningen har flere årsaker. Innkommende internasjonal telefonitrafikk har økt betydelig i forhold til 1996. Dette gjelder både ordinær og transittrafikk. Totalt har ekstern driftsinntekt vedrørende internasjonal telefoni økt med 236 mill. kroner eller 41 prosent, fra 579 mill. kroner i 1996 til 781 mill. kroner i 1997.

Oppskytingen av Thor II førte i 1997 til en økning i kapasiteten på kringkastingsdistribusjon via satellitt. Dette, sammen med økning i mobil satellitt-telefoni, medførte en driftsinntektsøkning på 238 mill. kroner eller 28 prosent, fra 869 mill. kroner i 1996 til 1107 mill. kroner i 1997.

I løpet av 1997 ble det åpnet flere mobilnettverk. Det gjorde at inntektene for mobile tjenester økte med 105 mill. kroner, fra 39 mill. kroner i 1996 til 144 mill. kroner i 1997.

Konsulentvirksomheten har økt med 40 mill. kroner, hovedsakelig på grunn av større aktivitet innen utenlandske prosjekt som Telenor er medeier i. Konsernintern driftsinntekt utgjorde i 1997 1.454 mill. kroner mot 1.484 mill. kroner i 1996.

Driftskostnader

Som følge av driftsinntektsvekst og satsing på ny virksomhet, økte driftskostnadene med 808 mill. kroner eller 31 prosent i forhold til 1996.

Vekst i kringkastingsvirksomheten ved økt kapasitet fra Thor II, utvikling av nye digitale tjenester og oppstart av ny virksomhet i utlandet medførte at satellittvirksomheten hadde en økning i driftskostnadene på 164 mill. kroner tilsvarende 15 prosent i 1997. For verdiøkende tjenester/globale nettverk var økningen på 221 mill. kroner til 1.523 mill. kroner i 1997. Kostnadsveksten er hovedsakelig knyttet til styrking av markedsapparatet og utvikling av nye tjenester for å møte en deregulert konkurransesituasjon fra 01.01.1998. Mobile tjenester har hatt en økning i driftskostnadene på 351 mill. kroner som er mer enn en dobling i forhold til fjoråret. Økningen gjelder prosjektutvikling i forbindelse med nye lisenser som er vunnet i 1997, oppstart av ny virksomhet, samt avsetning til restrukturering av personsøkingsvirksomheten som er kommentert foran.

Vesentlige tilknyttede selskaper

1997 er første året Telenor benytter egenkapitalmetoden ved konsolidering av tilknyttede selskaper. Årets andel av resultatet fra tilknyttede selskaper bidrar med et underskudd på 534 mill. kroner. Dersom egenkapitalmetoden hadde vært benyttet i 1996, ville dette representert et underskudd på 245 mill. kroner fra tilknyttede selskaper.

VIAG Interkom, Tyskland

Telenor gikk inn med 10% eierandel i VIAG Interkom GmbH & Co i 1997. Selskapet har i løpet av høsten 1997 tegnet kontrakt med flere store tyske selskaper. Telenors andel av underskuddet i 1997 utgjør 222 mill. kroner. Selskapet betjener i dag bedriftskundemarkedet med avanserte tele- og dataløsninger, og vil i løpet av høsten 1998 åpne mobiljenester både for privat- og bedriftsmarkedet.

ESAT Digifone Ltd, Irland

Telenor eier 45 prosent i ESAT Digifone. Selskapets ni første driftsmåneder har vært vellykket. ESAT Digifone hadde ved utgangen av året 100.000 abonnenter, og har en markedsandel på 20 prosent. Telenors andel av underskuddet utgjør 170 mill. kroner.

Pannon GSM, Ungarn

Telenor eier 20,3 prosent i Pannon GSM. Antall abonnenter lå ved årsskiftet på 265.000. Driftsinntekten for nye abonnenter har i løpet av 1997 vært høyere enn forventet. Selskapet gikk med overskudd i 1997 og Telenors andel utgjør 7 mill. kroner.

Cosmote, Hellas

Telenor kjøte en 30 prosent eierandel i Cosmote i 1997. Åpning av mobilnettet er planlagt våren 1998. Telenors andel av underskuddet i 1997 utgjør 32 mill. kroner.

Connect Austria, Østerrike

Telenor gikk inn som eier av 17,45 prosent i Connect Austria 1997. Mobilnettet vil åpnes som planlagt sommeren 1998. Telenors andel av underskuddet i 1997 utgjør 24 mill. kroner.

Investeringer og sysselsatt kapital

Telenor Internationals investeringer i 1997 utgjorde 4.064 mill. kroner.

Investeringene fordeler seg som følger:

• satellitter	782 mill. kroner
• satellittutstyr	239 mill. kroner
• innskudd i satellitt organisasjoner	261 mill. kroner
• annet driftsutstyr	765 mill. kroner
• aksjer i tilknyttede selskaper	2.017 mill. kroner

De største investeringene i utstyr er relatert til at Telenor i løpet av 1997 har skutt opp Thor II og bestilt Thor III. De største investeringene i aksjer gjelder mobilselskaper.

Avkastningen på sysselsatt kapital er negativ i 1997. Dette har flere årsaker. 1997 har vært et år hvor

Telenor International gjennom deltagelse i konsortier har fått flere nye mobilisenser. Disse er i oppstartsfasen og har belastet årets resultat med betydelige underskudd. Telenor International har også etablert flere utenlandske datterselskaper som er i oppstartsfasen og belaster årets resultat.

Fremtidsutsikter

For internasjonal telefoni innebærer deregulering av markedet større konkurranse, men samtidig åpner dette for nye forretningsmuligheter blant annet i et voksende marked for fri handel med internasjonale minutter. Det forventes derfor at Telenor vil mer enn kompensere for tapte markedsandeler hjemme med trafikk til/fra andres hjemmemarked.

Det forventes en kraftig, global vekst innen satellittkommunikasjon, samtidig som verden er midt inne i et teknologisk paradigmeskifte fra analog til digital kringkasting. Dette, sammen med at Telenor ved å skyte opp den nye kommunikasjonssatellitten Thor III vil øke kapasiteten, gjør at Telenors driftsinntekt innenfor satellittbasert kommunikasjon og tilknyttede verdiøkende tjenester vil øke også i 1998.

Veksten i mobilmarkedet forventes å fortsette i 1998, noe som henger sammen med at massemarkedet i stadig flere land begynner å vokse kraftig. I løpet av 1998 vil alle Telenors eksisterende mobilengasjementer være satt i drift.

Verdiutvikling

De fleste engasjementene i utlandet er nyetableringer som i en oppstartsperiode på 5–8 år vil vise regnskapsmessig underskudd. Økningen i engasjementenes verdi i denne første fasen vil kun komme til uttrykk i Telenors regnskap dersom de selges. De økonomiske konsekvensene av et utvidet internasjonalt investeringsprogram vil således i første omgang virke negativt på Telenors regnskapsmessige resultat. HSBC Investment Banking har foretatt en verddivurdering som estimerer verdien av egenkapitalen i Telenor International til mellom 9 og 15 mrd. kroner, mens bokført egenkapital pr. 31.12. 1997 utgjorde ca. 3 mrd. kroner. Det er grunn til å anta at en betydelig del av den positive verdiutviklingen i den internasjonale virksomheten har skjedd i 1997.

No Barriers – beskriver evnen til å bryte ned kommunikasjonsbarrieren, noe også Thor Heyerdahl og Kon-Tiki museet er opptatt av.

Telenor Bedrift

Administrerende
direktør i Telenor
Bedrift: Jon
Fredrik Baksaas.

Telenor Bedrift AS

Kommunikasjon og utstyr

- Salg
- Produkt
- Kunde- og leve-
ransesenter

IT-service

Programvare

- Telenor Novit
- Telenor Allianse
- Telenor
Infomedica
- Telenor
Financial
System

Telenor Bedrift er Norges største aktør på IT-markedet. Selskapet leverer nettjenester, det vil si telefoni og datakommunikasjonstjenester, samt utstys- og nettverkløsninger på telefoni- og datasiden. I 1997 har dette også inkludert installasjon og idriftsetting av slike løsninger, samt service- og vedlikeholdstjenester knyttet til kunders utstyr.

Området IT-driftstjenester omfatter nettverksdrift og sentral applikasjonsdrift, samt rådgivning og opplæring på dette feltet. Programvarevirksomheten omfatter datatelefoni samt administrasjons- og økonomisystemer innen bank, offentlig forvaltning og helse.

Virksomhet og strategi

Telenor Bedrift har i 1997 hatt kundeansvaret for de 35.000 største bedrifter og institusjoner i Norge. Selskapet har kontorer på mer enn 50 steder i Norge og er organisert i tre resultatområder: Kommunikasjon og Utstyr, IT-Service og Programvare.

Regnskapet for 1997 omfatter programvareselskapene Telenor Novit, Telenor Allianse, Telenor Infomedica, Telenor Dolphin og Telenor Financial Systems (tidligere Ergosoft). Videre omfatter regnskapet aktivitetene i Comma AB i Sverige, Comma AS i Danmark samt Norsk Data Ltd. i England, som alle primært driver service- og vedlikeholdstjenester på IT-området. Programvareselskapet Telenor Financial Systems har også virksomhet i Sverige.

Telenor Bedrift har over de seneste tre til fire årene foretatt en bevisst strategisk satsing for å posisjonere Telenor-konsernet i det norske tele- og IT markedet. Satsingen har resultert i et selskap med stor bredde og kompetanse.

Tendensen er nå at integrasjon av tele og data realiseres i markedet i et hurtigere tempo langs flere dimensjoner. Utstyr, applikasjoner og tjenester bygger på felles digitale plattformer og muliggjør stadig ny funksjonalitet. Anskaffelse, drift og forvaltning skjer i et felles miljø i bedriftene, og dermed blir rådgivning, systemintegrasjon og outsourcing i stadig større grad viktige tjenester.

Bedrifters bruk av informasjonsteknologi endres og utvides stadig. Tradisjonelt har det handlet om innhenting av data og prosessering av transaksjoner samt presentasjon og distribusjon av informasjon. Dagens bruk omfatter i større grad tilrettelegging av infrastruktur for samhandling med andre, enten medarbeidere, kunder og leverandører eller andre bransjeaktører. I fremtiden vil bruken utvides til å

omfatte elektronisk handel og å legge til rette for virtuelle organisasjoner.

I denne utviklingen er det Telenor Bedrifts ambisjon å være en ledende aktør og ligge i forkant med effektive løsninger for norske bedrifter og offentlige institusjoner med et bredt spekter av tjenester så som transaksjonsbehandling og dataoverføring, tilrettelegging og drift av infrastruktur og applikasjoner samt systemintegrasjon.

Overordnet resultatanalyse

I 1997 omsatte Telenor Bedrift for 9.961 mill. kroner mot 8.858 mill. kroner i 1996. Økningen på 1.103 mill. kroner, tilsvarer en vekst på 12,5 prosent. Av dette representerer Telenor Novit 4,6 prosentpoeng. Inntektsmessig viser Telenor Bedrift fremgang på alle hovedproduktområder. Imidlertid viser utviklingen i marginer, både innenfor nettjenester og innenfor utstysområdet, en fallende tendens.

Driftsresultatet i 1997 viste et underskudd på 183 mill. kroner mot et overskudd på 154 mill. kroner i 1996. Resultatsvikten er i hovedsak en følge av flere uavhengige forhold knyttet til driftskostnader.

Telenor Bedrifts engelske datterselskap Norsk Data Ltd. viste et større underskudd i 1997. Selskapet er under restrukturering, og det er blant annet bokført store engangskostnader knyttet til dette.

Det er i løpet av året påløpt betydelige kostnadsøkninger knyttet til utvikling og oppstart av nye kundesystemer. Disse systemene skal erstatte eldre systemer som vil bli tatt ut av drift i 1998. Systemene vil – når de er fullt implementert i virksomheten – legge til rette for en mer effektiv og fleksibel håndtering av kundetilpassede produkt-lanseringer, kundeforespørsler og faktureringsrutiner.

Det er videre i 1997-regnskapet avsatt et beløp på 70 mill. kroner til å gjennomføre nødvendige omstillingstiltak. Det vil i 1998 være nødvendig å iverksette tiltak for å endre kostnadsstrukturen i selskapet. Det vil innebære omstilling for ansatte.

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Ekstern	8.610	7.597
• Konsernintern	1.351	1.261
Vare- og trafikkostnader,		
• Ekstern	2.463	1.903
• Konsernintern	3.846	3.731
Lønn og sosiale kostnader	2.101	1.651
Andre driftskostnader		
• Ekstern	1.180	967
• Konsernintern	263	252
Av- og nedskrivninger	291	200
Driftsresultat	(183)	154
Andel resultat tilkn. selskaper	(2)	
Investeringer	448	1.133
Sysselsatt kapital	1.982	2.348
Driftsmargin		1,7%
Avkastning sysselsatt kapital		21,4%
Antall årsverk pr 31.12.	5.170	5.215
• Herav i utlandet	1.006	1.053

* Endring fra faktiske 1996 tall skyldes i hovedsak overføring av Telenor Direkte, Telenor Telehuset samt installasjonsvirksomheten til andre Telenor-selskaper. Videre er det hensyntatt tilgang av Telenor IT og Telenor Kompetanse.

Antall abonnement/linjer		
• PSTN	364.844	404.326
• ISDN	237.286	123.370

Det er også gjort en avsetning på 18 mill. kroner i regnskapet for 1997 for forliket som ble inngått med de opprinnelige aksjonærene i Comma Data Services AS.

Telenor Novit hadde en betydelig engangs kostnads-overskridelse knyttet til utviklingen av en ny generasjon bankapplikasjon som nå går i pilotdrift.

Telenor Bedrift realiserte i 1997 gevinster på til sammen 60 mill. kroner knyttet til avhending av virksomheter. Salgene omfattet i hovedsak deler av Telenor Financial Systems samt selskapets aksjer i Avenir AS.

Inntekter og markedsforhold

Telenor Bedrifts eksterne driftsinntekt av netjtjenester, det vil si telefoni og data, økte med 8,6 prosent fra 1996 til 1997. Denne veksten skjedde på tross av tiltagende konkurranse i markedet, særlig innenfor deler av datakommunikasjonsområdet, samt utenlandstelefon og telefoni fra fastnettet til mobil. Telenor Bedrift

opplever en sterk etterspørsel etter ISDN, og antallet ISDN-abonnenter fordoblet seg i 1997. Dette resulterte i store driftsinntekter av produkter med ISDN-grensesnitt. Den store interessen for ISDN medførte dessverre også til dels lange ventetider på utstyr og installasjon.

På området datakommunikasjon opplevde Telenor Bedrift en periode med fallende markedsandeler for Frame Relay tjenester. I siste halvår av 1997 derimot ble markedsfallet mer enn tatt igjen, og Telenor Bedrifts ATM-baserte tjeneste Nordicom, som leveres på skandinavisk basis gjennom et samarbeid med TeleDanmark og Telenordia, er i sterk vekst.

VIP-Nett tjenesten, som setter kunden i stand til å etablere et virtuelt, privat telefon-nett, var også sterkt etterspurt i 1997. Tjenesten ble i løpet av året supplert med VIP-Nett Mobil og VIP-Nett Utland som lar bedriften inkludere mobilbrukere og utenlandskontorer i sine interne telefoninett.

Ved å oppheve begrensningene som ligger i det tradisjonelle data-nettet, gjør Telenor Nordicom det mulig å overføre store datamengder i løpet av kort tid. Tjenesten er tilgjengelig i hele Norden og er meget fleksibel og kostnadseffektiv for brukeren.

Telenor vant i 1997 kontrakten om å levere hjemme-PCer med internett-tilgang til rundt 13.000 Statoil-ansatte i Norden. Kontrakten hadde en verdi på 210 mill. kroner.

Telenor Bedrifts salg av utstyr i det eksterne markedet viste stagnasjon i 1997. I et marked preget av høy aktivitet og god betalingsvilje er dette skuffende. Hovedårsakene til denne utviklingen er aggressiv konkurranse fra aktører i etableringsfasen, samt en turbulent personellsituasjon på salgssiden i Oslo, som er Telenor Bedrifts desidert største markedsområde. Aktiviteten viste imidlertid en positiv utvikling mot slutten av året.

Telenor Bedrift hadde ved inngangen til 1998 en markedsandel i Norge på området drift av IT-systemer på ca. 20 prosent. Kapasiteten i datasentralvirksomheten ble økt med 50 prosent, og produksjonskapasiteten er i dag på 1200 MIPS. Dette gjør Telenor Bedrift til Norges største datasentral. Disse tjenestene omfatter alle faser i et datasystems livssyklus og markedsføres under konseptet Telenor HOLOS.

Service- og vedlikeholdsavtaler viser en vekst på 40 prosent i forhold til inngående ordremengde i 1997. Telenor Bedrift opplever også en sterk vekst i etterspørselen etter sine IT-tjenester knyttet til år 2000-problematikken. Mot denne økte etterspørselen etter IT-tjenester står mangelen på tilgjengelig kompetanse i markedet.

Telenor Novit leverer applikasjoner og driftstjenester til banker og finansrettede virksomheter. Telenor Novit hadde en inntektsvekst på 11,5 prosent i 1997. I løpet av året har programvareselskapet gjennomført omfattende fornyelse av hele produktporteføljen. Dette er i sin helhet utgiftsført og førte selskapet i en underskuddssituasjon. De nye løsningene ble lansert i 1997 og det er allerede inngått store kontrakter som innebærer levering av løsningene i 1998 og 1999.

Telenor Bedrift har en eierandel på 91 prosent i Telenor Alliance. Selskapet utvikler og selger programvare og programvaretjenester primært for offentlig sektor. Selskapet hadde en vekst i 1997 på 14,2 prosent. Telenor Bedrift kjøpte i 1997 selskapet Data Consult som senere er fusjonert med Telenor Alliance. Telenor har etter oppkjøpet av Data Consult en markedsandel på 40 prosent i kommunemarkedet i Norge.

Telenor Infomedica utvikler og selger programvare til sykehus og andre institusjoner innen helsesektoren. Selskapet er markedsleder på pasientadministrasjon og medisinske servicesystemer. Telenor InfoMedica har et flertall av norske sykehus på sin kundeliste. Gjennom et samarbeid med Enator har selskapet i 1997 fått et viktig gjennombrudd i Sverige. Telenor Infomedica tegnet flere kontrakter i 1997, blant annet med sykehus i Østfold, Buskerud, Hedmark og Oslo. Implementeringskostnadene er imidlertid betydelige både i 1997 og 1998.

Driftskostnader

Driftskostnader omfatter personalkostnader, avskrivninger og øvrige driftskostnader. Totalt økte driftskostnadene med 765 mill. kroner i forhold til sammenlignbare proformataill for 1996, tilsvarende 24,9 prosent. Av denne økningen representerer Telenor Novit 416 mill. kroner, tilsvarende 13,5 prosent.

Personalkostnader økte med 451 mill. kroner i forhold til 1996 (27,3 prosent). Av dette representerer Telenor Novit 162 mill. kroner (9,8 prosent). Økningen ellers skyldes delvis avsetningen til omstillingstiltak på 70 mill. kroner (4,2 prosent). For øvrig skyldes økningen et høyt aktivitetsnivå i virksomheten og lønnspress i en situasjon der deler av Telenor Bedrifts kompetanse er svært ettertraktet blant konkurrenter i etableringsfasen.

Andre driftskostnader viser en økning på 224 mill. kroner i forhold til 1996 (18,3 prosent). Av dette representerer Telenor Novit 216 mill. kroner (17,7 prosent). Økningen er forklart i resultatanalysen over.

Avskrivninger har økt med 91 mill. kroner sammenlignet med 1996 (45,7 prosent). Av dette representerer Telenor Novit 38 mill. kroner (19,1 prosent).

Telenor Bedrift har i det siste året drevet aktiv markedsføring for Telenor Nordicom. Bildene t.v. er hentet fra en av disse kampanjene

Telenor Nordicom er det nærmeste du kan komme en alt-i-ett-løsning med full fleksibilitet for datakommunikasjon. Nordicom dekker alle tenkelige overføringsbehov innen multimedia og datakommunikasjon.

Den øvrige økningen skyldes vesentlig goodwill-avskrivninger som følge av oppkjøp og investeringer i IT-systemer.

Investeringer og sysselsatt kapital

Telenor Bedrifts investeringer i 1997 beløp seg til 448 mill. kroner. Investeringene knyttet seg i hovedsak til IT-systemer samt overtagelse av Telenor-konsernets datanett.

Sysselsatt kapital ved utgangen av 1997 var 1.982 mill. kroner, mot 2.348 mill. kroner i 1996. Nedgangen skyldes en reduksjon av rentebærende gjeld gjennom året ved at konsernintern gjeld er nedbetalt.

Fremtidsutsikter

Telenor Bedrifts posisjoneringsstrategi har vært svært ressurskrevende, både ledelsesmessig og finansielt. På tross av de lite tilfredsstillende resultatene i 1997, vil Telenor-konsernet videreføre satsingen i tele- og IT-markedet. Dette gjøres i visshet om at posisjoneringsstrategien representerer en vesentlig verdøkning for Telenor. Ledelsen i Telenor Bedrift arbeider i 1998 målrettet for å forbedre selskapets økonomiske resultat. Dette vil innebære klarere organisasjonsmessig og styringsmessig struktur, forenklede produktområder og kostnadsmessig effektivisering av den samlede verdikjede av Telenors tjenester og løsninger overfor bedriftsmarkedet.

Administrerende direktør i Telenor Privat; Stig Herbern

Telenor Privat AS

Divisjon Kunde- og leveranse-senter

Divisjon Produkt/Marked

Divisjon Betalings-telefoner

Telenor Direkte AS

Telenor Privat fremstod i 1997 som en rendyrket tjenesteleverandør innenfor fastnettelefon mot massemarkedet. 1997 var det siste året med monopol på fastnettelefon til privatkunder, og det har derfor vært fokusert på forberedelser til den nye konkurransesituasjonen. Selskapets mål er å fremstå med et bredt produktspekter, gjøre det enkelt for kunden, og være best på pris i forhold til verdi.

Telenor Privat ble med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 1997 skilt ut som et eget aksjeselskap fra Telenor AS, med ansvar for privatkunder og betalings-telefoner. Fra samme tidspunkt ble dialogmarkeds-føringsselskapet Telenor Direkte overført fra Telenor Bedrift sammen med ansvar for småbedriftskunder. Installasjonsvirksomheten ble samtidig utskilt i et eget selskap, mens Telenor Nextel overtok ansvaret for internett.

Virksomhet og strategi

Markedsforhold

I 1997 hadde Telenor Privat en økning i trafikkvolum med 9 prosent, målt i minutter. Det var særlig økt trafikk til mobiltelefoner og en kraftig vekst i bruken av internett som bidro til denne trafikkveksten. Lavere mobilpriser har ført til at enkelte kunder velger mobiltelefon som eneste telefon. I tillegg skifter kunder i stor grad fra analog tilknytning til ett digitalt ISDN-abonnement.

Med sin høye kapasitet er ISDN en viktig plattform for å levere nye produkter og tjenester i massemarkedet, som for eksempel internett. Salg av ISDN til dette markedet har hatt høy prioritet i 1997, og det er installert 54.400 nye ISDN-abonnement i privatmarkedet og 10.800 hos småbedriftene. Totalt var det ved årsskiftet installert 73.500 ISDN-abonnement. I oktober var det for første gang flere nybestillinger av ISDN-abonnement enn nybestillinger av vanlige telefonabonnement. Det høye salget av ISDN medførte leveringsproblemer i enkelte områder. I desember ble derfor «ISDN gjør-det-selv» prøvelansert.

Telenor Privat har lansert flere kundetilpassede produkter i løpet av 1997. «Hvem ringer» gir kundene muligheten til å se hvem som ringer før man svarer. «Tilbakering ved opptatt» erstatter opptattsignalet for rundt halvparten av kundene, og gjør det mulig å få samtalen automatisk koblet opp når abonnenten blir ledig.

I 1997 gjennomførte Telenor Privat en omlegging av prisstrukturen. Kundene har som resultat fått et enklere prissystem og lavere priser. I gjennomsnitt ble samtaleprisene redusert med 7 prosent. Kombinert

med rabattprogrammet «Familie & Venner» gir dette svært konkurransedyktige priser. I begynnelsen av året ble det også innført en ny rabattordning «Familie & Venner Lokal». Antall aktive abonnement i «Familie & Venner» økte til 565.000 ved slutten av året.

Fastnettet ble møtt med konkurranse i 1997 både fra mobiltelefoner som substitutt og fra call back/kortløsninger særlig mot fjerntliggende land. Denne konkurransen førte til lavere vekst enn tidligere, særlig på fjernsamtaler og utenlandssamtaler.

Restrukturering av kundeservice

I oktober ble det vedtatt en plan for omstrukturering av kundeservice. Endringene innebærer at kundeservice 140 innen utgangen av 1998 blir lokalisert på 9 steder, mot tidligere 17. Omstruktureringen i kundeservice er beregnet å gi betydelige, årlige kostnadsbesparelser fra 1999.

Kundeservice besvarte i 1997 over 3,5 millioner henvendelser. Gjennomsnittlig svartid var 21 sekunder. Kundeservice ble også utviklet som salgskanal og gjennomførte 570.000 salg i løpet av året.

Betalingstelefoner

Innføringen av ny én-krones mynt i september gjorde det nødvendig å skifte ut og oppgradere 2.100 telefonautomater. I 1997 ble det gjennomført et stort utskiftingsprogram hvor totalt 6.000 betalingstelefoner er flyttet til nye steder eller byttet fra mynt til kortautomater. Det er samtidig etablert 4.400 nye pasienttelefoner på sykehus. Ved utgangen av året er 83 prosent av betalingstelefonene korttelefoner.

Overordnet resultatanalyse

Fordi det i løpet av året har skjedd endringer i selskapets virksomhetsområde, er det utarbeidet proformatall for 1996. Telenor Installasjon og internettvirksomheten er tatt ut, mens Telenor Direkte er lagt inn. Ved sammenligninger er derfor proformatallene benyttet i stedet for finansregnskapet for 1996.

Driftsinntekten i 1997 var på 7.183 mill. kroner, med et driftsresultat på 336 mill. kroner. Eksterndriftsinntekten økte med 3,6 prosent sammenliknet med

1996 og skyldes i det vesentlige økte trafikkinntekter i massemarkedet. Til tross for økt konkurranse fra mobiltelefoner økte driftsinntekten ved bruk av beta-lingstelefoner med 7,7 prosent til 251 mill. kroner. Et nytt prinsipp for konsernintern varekostavregning er årsaken til den store endringen av driftsresultat.

Inntekter

Inntektsutviklingen var tilfredsstillende i 1997. Volumøkningen i privatmarkedet har vært så stor at selv om trafikkprisene i gjennomsnitt ble redusert med 7 prosent, har trafikkinntektene økt med 4 prosent. Prisreduksjonen har skjedd ved en kombinasjon av reduserte basispriser og innføring av nye kundeprogrammer som «Familie & Venner»-tilbudene.

Driftskostnader

Lønn og sosiale kostnader økte med 54 mill. kroner fra 1996. Rundt halvparten av økningen skyldes en avsetning knyttet til omstilling i Kundeservice og Telenor Direkte, mens resten skyldes lønnsøkning kombinert med omlegging i retning av markedsorientert lønn.

Det har vært en økning i kostnader relatert til administrative systemer i form av særskilte kostnader knyttet til at organisasjonsstrukturen i 1997 er endret fra sju administrative regionkontorer til en sentralisert organisasjon. Det har ikke vært vesentlige endringer i kostnader relatert til markedsaktiviteter, men omorganiseringen forventes å kunne friggi midler til dette formål fremover.

Økningen i av- og nedskrivninger skyldes hovedsakelig en gjennomgang av anleggsregisteret i 1997.

Investeringer og sysselsatt kapital

Det ble investert for 159 mill. kroner i 1997. Investeringer i abonnementsutstyr var 42 mill. kroner og IT-utstyr og inventar beløp seg til 82 mill. kroner, mens anlegg under utførelse økte med 35 mill. kroner og var vesentlig relatert til et nytt, integrert Kunde-, Ordre- og Faktura-system (KOF).

Gjennomsnittlig sysselsatt kapital i 1997 var 569 mill. kroner, hvilket gav en avkastning på 66 prosent av sysselsatt kapital.

Fremtidsutsikter

Opphevingen av eneretten på telefoni fra 1. januar 1998 vil føre til økt konkurranse og kamp om markedsandeler. Telenor vil derfor fortsette arbeidet med å bringe bedre samsvar mellom pris og kostnader for den enkelte tjeneste. Med virkning fra 1. mars 1998 ble det derfor foretatt en prisendring som innebærer at abonnementsprisene økes, samtidig som det blir betydelig billigere å ringe utenlands og til mobiltelefon. Denne prisomleggingen medfører ingen inntektsøkning for Telenor.

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Ekstern	7.003	6.761
• Konsernintern	180	102
Vare- og trafikkkostnader		
• Ekstern	92	46
• Konsernintern	5.299	4.755
Lønn og sosiale kostnader	457	403
Andre driftskostnader		
• Ekstern	438	362
• Konsernintern	455	480
Av- og nedskrivninger	106	92
Driftsresultat	336	725
Investeringer	159	169
Sysselsatt kapital	569	
Driftsmargin	4,7%	11,1%
Avkastning sysselsatt kapital	66%	
Antall årsverk pr 31.12.	1.192	1.207
Abonnement PSTN	1.917.000	1.980.900
Abonnement ISDN	73.500	8.300

* Endring fra 1996 skyldes overføring av installasjons- og internettvirksomhet til andre Telenor-selskaper. Videre er Telenor Direkte inkludert.

Rabattordningen «Familie & Venner» er blitt populær og omfattet 565.000 abonnenter ved slutten av året.

Telenor Privat går konkurransen i møte med et full-digitalisert telenett. Den store utbredelsen av mobiltelefoner og mer integrerte løsninger for mobil- og fasttelefon gjør det nødvendig å se disse markedene under ett. Ny teknologi gjør det mulig å utvikle nye tjenester og produkter i grenseområdet mellom fast- og mobiltelefon. På denne bakgrunn fikk Telenor Privat og Telenor Mobil én felles ledelse fra 1. januar 1998.

Telenor Privat forventer at samtaleprisene vil fortsette å falle, og at dette sammen med nye tjenester vil stimulere til økt trafikk i fastnettet. Veksten i ISDN-tilknytninger forventes å fortsette i årene fremover i takt med økt bruk av internett og hjemmekontorløsninger. Samtidig blir ISDN-utstyr og telefoner stadig billigere.

Administrerende
direktør i Telenor
Mobil; Stig
Herbern

Telenor Mobil AS

Divisjon
Produkt

Divisjon
Nett

Divisjon
Marked

Divisjon Salg

Telehuset AS

Deleide
kjeder

Telenor Mobil beholdt i 1997 sin posisjon som Norges ledende leverandør av mobile teletjenester. I tillegg til Telenor Mobil AS, inngår Telehuset AS, MobilData-kjeden AS, Com-gruppen AS og Transport Telematikk AS i Telenor Mobil Konsern.

Virksomhet og strategi

Skillet mellom faste og mobile teletjenester blir etter hvert borte både teknologisk og pris- og markeds-messig. Telenor Mobil og Telenor Privat har siden 1996 samarbeidet om prosjekter innen kundeservice, IT, produktutvikling og salg. For å videreføre dette og oppnå en bedre samordning av Telenors forhold til massemarkedet, fikk de to selskapene felles ledelse fra 1. januar 1998. Selskapene fortsetter som separate aksjeselskaper.

I 1997 oppnådde Telenor Mobil den største abonnementsvekst for mobiltelefon noen gang. Ved utgangen av året var det 871.535 GSM-abbonnenter. Det tilsvarende en markedsandel på 67 prosent. For NMT var det noe nedgang, men det var likevel 164.651 abonnenter i NMT-450 og 223.100 abonnenter i NMT-900.

Fra nyttår 1998 gjennomførte Telenor Mobil et nytt, kraftig kutt i ringeprisene, slik at kundene i gjennomsnitt får redusert mobiltelefonregningen med ca. 20 prosent. Samtidig ble det innført to nye abonnementsformer, eller ringeplaner.

Personersøketjenesten hadde ved utgangen av året 136.520 abonnenter. MiniLink, som er en personsøketjeneste uten abonnementsavgift, hadde stor økning i 1997. Tjenesten er svært populær blant ungdom.

I 1997 ble det lansert en ny versjon av mobilt kontor, kalt MobilKontor 2.0, som gjør det mulig å sende meldinger til mobiltelefoner, faksmaskiner, personsøkere og e-post – og gå inn på internett – uansett hvor en måtte befinne seg.

I 1997 åpnet tjenesten MobilInfo, hvor GSM-abbonnenter kan motta nyheter, værmelding og aksjekurser.

Fra 1. januar 1998 ble det heleide datterselskapet Transport Telematikk AS etablert som operativt selskap. Selskapet skal sørge for effektiv veiinformasjon basert på ny informasjonsteknologi.

Telehuset AS, som er Telenor Mobils egneide butikk-kjede, fusjonerte 1. januar 1997 med Datavarehuset AS, med Telenor Mobil AS som 70 prosents eier. I hele 1997 har det pågått en omstrukturering av butikk-kjeden og omlegging av virksomheten. Denne prosessen vil fortsette også i 1998.

En av årsakene til Telenor Mobils sterke stilling i markedet er utviklingen av effektive distribusjonskanaler. Derfor er det avgjørende å ha et velutviklet distribusjonsapparat også i fremtiden.

Utviklingen de siste årene har vist at markedet setter store krav til personlig service og produkter som er tilpasset markedssegmentene.

Telenor Mobil vil gjennom aktiv produktutvikling og konkurransedyktige priser stimulere til større utbredelse og økt bruk av mobilkommunikasjon.

Overordnet resultatanalyse

Telenor Mobil Konserns driftsresultat ble på 753 mill. kroner mot et underskudd på 12 millioner i 1996. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak stor abonnementsvekst, samt vesentlig høyere trafikkinntekter. Av dette har Telenor Telehuset et negativt driftsresultat på 49 mill. kroner som for en stor del skyldes ekstraordinære kostnader i forbindelse med fusjonen med Datavarehuset og restrukturering av virksomheten. Foruten økte inntekter, har redusert sambandsleie og lavere avskrivninger virket positivt i forhold til driftsresultatet for 1996, samt gitt en økning i driftsmarginen fra 0 prosent i 1996 til 15 prosent i 1997.

Avskrivningene er sterkt redusert i 1997. Dette skyldes at avskrivningstiden for NMT-nettene og etterregningsavtalen i forbindelse med NMT- og personsøkernetene med virkning fra 1. januar 1997 ble forlenget til 2003, som er ut konsesjonsperioden. Dette gir en reduksjon på årets avskrivninger, beregnet av bokført verdi 1.1.97 på 247 mill. kroner for Mobil og 147 mill. kroner for konsernet.

Netto finanskostnad for Telenor Mobil Konsern utgjorde 67 mill. kroner i 1997 mot 68 millioner i 1996.

Inntekter og markedsforhold

Telenor Mobil Konsern hadde en driftsinntekt på 5.137 mill. kroner i 1997, hvorav 3.890 mill. kroner var ekstern driftsinntekt. Tilsvarende tall for 1996 var henholdsvis 4.418 og 3.251 mill. kroner.

Telenor Mobil AS hadde en driftsinntekt på 4.375 mill. kroner i 1997, hvorav 3.233 mill. kroner var ekstern driftsinntekt. Tilsvarende tall for 1996 var henholdsvis

3.758 og 2.684 mill. kroner. Økningen fra fjoråret skyldes i hovedsak den sterke abonnementsøkningen på GSM, samt økt volum i antall ringeminutter.

Driftsinntekten i Telenor Telehuset inkl. Datavarehuset økte fra 662 mill. kroner i 1996 til 821 mill. kroner i 1997. Herav steg ekstern driftsinntekt fra 509 mill. kroner i 1996 til 620 millioner i 1997. Dette har i hovedsak sammenheng med økt salg av mobiltelefoner.

Driftskostnader

Totale vare- og trafikkkostnader beløp seg til 1.513 mill. kroner i 1997, mot 1.400 millioner i 1996.

For Telenor Mobil AS har økt trafikkvolum gitt økte trafikkkostnader innenlands, men dette motsvares i sin helhet av redusert sambandsleie i forhold til 1996.

Av øvrige driftskostnader har bemanningsøkningen i 1997 gitt økte lønns- og personalkostnader, samt at større aktivitet innen produktutvikling og markedsaktiviteter har medført høyere konsulentkostnader og salgs- og reklamekostnader i forhold til 1996.

Investeringer og sysselsatt kapital

Totale investeringer i 1997 utgjorde 944 mill. kroner, mot 947 millioner i 1996. I 1997 ble det investert 692 mill. kroner i mobiltelefonnett og sentraler. Øvrige investeringer gikk i hovedsak til utvikling av nye IT-løsninger, samt inventar, maskiner og EDB-utstyr.

I tillegg til resultatforbedringen har nedgangen i rentebærende langsiktig gjeld gitt en økning i avkastning på sysselsatt kapital fra 0 prosent i 1996 til 35 prosent i 1997.

Fremtidsutsikter

Det norske mobilmarkedet er blant de aller mest utviklede i verden, men markedet har fortsatt stort vekstpotensial. Av veksten i totaltrafikken de nærmeste årene forventes de ulike datatjenestene å stå for 50 prosent.

Telenor ble i mars 1998 tildelt konsesjon for GSM 1800. Telenor Mobil vil bruke konsesjonen til å øke kapasiteten i tettbygde strøk for de grunnleggende GSM-tjenestene, og til å tilby nye, høykapasitets mobildata-tjenester.

Med flere aktører i markedet vil presset på prisene for de grunnleggende mobiltjenestene øke. Telenor Mobil må derfor hente en stadig større del av inntektene fra datatrafikk og verdiøkende tjenester som gjør bruk av de mulighetene GSM-systemet gir.

Den store strukturendringen, hvor telekommunikasjon, databehandling, forbrukerelektronikk og innhold smelter sammen, vil få stor betydning for mobilkommuni-

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Ekstern	3.890	3.251
• Konsernintern	1.247	1.167
Vare- og trafikkkostnader		
• Ekstern	768	622
• Konsernintern	745	778
Lønn og sosiale kostnader	512	445
Andre driftskostnader		
• Ekstern	1.392	1.314
• Konsernintern	453	404
Av- og nedskrivninger	514	867
Driftsresultat	753	(12)
Andel resultat tilknyttede selskaper	(1)	-
Investeringer	944	947
Sysselsatt kapital (gjennomsnittlig)	2.253	1.879
Driftsmargin	15%	-
Avkastning sysselsatt kapital	35%	-
Antall årsverk pr 31.12.	1.331	1.196
Antall abonnement		
• NMT 450	164.651	183.460
• NMT 900	223.100	261.154
• GSM	871.535	533.516
• Personsøking	136.520	132.856

* Telenor Telehuset AS og Datavarehuset AS er inkludert i proformattallene.

Seilbåten Kvæner Innovations deltagelse i Whitbread-seilasen skjer med Telenor som leverandør av kommunikasjonsutstyr.

kasjon. Informasjon som gjøres tilgjengelig via internett, vil gi mulighet for helt nye mobiltjenester, for eksempel bestilling av flyreiser, grafisk presentasjon av værvarsel og bruk av mobiltelefonen for betaling ved varekjøp.

Administrerende
direktør i Telenor
Plus; Gunnar
Bjørkavåg

Telenor Plus AS

Telenor
Media AS

Telenor
Avidi AS

Telenor
CTV AS

Telenor
Conax AS

Telenor
Link AS

Telenor
POS AS

Telenors satsing på verdikjende tjenester er i hovedsak samlet i Telenor Plus. Telenor Plus-gruppens forretningsidé er å være den ledende samarbeidspartner for nordiske innholdsleverandører innen elektronisk distribusjon av produkter og tjenester. Dette innebærer å gi innholdsleverandørene tilgang til store kundedatabaser og velutviklede elektroniske markedsplasser.

Forretningsaktivitetene er organisert i tre hovedsatsingsområder; media-/katalogvirksomhet, tv-distribusjon og elektronisk marked. Varer og tjenester utvikles og leveres i synergi med Telenors øvrige nettbaserte infrastruktur.

Media-/katalogvirksomhet

Media-/katalogvirksomheten er den største aktiviteten i Plus-gruppen og er samlet i Telenor Media med datterselskaper. Telenor Media hadde i 1997 sitt beste år hittil med vekst for femte år på rad, både i driftsinntekt og resultat. Selskapet har den Norges-baserte katalogvirksomheten innen Gule, Hvite og Rosa sider og telefonitjenester som Opplysningen 180, 181, telefonkonferanser og resepsjonstjenester med mer.

I tillegg drives katalogvirksomheten internasjonalt. I 1997 er fullstendig oppkjøp av Lokaldelen AB i Sverige gjennomført, og betydelige investeringer har funnet sted i Polen og Spania.

I tillegg har Media hel- eller deleide katalogvirksomheter i det vestlige Russland, Baltikum og Tsjekkia.

TV-distribusjon

TV-distribusjonsvirksomheten omfatter Telenor Avidi (kabel-TV), Telenor CTV (parabol-TV), SPA AB (SMATV) Telenor Conax (smart-kort teknologi for betal-TV) samt de deleide selskapene Canal Digital og Norsk Tekst. Telenor Plus og Canal Plus eier 50 prosent hver i Canal Digital, et felles, nordiskfokusert selskap innen distribusjon av betal-TV.

Telenor Avidi er etablert som Norges nest største kabel-TV-virksomhet.

Telenor Conax er godt posisjonert for å ta del i den sterkt økende etterspørselen etter digitale TV-tjenester med aksessering, kryptering og andre smart-kort-baserte tjenester.

Elektronisk marked

Innen elektronisk marked søker Telenor Plus å innta posisjonen som det norske markedets mest attraktive samarbeidspartner når det gjelder å tilrettelegge

informasjon, bidra til å skape merkevare, kanalisere trafikk og utvikle storsentra for elektronisk handel. Over tid er ambisjonen å utvikle denne posisjonen også til andre nordiske land. Hovedselskapet innen elektronisk marked er Telenor Link AS. Selskapet tilbyr verdikjende telefonitjenester på 8xx-nummer, som teletorg, info-nummer, spill og underholdning, gratis grønt nummer og telestemming. Som funksjon av markedsutviklingen har Link arbeidet med å videreutvikle sin rolle som leverandør av innholdstjenester. Telenor Link har derfor et samarbeid med TV 2 AS innen TV-basert handel – sist med Nordic Shopping Channel – Canal M, og med TV Norge AS når det gjelder tekst-TV.

Øvrige selskaper innen dette området er Telenor POS AS, som er Telenors kompetansesenter for elektroniske betalingsadministrative løsninger og Infowiz a.s som er et joint venture med Blom ASA som utvikler og distribuerer informasjonssystemer basert på geografisk kartinformasjon.

Overordnet resultatanalyse

Driftsinntekten i Telenor Plus-gruppen økte med 25 prosent i 1997. Veksten skyldes primært økt bruk av tjenestene. Driftsresultatet økte med nesten 100 prosent. Dette skyldes i hovedsak en vesentlig resultatfremgang i katalogvirksomheten i Norge og Sverige samt en endring i anvendelser av regnskapsprinsipper. Tidligere ble salgskostnader tatt løpende, mens inntekter først bokføres ved levering av katalogene. Prinsippendringene innebærer at salgsgiffter balanseføres og senere kostnadsføres i takt med inntektene. Effekten pr 1.1.97 var 63 mill. kroner.

Driftsinntekten økte med 278 mill. kroner som følge av oppkjøp, og dette ga en resultatteffekt på 29 mill. kroner.

Avkastningen på sysselsatt kapital er på ca. 32 prosent, som er tilfredsstillende.

Inntekter og markedsforhold

Samlede inntekter nådde 2.816 mill. kroner i 1997 mot 2.252 mill. kroner i 1996 for tilsvarende aktiviteter. Av

Nøkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Ekstern	2.578	2.068
• Konsernintern	238	184
Vare- og trafikkostnader		
• Ekstern	698	569
• Konsernintern	288	201
Lønn og sosiale kostnader	759	651
Andre driftskostnader		
• Ekstern	336	346
• Konsernintern	182	150
Av- og nedskrivninger	196	153
Driftsresultat	357	182
Andel resultat tilknyttede selskaper	(109)	11
Investeringer	547	238
Sysselsatt kapital	831	673
Driftsmargin	12,7%	8,1%
Avkastning sysselsatt kapital	32,3%	26,9%
Antall årsverk pr 31.12	2.732	2.124
• Herav i utlandet	681	251
Antall betalende TV-abonnenter inkl. tilknyttede selskaper	642.000	453.000
Antall kataloger utgitt av Telenor Media	400	150
Opplysningstjenesten i Norge - mill. minutter	54	49
Antall mill. minutter nytte-telefoner	164	93
Antall mill. minutter underholdningstjenester	20	36

* Proforma 1996 er korrigert for utskillelse av internettvirksomhet.

dette utgjorde nettoveksten 449 mill. kroner fra Media, 104 mill. kroner fra TV-distribusjon og 11 mill. kroner fra elektronisk marked. Driftsinntektsutviklingen har vært bedre enn forventet, og viser at Telenor tar markedsandeler.

Totalt omsatte Telenor Media for ca. 1,9 mrd. kroner. Av dette utgjorde katalogvirksomheten i Norge 55 prosent, opplysnings- og call-centre-tjenestene i Norge 25 prosent og internasjonale aktiviteter 20 prosent.

Generelt vokste katalogmarkedet med ca. 5 prosent i Europa i 1997, men med store variasjoner landene imellom og mellom ulike katalogtyper. Norge er et av verdens mest utviklede katalogmarkeder, der Gule Sider utgjør ca. 11 prosent av det samlede annonsevolum. Gule Sider i Norge hadde en driftsinntektsvekst på ca. 13 prosent i 1997. Gule Sider på internett er et nytt vekstområde.

Med lansering av Sett Over-tjenesten for Opplysningen 180 har Opplysningen fått et nytt produkt med raskt voksende etterspørsel, som er godt

mottatt i markedet. Telenor Media hadde en driftsinntektsvekst på ca. 13 prosent på ulike opplysnings- og resepsjonstjenester.

Lokaldelen AB har oppnådd posisjonen som Sveriges ledende lokalkatalog og viser sterk vekst i sine aktiviteter.

Satsingen i Polen og Spania er strategisk begrunnet i at disse landene har meget svakt utviklede katalogmarkeder. I Spania er Telenor allerede posisjonert som Spanias ledende leverandør av lokalkataloger. I Polen har Telenor Media i samarbeid med Bell Atlantic gjennom Polskie Ksiazki en ledende posisjon innen Gule og Hvite Sider i et sterkt voksende marked.

TV-distribusjonsvirksomheten hadde en driftsinntekt på 540 mill. kroner.

Innen TV-distribusjon har Telenor Avidi ca. 245.000 abonnenter. Dette er en økning fra 1996. Selskapet har prioritert økt lønnsomhet fremfor volumvekst og oppnådde sitt beste resultat noensinne i 1997.

Gule Sider på internett er et nytt vekstområde for Telenors katalogvirksomhet.

Telenor CTV AS hadde i underkant av 200.000 abonnenter i Norden i 1997. Dette var en nedgang på ca. 25.000 i et marked som vokste med ca. 20 prosent i antall parabolantennor i Norden. Nedgangen tilskrives betydelige piratproblemer på smart-kortområdet gjennom våren og sommeren 1997 i Danmark og Sverige. Gamle analoge kort er nå byttet ut med smart-kort med høyere sikkerhet, og det arbeides med å forbedre lovgivningen i Danmark og Sverige på området. Positive effekter er allerede oppnådd. Telenor CTV vokste i driftsinntekt fra 200 mill. kroner i 1996 til 250 mill. kroner i 1997. Det skyldes utvidelse av produktspekteret.

Canal Digital har totalt ca. 300.000 betal-TV-abonnenter i Norden, hvorav ca. 200.000 er registrert som abonnenter i Telenor CTV, og forventer en sterk vekst etter hvert som digital-TV introduseres i 1998. Det er en krevende konkurransesituasjon i det nordiske betal-TV-markedet, men Telenor med partnere er sterkere posisjonert enn noen gang tidligere.

Elektronisk marked hadde en driftsinntekt på 360 mill. kroner, noe som var en svakere utvikling enn forventet i 1997. Svikten skyldes en betydelig, overraskende innskjerping i det norske regelverket for spill og underholdningstjenester – og det representerer en driftsinntektsnedgang på over 100

mill. kroner for Telenor Link i forhold til 1996, eller nesten en halvering av antall ringeminutter. Innen de nyttebaserte tjenestene som grønt nummer og ulike opplysningstelefoner var veksten nesten 80 prosent.

Driftsinntekten fra de nye produktene innen home-shopping, tekst-TV og fra Infowiz a.s har ingen effekt på tallene for 1997, fordi tjenestene ble lansert så sent i 1997. Med det fundamentet som er lagt, forventes en betydelig vekst innen elektronisk handel de kommende år.

Driftskostnader

Driftskostnadene har utviklet seg som forventet, noe som innebærer en bedre kostnadseffektivitet. Endringen i regnskapsprinsippene i Telenor Media har gitt en positiv engangseffekt på driftsresultatet med 72 mill. kroner. Effekten pr. 1.1.97 var 63 mill. kroner.

Veksten i lønns- og personalkostnader gjenspeiler utviklingen i Telenor Media med flere større, heleide utenlandske katalogselskaper samt økende fokus på opplysnings- og call-centres i Norge. Økte avskrivninger skyldes hovedsakelig goodwill-avskrivninger på Lokaldelen AB og en viss økning av posten anleggsmidler forøvrig.

Tilknyttede selskaper

Gjennom dannelsen av Canal Digital, Polskie Ksiazki og andre joint ventures har det vært en sterk økning av forretningsaktivitetene i tilknyttede selskaper. Samlet har disse generert et underskudd på 109 mill. kroner. Årsaken er at disse joint-ventures i stor grad er nyskapninger – enten ved at de lanserer nye produkter/tjenester eller ved at de går inn i nye markeder. Det medfører betydelige investeringsbehov over noen år før positive driftsresultater kan oppnås. Det forventes dog betydelige resultater over tid.

Investeringer og sysselsatt kapital

Samlede investeringer utgjorde 547 mill. kroner hvorav investeringer ved aksjekjøp utgjorde 197 mill. kroner. Av øvrige investeringer har oppgradering av Kabel-TV anlegg og investering i EDB-utstyr vært dominerende. Investeringer i Norge utgjorde ca. 90 mill. kroner. Sysselsatt kapital utgjorde 1.005 mill. kroner 31.12.97 mot 653 mill. kroner 31.12.96. Veksten skyldes hovedsakelig investeringer i Lokal-delen AB samt økt likviditet.

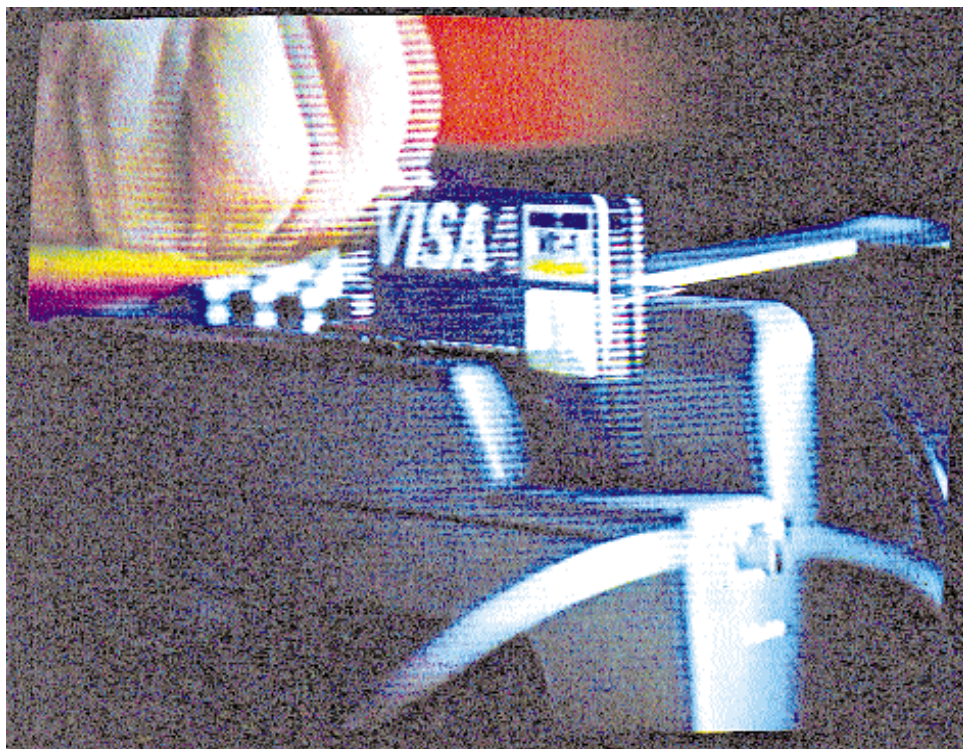
Fremtidsutsikter

Markedet for verdøkende tjenester knyttet til sammenmelting av bransje og teknologier innen tele, data og kringkasting forventes fortsatt preget av relativ høy markedsvekst, høyt tempo, intens konkurranse, nye teknologiske muligheter, internasjonale selskapsstrukturer og skiftende allianser.

I 1998 vil Plus videreføre den offensive satsingsprofilen som er initiert tidligere, med utvikling av nye produkter og tjenester og engasjement i nye markeder utenfor Norge.

Innføring av digital-TV i Norden vil være den største enkeltstående aktiviteten, og investeringene på dette området forventes å bli større enn investeringene foretatt i 1997. Mer modne produkter forventes å gi positive resultatbidrag også i 1998. Etter 31.12.1997 har Telenor kjøpt SF-Visjon AB fra Bonnier-gruppen i Sverige. SF-Visjon formidler satelittkanaler og film til mindre kabelnett og hoteller. Dette representerer 350.000 flere husstander, hovedsakelig i Sverige, og i overkant av 100.000 hotellrom. TV-distribusjonsområdet har dermed et samlet kundeforhold til over 1.000.000 husstander i Norden. Videre er det inngått flere omfattende avtaler med Scandinavian Broadcasting System vedrørende tekst-TV og kryptering av deres sendinger i Norden. Dette forventes å ha positiv effekt for videreutviklingen av innholdstjenester i Norden.

Salg av katalogproduktene for levering i 1998 er i stor grad sluttført, med resultater høyere enn i 1997. Opplysnings- og call-centre-tjenestene utvikler seg på linje med den generelle markedsveksten for tjenestene.

Med innføring av digital-TV i Norden, åpnes store muligheter innen verdøkende tjenester som «home-shopping».

Telenor Nextel

Administrerende direktør i Telenor Nextel; Morten Lundal

Telenor Nextel AS

Seksjon
Marked

Seksjon
Teknisk

Seksjon
Forretnings-
utvikling

Telenor
ISV Corp
(USA)

Scandinavia
Online AS
(eierandel 34,2%)

Scandinavia
Online AB
(eierandel 34%)

I 1997 samlet Telenor alle sine kjerneaktiviteter innen internett i et eget forretningsområde, Telenor Nextel. Selskapet er Norges klart største internettleverandør og et kraftsenter for innovative produkter og tjenester. Forretningsområdets ambisjon er å være ledende i utviklingen av det elektroniske informasjonssamfunnet gjennom å sikre bred markedsaksept for nye internettbaserte produkter og tjenester.

Virksomhet og strategi

Etter inngåelse av avtale med Schibsted ASA i november 1996 ble Scandinavia Online AS (SOL) etablert som et deleid selskap 1. januar 1997, med oppgave å tilrettelegge innholdstjenester på nettet. Samtidig ble det igangsatt forberedelser for innfusjonering av Schibsted Nett i Telenor Nextel. Kundemigreringen ble igangsatt i juli etter klarsignal fra Konkurransetilsynet.

I 1997 er det etablert en sterk plattform både teknologisk og organisatorisk, samtidig som offensive salgsmål er nådd. Ved inngangen til 1997 hadde Telenor Nextel 113.000 internett énbrukerkunder, (inkludert Schibsted Nett), en kundemasse som ved utgangen av året var økt til 165.000. Samtidig økte antallet bedriftskunder med nettverkstilknytning fra 490 til ca. 1500. Telenor Nextel er også størst på e-post i Norge med en volumvekst fra 2,8 mill. meldinger i januar 1997 til 9,1 mill. meldinger i januar 1998. I samme periode har forretningsområdet utviklet en rekke nye produkter og tjenester innen områdene kommunikasjon, nettlagring og nettsentriske applikasjoner, nye tjenester som markedet nå begynner å etterspørre. Telenor Nextel er markedsleder innen alle de segmenter forretningsområdet deltar i.

Overordnet resultatanalyse

Telenor Nextels inntekter utgjorde i 1997 309 mill. kroner mot 111 mill. kroner i 1996. Driftsinntektsøkningen i forhold til 1996 på 198 mill. kroner kan i hovedsak relateres til økning i abonnent inntekter på Internett privatmarked og bedriftsmarked. Driftsresultatet endte med et underskudd på 221 mill. kroner, mot et underskudd på 66 mill. kroner i 1996. Svekkelsen i driftsresultatet i forhold til 1996 kan tilskrives generell oppskalering av organisasjonen, oppbygging av en ny landsdekkende nettstruktur, samt betydelige provisjonskostnader til forhandlere av Internett til privatmarkedet. I tillegg er det etablert en ledende kundeservicetjeneste.

Inntekter og markedsforhold

Norge er et av de land i verden som har høyest internettdækning i forhold til folketallet. Dette er i hovedsak drevet frem av Telenor Nextel, som ved utgangen av

1997 hadde en markedsandel på om lag 70 prosent. Telenor Nextel har gjennom året dominert varehandelen og vært den rimeligste leverandøren for førstegangskjøpere av énbruker internettabonnement. Dette har gitt en sterk tilstrømming av nye kunder, noe som toppet seg i desember med 20.000 nyregistreringer. Bruttoøkningen var 90.000 nye kunder i 1997. Nettoøkningen har derimot ikke vært like sterk grunnet frafall av kunder. Dette gjorde seg spesielt gjeldende i perioder på høsten hvor konkurrentene gjennomførte kampanjer rettet mot brukere som skulle fornye sitt abonnement.

Den sterke veksten både i antall brukere og tilknytningstid til nettet har bidratt til en betydelig vekst i telefontrafikken. Ved utgangen av året utgjorde internett ca. 15 prosent av lokaltrafikken i det norske telenettet. Trafikkminutter generert av Nextels internettabonnenter viser en stigende trend for hver måned, og utgjorde over 4,5 mill. minutter i snitt per dag i desember 1997. Inntekter knyttet til denne trafikken ble i 1997 inntektsført i andre forretningsområder i Telenor.

Telenor Nextel har i 1997 utført generell forretnings- og konseptutvikling innen internettvirksomheten, noe som har bidratt til en økning i konserninterne driftsinntekter.

I bedriftsmarkedet har konkurransen i større grad knyttet seg til tjenesteutvikling. Foruten at stadig flere velger å knytte eget lokalnett til internett, etterspør bedrifts-Norge leverandører som kan ta et mer helhetlig ansvar for tilrettelegging av internett-tjenester. Alle Telenor Nextels satsinger innen bedriftsmarkedet, inkludert den etablerte e-posttjenesten basert på X.400, viste lønnsomhet.

Driftskostnader

Driftskostnadene i 1997 gjenspeiler en generell oppskalering av organisasjonen i forhold til 1996, noe som særlig skyldes selskapets nye rolle i Telenors totalstrategi. Videre har det i 1997 blitt bygget opp en ny landsdekkende nettstruktur i tillegg til at det har blitt etablert en ledende kundeservicetjeneste. Som følge av stor vekst i antall abonnenter, har også

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Eksterne	193	51
• Konserninterne	116	60
Vare- og trafikkostnader		
• Eksterne	26	2
• Konserninterne	9	6
Lønn og sosiale kostnader	70	33
Andre driftskostnader		
• Eksterne	257	56
• Konserninterne	116	69
Av- og nedskrivninger	52	11
Driftsresultat	(221)	(66)
Andel resultat tilknyttede selskaper	(49)	
Investeringer	92	43
Sysselsatt kapital pr 31.12	119	109
Antall årsverk pr 31.12.	210	116
Abon. Internett privatmarked	165.000	113.000
Abon. Internett bedrift (nettverk)	1.500	500

*Proformataallene for 1996 omfatter overføring av internettvirksomhet fra Telenor Plus, Telenor Privat og Telenor Nett.

provisjonskostnadene til forhandlere av internett til privatmarkedet økt betydelig i forhold til 1996. Et høyere investeringsnivå i 1997 medfører økte avskrivningskostnader.

Etableringen av et eget datterselskap, Telenor ISV, med base i Palo Alto i USA, er kostnadsført under driftskostnader. Denne virksomheten har som hovedformål å være en lyttepost som skal sikre Telenor rask tilgang til den nyutvikling som skjer i det amerikanske markedet.

Tilknyttede selskap

Satsingen på innholdstjenester for massemarkedet gikk som ledd i avtalen med Schibsted inn i det nyetablerte selskapet Scandinavia Online AS. Telenor Nextel hadde pr. 31. desember 1997 en eierandel i Scandinavia Online AS på 34,2 prosent, herav 50 prosent eierandel av den stemmeberettigede aksjekapitalen, og en eierandel i Scandinavia Online AB på 34 prosent. Eierandelen i Scandinavia Online AB vil som ledd i felles innholdssatsing med Telia Info-Media bli redusert til 20 prosent i løpet av 1. halvår 1998.

Disse virksomhetene, som har vært under oppbygging, baserer i hovedsak sitt inntektsgrunnlag på annonseinntekter. Betydelige investeringer kombinert med en svakere vekst enn ventet innen annonse salg, har resultert i underskudd som har påvirket resultatutviklingen i Telenor Nextel.

Investeringer

Investeringene i 1997 utgjorde 92 mill. kroner, hvorav økningen i forhold til 1996 i stor grad kan relateres til etablering av ny landsdekkende nettstruktur.

Fremtidsutsikter

Internettmarkedet er fortsatt inne i en tidlig utviklingsfase og det knyttes betydelige forventninger til denne teknologiens rolle og omfang de nærmeste årene, både når det gjelder antall brukere og tjenesteomfang.

For å opprettholde konkurransekraften og fortsatt være ledende i den norske internettutviklingen, vil Telenor i løpet av 1998 etablere en internasjonal satsing innen internettområdet. Foruten å være nødvendig for å videreutvikle selskapets konkurransekraft i Norge, representerer denne satsingen en stor mulighet i seg selv. Den spisskompetanse som bygges opp innen internett i Norge, kan eksporteres og gi Telenor et sterkere internasjonalt fotfeste.

Foruten internasjonal satsing vil Telenor Nextel i 1998 spesielt løfte opp to nysatsinger, henholdsvis teletjenester over internett og internett på TV. Tidlige versjoner av produkter innen disse områdene vil bli tilgjengelige i løpet av året, men ventes først å få et gjennomslag i markedet i løpet av 1999.

Administrerende direktør i Telenor Nett; Jan Edvard Thygesen

Telenor Nett AS

Divisjon
Produksjon

Divisjon
Infrastruktur

Divisjon
Teletjenester

Divisjon
Datatjenester

Divisjon
Marked

Divisjon
Maritime
tjenester
og radio

Telenor Nett AS er fastnettoperatøren i Telenor. Selskapet har ansvaret for fastnettet og leverer nettløsninger til tjenesteleverandører og nettoperatører, som så setter produktene sammen til løsninger som selges til sluttkundene. Telenor Nett AS er i tillegg ansvarlig for kommersiell håndtering av samtrafikk, trafikk mellom nett, med mobil- og nettoperatorene i Norge.

Virksomhet og strategi

De viktigste oppgavene til Telenor Nett AS er å sørge for kvalitet, sikkerhet og fremkommelighet i nettet, samt å utvikle nett og tjenester med basis i den teknologiske utviklingen. Telenor Nett AS vil opprettholde sin posisjon som dominerende nettoperatør i et liberalisert og voksende totalmarked.

Telenor Nett skal øke kundenes verdiskapning og innovasjonsevne ved å tilby markedsorienterte informasjons- og kommunikasjonsløsninger. Hovedproduktene er leide samband, telefoni, ISDN, samtrafikk og datatjenester. De skal kjennetegnes ved høy kvalitet og god service. For å utvikle selskapets konkurransedyktighet er det satt fokus på ISDN-levevansene, leverandørrelasjoner, innkjøpsprosesser og effektivitet i arbeidsprosessene.

ISDN

1997 ble det store ISDN-året hvor Norge ble plassert i verdenstoppen for utbredelse av ISDN målt pr innbygger. Den største drivkraften bak utbredelsen av ISDN i 1997 har vært internett og et økt krav til større kapasitet ved bruk av internett. Den økende etterspørselen etter ISDN har medført en presset leveransesituasjon for Telenor, med noe lengre leveringstider enn planlagt. Arbeidet med å forbedre kvaliteten har blitt intensivert i 1997 og vil fortsette også i 1998.

Leide samband

Med fortsatt bruk av ny teknologi og kraftig effektivisering har Telenor også i 1997 kunnet senke prisene. På enkelte tjenester har prisene blitt redusert med 40 prosent i forhold til 1996, og gjennomsnittlig prisreduksjon har vært på 24 prosent. Den nye konkurransesituasjonen har medført økt etterspørsel etter samband, spesielt i forbindelse med virksomheten til nye teleoperatører. Den generelle oppgangen i næringslivet har også medført et økt behov for leide samband og større overføringskapasitet. Spesielt opplevs det en vekst for høyhastighetssamband. Denne utviklingen antas å fortsette i 1998.

Samtrafikk

Liberalisering av telemarkedet med innføring av full konkurranse fra 1.1.1998, har medført en posisjonering

av nye tilbydere av teletjenester. Telenor har i 1997 inngått avtale om samtrafikk med Telia, Tele2 og Global One. Det er innledet forhandlinger med en rekke andre aktører om samtrafikk, og ytterligere avtaler forventes signert i 1998.

Den store økningen i antall mobiltelefoner i Norge har i 1997 gitt en sterk vekst i samtrafikk mellom fastnett og mobilnett. Det forventes at stimulerende tiltak fra mobiloperatorene ytterligere vil øke samtrafikken i telenettet i tiden som kommer.

Telefoni

Også i 1997 har det vært en jevn vekst i telefontrafikken. Det ble registrert totalt 14,3 mrd. samtaleminutter, en vekst på 8 prosent fra året før. Det var betydelig økning i fjerntrafikk og trafikk til verdiøkende tjenester. I tillegg har det vært god vekst i lokaltrafikk, i hovedsak på bakgrunn av den eksplosive internettveksten i Norge i 1997.

På tross av en jevn vekst i trafikkvolumet begynner effekten av konkurransesituasjonen å synliggjøres, spesielt gjennom en reduksjon fra 1996 til 1997 på utenlandstrafikk i fastnettet med ca. 10 prosent.

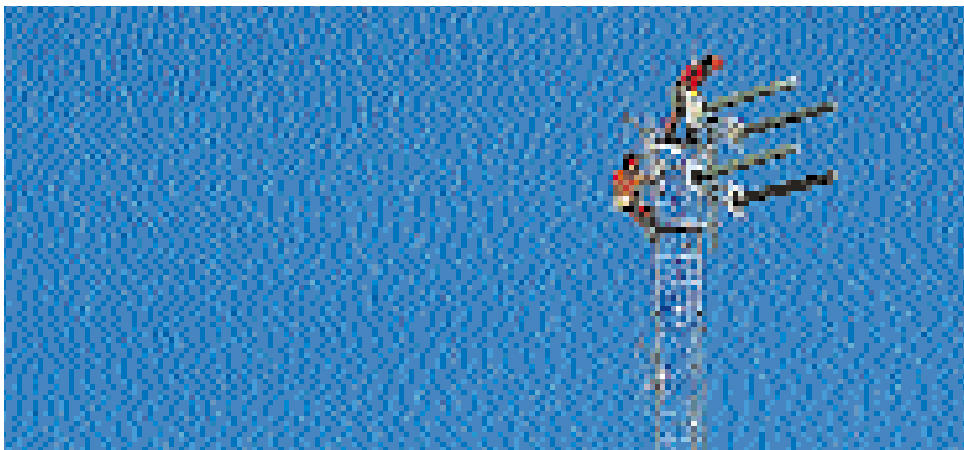
Datatjenester

Med det hypermoderne ATM-baserte NordiCom-nettet for høyhastighets datakommunikasjon har Telenor et slagkraftig tilbud til bedriftsmarkedet. Dette nettet er ytterligere utbygd i løpet av 1997 for å møte den økte etterspørselen. Nettet blir kontinuerlig videreutviklet med nye tjenester for å møte behovene til bedriftskundene.

Telenettet

Telenettet i Norge ble fulldigitalisert 1.12.1997. Med dette har Norge et av de mest avanserte telenett i Europa. Telenor har 73.500 privatabonnenter på ISDN. Det gir Norge en førsteplass i verden når det gjelder ISDN-abonnenter per innbygger.

Ved utgangen av året var det i drift 3,5 mill. nummer, inkludert ISDN. Alle norske kommuner hadde som et minimum ISDN-dekning i kommunesentret, og pr 1.7.1998 skal det

Etter fulldigitaliseringen av telenettet, har Telenor det mest avanserte nettilbudet i verden.

Nøkkel tall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Eksterne	601	625
• Konserninterne	8.595	7.908
Vare- og trafikkostnader		
• Eksterne	550	512
• Konserninterne	1.201	1.189
Lønn og sosiale kostnader	963	964
Andre driftskostnader		
• Eksterne	499	351
• Konserninterne	1.998	1.873
Av- og nedskrivninger	2.100	2.071
Driftsresultat	1.885	1.573
Investeringer	2.403	1.719
Sysselsatt kapital	10.346	10.488
Driftsmargin	20,5 %	18,4 %
Avkastning sysselsatt kapital	18,4 %	15,3 %
Antall årsverk pr 31.12.	2.574	2.704
Antall samtaleminutter, telefon og ISDN, mill. min.	14.300	13.200
Antall nummer i drift i fastnettet, (1.000)	3.500	3.100
Antall telefontilknytninger, (1.000)	2.381	2.417
ISDN GT (1.000)	146	44
ISDN UT (1.000)	4	2

* Endringer fra faktiske 1996-tall skyldes i hovedsak overføring av kringkasting til Norkring AS og overføring av personale til/fra Telenor Installasjon AS.

etter planen være dekning i alle sentralpunkt over hele landet.

Telenettet er meget driftssikkert og av god kvalitet. Fremkommeligheten i telenettet var totalt på 99,2 prosent. Dette er en forbedring fra 1996, da fremkommeligheten var 99,1 prosent. Det innebærer at mindre enn én av 100 samtaler blir avvist på grunn av feil eller sperr i nettet. Antall kundemeldte feil pr 100 tilknytninger har økt fra 12,6 i 1996 til 13,5 i 1997. Økningen skyldes feil i nettet som følge av

værforholdene sommeren 1997, da det var ekstra mye lyn og torden.

I 1997 fortsatte arbeidet med nettutbygging av fiber-optiske kabler, spesielt med tanke på nye forbindelser som styrker nettet. Utbygging av landsnettet med 2,5 Gbit/s SDH-baserte systemer fortsatte i 1997.

Stor etterspørsel etter ISDN i 1997 medførte ekstra tiltak og høy aktivitet m.h.t. utbygging og vedlikehold av aksessnettet.

Samferdselsminister
Odd Einar Dørum
(t.v.) og konsernsjef
Tormod Hermansen
markerer fulldigitali-
seringen av telenettet.

Sikkerhet

Telenor har sterkt fokus på å forebygge og forhindre telekriminalitet. Også i 1997 har Telenor anmeldt innbrudd i nettet og mistanke om bedrageri i forbindelse med teletorgtjenester.

I 1997 er det sikret et betydelig antall koplingspunkter (fordelere), og 85 prosent av alle fordelere er nå sikret. De resterende vil bli sikret innen utgangen av 1998. I 1997 ble det igangsatt et flerårig program for stolpekontroll og stolperenovering.

Overordnet resultatanalyse

Telenor Nett AS hadde et godt driftsår i 1997 med et driftsresultat på 1.885 mill. kroner sammenlignet med 1.573 mill. kroner i 1996. Driftsmarginen ble forbedret fra 18,4 prosent i 1996 til 20,5 prosent i 1997. Resultat før skatt ble på 1.654 mill kroner – sammenlignet med 1.052 mill kroner i 1996. Avkastningen på sysselsatt kapital ble 18,4 prosent. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak økning i inntektene. Samtidig har det vært fokusert sterkt på kostnadsreduksjoner gjennom avtale- og rutineforbedring på innkjøpssiden og rasjonalisering av nettdriften.

Inntekter og markedsforhold

Selskapets driftsinntekt ble på 9.196 mill. kroner i 1997, og fordelte seg med 8.595 mill. kroner i konsernintern driftsinntekt og 601 mill. kroner til eksterne kunder. I 1996 var totale inntekter 8.533 mill. kroner. Prissystemet for konserninterne leveranser ble fullstendig lagt om fra 1996 til 1997. Inntektsøkningen kan likevel i stor grad tilskrives volumøkning.

Inntektene fordelte seg slik (tall i mill. kroner):

• PSTN-telefoni	2.117
• PSTN lokaltrafikk	1.332
• Øvrig trafikk PSTN	2.064
• ISDN-abonnement	348
• Trafikkinntekter ISDN	585
• Inntekter fra leide samband	1.109
• Innkommende samtrafikk, maritime tjenester, datatjenester og entrepriser utgjorde tilsvarende	1.641

Totaltrafikken i minutter i fastnettet hadde en vekst på nær 8 prosent i 1997. Antall kunder på ISDN økte kraftig i 1997 og hver ISDN-kunde genererer mer trafikk og dermed større driftsinntekt for fastnettet sammenlignet med telefoni. Spesielt gir internettrafikk

over ISDN høy trafikøkning per kunde. Selv om antall telefonikunder ble redusert tilsvarende veksten i ISDN, har blant annet internettrafikken medvirket sterkt til at lokaltrafikkminutter har vist høy vekst i 1997, hele 9 prosent. En viktig drivkraft for driftsinntekten i 1997 var en økning på 27 prosent i inngående mobiltrafikk, mens veksten var 37 prosent for trafikk ut av fastnettet. Inntektene fra mobilterminert trafikk ble tilsvarende reflektert som økte vare- og trafikkkostnader. På bakgrunn av trafikpotensialet som ligger i en vedvarende kraftig etterspørsel etter ISDN og økende samtrafikk blant annet med mobilkunder, forventer Telenor Nett et godt trafikår også i 1998.

Konkurransen i 1997 var merkbar på internasjonal trafikk med nedgang i utgående trafikk fra Norge. Imidlertid viste trafikken fra utlandet fortsatt stor vekst i 1997. Denne økningen må ses i sammenheng med den svake utviklingen i utgående trafikk, fordi flere aktører har benyttet seg av call back-prinsippet i sin konkurranse med Telenor.

Driftskostnader

Totale driftskostnader for Telenor Nett AS ble på 7.311 mill. kroner i 1997, mot 6.960 mill. kroner i 1996. I 1997 ble vare- og trafikkkostnader 1.751 mill. kroner, mot 1.701 mill. i regnskap 1996.

Trafikkostnader knyttet til mobilterminert trafikk har økt vesentlig i 1997. Dette skyldes sterk økning i trafikk fra fastnettet som er terminert i mobilnettet. Når denne økningen ikke reflekteres i de totale vare- og trafikkostnadene, skyldes dette at det er foretatt omklassifisering av varekostnader knyttet til installasjonstjenester i 1997. Disse kostnader er omklassifisert til eksterne driftskostnader.

Driftskostnader ut over vare- og trafikkostnader ble på 5.560 mill. kroner mot 5.260 mill. kroner i 1996. Denne økningen er i særlig grad påvirket av en sommer med mye tordenvær som genererte mange feil på telenettet, kraftig økning i etterspørselen etter ISDN og økning i timeprisene for installasjonstjenester. Avskrivninger utgjorde 2.100 mill. kroner i 1997 mot 2.071 mill. kroner i 1996.

I 1997 fokuserte Telenor Nett AS spesielt på å redusere kostnadene gjennom avtale- og rutineforbedring på innkjøpsiden. Det ble realisert betydelige gevinster på dette området. Videre ble det nedlagt betydelig innsats for å rasjonalisere driften ytterligere. Dette har medvirket til at antall årsverk er redusert til 2.574 ved inngangen til 1998, sammenlignet med 2.704 i 1996. Størstedelen av nedbemanningen er tatt på slutten av året, slik at resultatvirkningen ble noe mindre enn bemanningsreduksjonen tilsier. Andre eksterne driftskostnader har økt. Dette har sammenheng med omklassifiseringen av kostnader fra vare- og trafikkostnader.

Investeringer og sysselsatt kapital

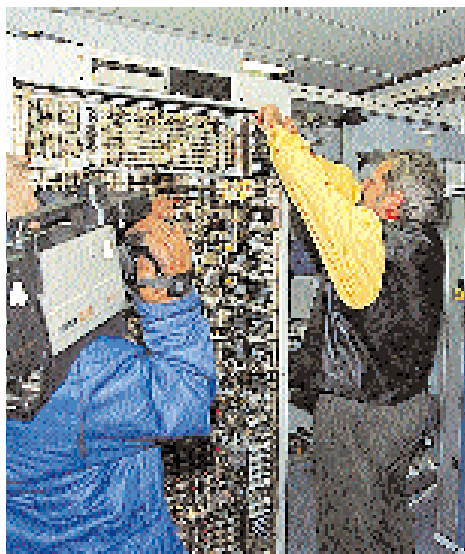
Samlede investeringer i 1997 utgjorde 2.403 mill. kroner. Investeringene i 1996 var på 1.719 mill. kroner. Økningen skyldes i første rekke økt aktivitet i forbindelse med at telenettet ble 100 prosent digitalisert i 1997 og ekstra utbygging med bakgrunn i økt ISDN-etterspørsel i markedet. I 1998 forventes investeringene å øke ytterligere med bakgrunn i markedets etterspørsel etter teletjenester, samt oppgradering av nettet og innføring av nye støttesystemer.

Totalbalansen for Telenor Nett AS var på 13 mrd. kroner i 1997. Av de totale aktiva utgjorde anleggsmidler 82 prosent.

Fremtidsutsikter

Konkurranse med andre nettoperatører forventes spesielt å påvirke inntektene fra fjerntrafikk og internasjonal trafikk gjennom lavere trafikkvolum. Samtidig vil konkurranse som resulterer i lavere priser, virke etterspørselsdrivende og skape ny trafikk. En stor del av denne trafikken forventes å komme tilbake i fastnettet som samtrafikk. Når de nye nettoperatører starter bygging av infrastruktur, vil det oppstå overkapasitet med fallende markedspriser på strekninger med mye ledig kapasitet. På sikt vil også en større del av mobiltrafikken gå mellom mobilabonnenter internt i mobilnettene og direkte mellom mobilnettene.

I 1998 forsterker Telenor Nett arbeidet med å redusere kostnadene gjennom fortsatt målbevisst fokus på innkjøp – og gjennomgang av de mest omfattende arbeidsprosessene, for å effektivisere disse. Målsettingen er å realisere betydelige innsparinger, samtidig som kvalitet og service skal forbedres.

Oppmerksomheten rundt Telenors sterke posisjon som leverandør av avanserte netttjenester har vært stor i 1997.

Telenor Installasjon

Administrerende direktør i Telenor Installasjon: Jan Kåre Pedersen

Telenor Installasjon AS

Telenor Geomatikk AS

Telenor Security AS

Telenor Security AB

Telenor Installasjon startet sin virksomhet 2. januar 1997. Det meste av Telenorkonsernets installasjonsvirksomhet, som tidligere var organisert innenfor forretningsområdene Telenor Privat, Nett og Bedrift, ble dermed samlet på ett sted. Gjennom denne sammenlutningen har Telenor Installasjon i 1997 bestått av ca. 3.500 personer hvor ca. 3.000 er tele- og datamontører.

1. mars 1998 ble selskapet utvidet med ytterligere 1.300 personer, da hovedtyngden av regionapparatet til Divisjon IT-Service i Telenor Bedrift AS ble overført til Telenor Installasjon AS. Feilmottaket for bedriftskunder ble overført samtidig, og 1. april ble feilmottaket for privatkunder lagt inn under Telenor Installasjon. Med disse endringene er store deler av service- og leveranseapparatet i Telenor organisert under felles ledelse. Hensikten med endringene er først og fremst å sørge for bedre koordinering av arbeidet ut mot kundene.

Den 1. januar 1998 ble Telenor Geomatikk AS overført til Telenor Installasjon AS og er fra samme dato et heleid datterselskap. Telenor Geomatikk AS har 300 ansatte.

Virksomhet og strategi

Telenor Installasjons målsetting er å bli en ledende totalleverandør av installasjonstjenester og -produkter med hovedfokus på kvalitet, presisjon og kundetilfredshet.

Allerede fra starten var Telenor Installasjon landets største selskap innenfor tele- og datainstallasjon. Selskapet har i løpet av 1997 økt sin kompetanse innenfor sikkerhet og sterkstrøm, slik at det er mulig å levere totalløsninger til kundene. Kompetanseøkningen innenfor sterkstrøm har i hovedsak skjedd gjennom oppkjøp av sterkstrømvirksomheter med leveringskapasitet over hele landet. Kravet til økt kompetanse og kapasitet er forøvrig blitt ivaretatt ved videreutdanning av personalet samt rekruttering av personell, herunder inntak av lærlinger.

For å ivareta levering av løsninger og produkter innenfor alarm, sikkerhet og overvåkning til bedriftsmarkedet, har Telenor Installasjon etablert datterselskapene Telenor Security AS i Norge og Telenor Security AB i Sverige.

Telenor Installasjon er en landsomfattende virksomhet, med avdelinger på ca. 150 steder, og montører bosatt i de aller fleste kommuner. Selskapet har lagt vekt på å være landsdekkende, og ha et sterkt lokalt fokus slik at kundene kan betjenes lokalt. På grunn

av sin størrelse og struktur er Telenor Installasjon også i stand til å betjene de store, landsomfattende kundene.

Telenor Installasjon utfører installasjonstjenester til kunder i bedriftsmarkedet og i privatmarkedet på vegne av tjenesteleverandørene i Telenorkonsernet. Selskapets hovedarbeidsoppgave har i 1997 vært å fullføre digitaliseringen av telenettet og dekke den enorme etterspørselen etter installasjon av ISDN i tillegg til tradisjonell telefoninstallasjon.

Telenor Installasjon har også hatt en del større utbyggingsoppdrag i utlandet, hovedsakelig tilknyttet Telenors øvrige internasjonalisering, blant annet i Bangladesh, Montenegro, Litauen, Hellas, Irland, Polen, Nederland og Russland.

Overordnet resultatanalyse.

Forretningsområdets inntekter har i 1997 økt med 24 prosent i forhold til 1996. Driftsresultatet er forbedret med 226 mill. kroner fra et negativt driftsresultat på 159 mill. kroner i 1996 til et positivt driftsresultat på 67 mill. kroner i 1997. Driftsmarginen var i 1997 på 3,6 prosent mot en negativ driftsmargin i 1996. Den store endringen i resultatet viser at omorganiseringen av forretningsområdet til selvstendig selskap har satt fokus på effektiv ressursutnyttelse og kostnadseffektiv drift. Videre har økt volum og markedsmessig prising av tjenestene økt inntektene, noe som dermed har bidratt til resultatet.

Inntekter og markedsforhold

Det er for tiden svært stor etterspørsel etter installasjonstjenester i markedet, blant annet på grunn av stor byggeaktivitet, mye vedlikehold og rehabilitering av bygninger samt betydelig etterspørsel etter data-løsninger fra både bedrifter og privatpersoner. Etterspørselen både innenfor anbudsmarkedet og service-/vedlikeholdsmarkedet er enorm, og det er stor mangel på arbeidskraft i bransjen.

Forretningsområdets inntekter har totalt sett økt med 24 prosent. Inntekter fra kunder utenfor Telenor har hatt en meget tilfredsstillende økning på hele 193 mill. kroner. Økningen skyldes sterkere satsing på det eksterne marked i kombinasjon med satsing på sterkstrøms-

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	Proforma 1996*
Driftsinntekter		
• Eksterne	275	82
• Interne	1.593	1.418
Vare- og trafikkostnader		
• Eksterne	208	203
• Interne	29	-
Lønn og sosiale kostnader	996	996
Andre driftskostnader		
• Eksterne	324	215
• Interne	210	208
Av- og nedskrivninger	34	37
Driftsresultat	67	(159)
Investeringer	73	
Sysselsatt kapital	124	
Driftsmargin	3,6 %	
Avkastning sysselsatt kapital	56 %	
Antall årsverk pr 31.12.	3.465	3.853

* Proforma 1996 hensyntar overføring av installasjonsvirksomhet fra Telenor Privat, Telenor Nett og Telenor Bedrift.

og totalleveranser. Inntektene fra kunder i Telenor har økt med 12 prosent. Dette skyldes volum- såvel som prisøkning.

Driftskostnader

Vare- og trafikkostnader har i 1997 økt med 34 mill. kroner i forhold til 1996. Dette representerer en økning på 16 prosent og skyldes økt aktivitet og større andel varekostnader på utførte tjenester, såvel overfor eksterne som interne kunder.

Personalkostnader har i 1997 vært på samme nivå som i 1996. Antall årsverk er redusert med 4 prosent. Generell lønnsvekst og bruk av overtid har medført at kostnadene er på samme nivå som året før. Økt overtidsbruk skyldes mangel på arbeidskraft i bransjen kombinert med høy aktivitet.

Andre driftskostnader har i 1997 økt med 26 prosent. Økningen i de eksterne driftskostnadene skyldes hovedsakelig økt aktivitet. Kostnader knyttet til innleide ressurser som følge av knapphet på egne ressurser i pressområder utgjør en vesentlig del.

Investeringer og sysselsatt kapital

Forretningsområdet har i 1997 foretatt investeringer i anleggsmidler på totalt 73 mill. kroner. Av dette utgjør 6 mill. kroner egenkapital ved stiftelse av datterselskap. Oppkjøp av sterkstrømselskaper utgjør en investering på 25 mill. kroner. Resterende 42 mill. kroner er knyttet til investeringer i varige driftsmidler relatert til den løpende drift. Avkastning på gjennomsnittlig sysselsatt kapital i 1997 er 56 prosent.

Fremtidsutsikter

Installasjonsmarkedet er i endring, og kundene etter spør i større og større grad totalløsninger. Den teknologiske utvikling går mot en sammensmelting av tele, data, sterkstrøm og alarm/sikkerhet/overvåking. Etter spør selen etter integrerte løsninger i form av intelligente hus, hvor brukerne kan styre lys, varme, ventilasjon, alarm/overvåkningsløsninger og tele- og data-løsninger, er stadig økende. Alle installasjonene i et hus er databaserte, kommuniserende enheter, og løsningene vil gi fleksibilitet og store økonomiske besparelser for brukerne. Disse trendene vil medføre behov for økt kompetanse innenfor tele og data i bransjen, og tilpasning av løsninger for intelligente hus til både bedrifts- og privatmarkedet. I de nærmeste årene forventes det at etterspørselen i markedet holder seg på omtrent samme nivå som i 1997. Det vil også reflekteres i utviklingen av markedsprisene, som en antar vil være stabile.

Den positive utviklingen for forretningsområdet forventes videreført og det legges vekt på økt ressursutnyttelse og en kostnadseffektiv drift.

Det er stor etterspørsel etter installasjonstjenester i markedet, og dette er med på å gi Telenor Installasjon et godt resultat for 1997.

Telenor Forskning og Utvikling

Administrerende
direktør i Telenor
FoU; Oddvar
Hesjedal

Telenor FoU

Nett-
løsninger

Tjeneste-
utvikling

IT-utvikling

Rådgivning

Både konkurransesituasjon og teknologi innen telekom er i dramatisk endring. Bransjer konvergerer, og informasjonsteknologien skaper et paradigmeskifte der fremtidens kommunikasjonstjenester vil være tilgjengelige over mange nett. Telenor Forskning og Utvikling (FoU) skal bidra i denne utviklingen slik at Telenor ligger i front på utvalgte områder. Virksomheten i 1997 har vært tredelt – forskning, IT-utvikling og rådgivning. I 1998 skilles hele IT-virksomheten og deler av rådgivningsmiljøet ut som eget programvarehus for telekomanvendelser. FoU vil etter dette være lokalisert i Oslo/Kjeller, Trondheim, Tromsø, Grimstad og Stavanger.

Anvendt forskning

I tråd med den skisserte utvikling er Telenor FoUs forskningsaktiviteter delt på to hovedområder.

Kombinerte nettløsninger arbeider med hvordan transporten i telenettene kan utvikles optimalt og vurderer strategiske alternativer for utbygging av aksess- og transportnett. Virksomhetsområdet arbeider også med neste generasjons mobiløsninger, satellittkommunikasjon og kringkasting, ulike bredbåndsteknologier, optikk og taleteknologi. For å understøtte aktivitetene har FoU en rekke laboratorier.

Tjenesteutvikling arbeider med fremtidens tele-tjenester ut fra to synsvinkler. Det ene er hvordan operatør/tjenestetilbyder kan tilrettelegge mulighetene for å skape nye anvendelser, samt strategier for tjenesteplassformer, televirtualitet og sikkerhet. Det andre perspektivet dreier seg om samspillet mellom fremtidens markedsarena, teknologi og brukere. I den forbindelse bygger Telenor FoU et fremtidshus der også leverandører og kompletterende industri inviteres til et samarbeid om helhetlige løsninger.

For å møte det paradigmeskiftet som er omtalt innledningsvis på en offensiv måte, startet Telenor FoU i 1997 den tverrfaglige satsingen **Prosjekt I**. Det tar utgangspunkt i Internettprotokollens (IP) potensiale til å bli integratoren mellom transport og tjenester. Visjonen er «IP overall» og «Alt over IP».

IT-utvikling

Teleoperatørens datasystemer er en stadig mer integrert del av virksomheten. FoU hadde frem til april 1998 ansvaret for konsernovergripende IT-systemer i Telenor og ivaretok forvaltning og utvikling av disse gjennom virksomhetsområdet **IT-utvikling**. Systemene brukes i produktutvikling og kundeservice, i styring av telenettene, til salg- og markedsføringsaktiviteter, til ordremottak og -oppfølging og til regnskapsoppfølging.

I 1997 ble et større system for kundebehandling, ordrebehandling, produktdefinering og fakturering av fastnettstjenester satt i drift for Telenor Bedrift og Telenor Privat. Det åpner for individualisert kundebehandling og skal videreutvikles i 1998–1999 til å dekke de fleste nettbaserte tjenester i Telenor.

Nye krav til Telenor som nettoperatør gjør at det etableres egne systemløsninger for fakturering av samtrafikk. Samtidig er et nytt system for feilhåndtering under implementering.

Nytt programvarehus

Telenors system for sentral taksering av trafikk har høstet internasjonal anerkjennelse og er solgt til en rekke andre teleoperatører. Også andre systemløsninger har internasjonalt potensiale. Det er denne utfordringen det nye programvarehuset skal møte. Selskapet vil i første omgang selge løsninger utviklet av FoU i samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører. Telenor vil selv være den dominerende kunden de første årene, men allerede til neste år vil selskapet lansere tilbud til det eksterne markedet. Programvarehuset vil i starten levere produkter innen områdene kundeservice, ordre, fakturering, tjenestegenerering, trafikkbehandling, datawarehouse og nettadministrasjon. Selskapet vil ha anslagsvis 500 ansatte og bli et av Norges største programvareselskaper, lokalisert i Oslo, Lillehammer, Bergen og Bodø. I tillegg vil FoUs etablering i Dublin, Telenor RDI Ltd., inngå i programvarehuset.

Rådgivning

FoU har i løpet av 1997 bygd opp en sterk rådgivningsfunksjon. Rådgiverne skal bidra til at teknologiske nyvinninger blir omsatt i forretningsmessige resultater gjennom intern brobygging. Miljøet er unikt i Norge, med en sterk kombinasjon av kompetanse innen data, telekom, teleøkonomi og forretningsutvikling.

Overordnet resultatanalyse

Etterpørselen etter FoUs produkter og tjenester økte med 30 prosent fra 1996 til 1997, hovedsakelig på grunn av økt etterspørsel etter FoUs IT-tjenester fra konserninterne kunder. Resultat for FoU-virksomheten i Norge viser et vesentlig overskudd i forhold til 1996. Dette skyldes delvis økt faktureringsgrad, og delvis reduksjon i driftskostnadene i deler av organisasjonen.

Resultatet for 1997 inkluderer Telenor RDI Ltd., som belaster driftsresultatet med 5 mill. kroner.

Inntekter og markedsforhold

Omlag 95 prosent av FoUs driftsinntekt er konsernintern. Den store økningen i salg av IT-tjenester til Telenor-konsernet skyldes delvis økt etterspørsel etter tjenester for utvikling og vedlikehold av diverse IT-systemer, men også etterspørsel etter tjenester som følge av FoUs ansvar for applikasjonsarkitektur for konsernovergripende IT-systemer. I tillegg ble År 2000-prosjektet igangsatt. I forhold til 1996 hadde FoU en økning i fakturerte timer på tilsammen 15 prosent. Dette gir 843.000 fakturerte timer i 1997.

Driftskostnader

Økning i driftskostnader i forhold til 1996 skyldes hovedsakelig den store økningen i aktivitetsnivået i 1997. Den største posten er konsulenthonorarer. Det har i 1997 vært behov for betydelig økt innleie av eksterne konsulenter for å kunne dekke etterspørselen etter IT-tjenester.

Investeringer

FoU har i 1997 investert 21 mill. kroner mot 16 mill. kroner i 1996. Investeringsmidlene i FoU blir hovedsakelig brukt til PCer, servere og annet utstyr for datadrift.

Andre forhold

FoU er en viktig rekrutteringskanal for høy kompetanse til Telenors forretningsområder.

Telenor Research and Development Ireland

(RDI): Virksomheten i FoUs datterselskap i Dublin er i hovedsak utviklingsrettet innen feltene IT, intelligent nett, internett og mobilkommunikasjon. Eventuelle andre utenlandsetableringer vil bli vurdert i lys av erfaringene som høstes i Irland.

Knoppskyting: FoU stimulerer til innovasjon. Idéer som fremkommer som (bi)produkter av FoU-aktivitetene, får støtte for videreutvikling og/eller kommersialisering enten innen FoU, i Telenors forretningsenheter (herunder Telenor Venture) eller gjennom offentlige eller andre støtteordninger.

Nøkkeltall (tall i mill. kroner)	1997	1996
Driftsinntekter		
• Ekstern	49	40
• Konsernintern	786	600
Vare- og trafikkostnader		
• Ekstern	2	8
• Konsernintern	1	-
Lønn og sosiale kostnader	342	278
Andre driftskostnader		
• Ekstern	334	201
• Konsernintern	118	124
Av- og nedskrivninger	33	27
Driftsresultat	5	1
Antall årsverk pr 31.12	750	698
• Herav i utlandet	23	-

Telenor opprettet en årlig nordisk forskningspris i 1997. Dr. Gisle Bjøntegaard mottar prisen av statsråd Bendik Rugaas.

- I 1997 ble selskapet ClustRa AS etablert på basis av flere års forskning og utvikling på sanntids databaser. En faglig sterk gruppe fra FoU Trondheim dannet selskapet med Telenor Venture som største eier.
- Innen multimedia har FoU knoppskutt selskapet Multimedia Studio AS. Dette har i løpet av kort tid vokst betydelig, blant annet gjennom fusjoner med tilsvarende selskaper.
- Selskapet Tell AS kom i gang tidlig i 1997. Det selger en telefoniløsning på PC, der brukergrensesnitt forenkles og helt ny funksjonalitet legges til telefonen på brukerstedet i stedet for i telenettet.

Telenor Kapital og Finans

Konserndirektør med ansvar for økonomi og finans; Torstein Moland

Telenor Kapital og Finans

Telenor Konsernfinans

Telenor Eiendom

Telenor Finans AS

Telenor Inkasso AS

Telenor Venture AS

Telenors virksomhet innenfor områdene eiendom, kapital og finans er samlet i Telenor Kapital og Finans (TKF). TKF betjener hovedsakelig forretningsenhetene med finansielle og relaterte tjenester. I TKF inngår enhetene Konsernfinans, Telenor Eiendom, samt datterselskapene Telenor Finans AS, Telenor Inkasso AS og Telenor Venture AS.

Personalmessig inkluderer TKF 227 årsverk.

Konsernfinans

Konsernfinans har som hovedmål å sikre Telenor konsernet tilfredsstillende likviditet og tilgang på kapital gjennom fremmedkapitalmarkedene. Alle eksterne finanstransaksjoner gjennomføres av Konsernfinans med sikte på å realisere stordriftsfordeler innen finansområdet og ha optimal styring av finansielle risiki.

Konsernfinans fungerer som en internbank i konsernet og tilbyr utlån og andre finansielle tjenester til forretningsområdene og datterselskaper. Fokus er på ekstern verdiskapning for konsernet på finansområdet.

Konsernfinans forvalter midlene til Telenor Pensjonskasse.

Pr. 31.12.97 utgjorde langsiktig rentebærende gjeld 8.394 mill. kroner med en gjennomsnittlig rentebinding på 1,55 år. Gjennomsnittlig rentesats inklusive effekt av sikringsforretninger utgjorde for hele året 4,92 prosent mot 6,53 prosent i 1996.

Telenor Eiendom

Telenor Eiendom har som hovedoppgave å sørge for at Telenor konsernet disponerer lokaler som gjør at forretningsvirksomheten kan utføres på en effektiv måte og til et minimum av kostnader og kapitalbinding.

Telenor Eiendom disponerte ved utgangen av året 1,2 mill. kvadratmeter fordelt på ca. 4.600 bygg. Eide lokaler utgjør 1 million kvadratmeter med en bokført verdi på 3,3 mrd. kroner.

Telenors totale arealbehov, særlig på teknisk side, er synkende. Administrativt areal i byer og større tettsteder er økende.

I løpet av året har det vært stor aktivitet med forberedelsene til å bygge nye lokaler på Fornebu, i Bergen og i Trondheim. I 1997 er det solgt totalt 74 eiendommer med en salgssum på 243 mill. kroner. I tidsrommet 1995 til 1997 er 340.000 kvadratmeter solgt eller levert tilbake til utleier. Netto salgsgevinst for eiendommer i samme tidsperiode har vært 155 mill. kroner, hvorav 48,5 mill. kroner gjelder 1997. Det er

i 1997 gjennomført betydelig salg av eiendommer i Bergen med overtakelse i 1998.

Telenor Finans AS

Telenor Finans AS tilbyr leie, finansiering og administrasjon i forbindelse med konsernets løsningsalg til private og offentlige bedrifter, og er Telenors kompetansesenter innen disse områdene. Selskapet har i 1997 opplevd en kraftig vekst i etterspørselen etter leie og finansielle tjenester, og har i løpet av året doblet antallet transaksjoner. Alle leie- og finansieringsavtaler etableres i nært samarbeid med de operative selskapene i Telenor-konsernet og deres kunder. Løsningene Telenor Finans medvirker til er tilpasset kundens særegne behov.

Selskapet har i 1997 fått økt volum og opplevd stadig større krav til kompetanse og systemløsninger. Målet er å forbli konkurransedyktig innen hele spekteret av tjenester, fra enkle standardiserte leie- eller leasingløsninger til prosjektfinsiering av mer kompliserte tele- og dataløsninger. I 1997 er det derfor besluttet å utvikle et nytt finansieringsprodukt, «Telenor Aksess», som retter seg mot konsernets privatkunder. Produktløsningen, et betalingskort, vil bli lansert første halvår 1998.

Telenor Finans forventer fortsatt sterk etterspørselsvekst i årene som kommer og antallet medarbeidere er derfor økt.

Telenor Inkasso AS

Telenor Inkasso AS leverer tjenester innen inkasso, kredittopplysning og kurs- og konsulenttjenester. Selskapet påtar seg det meste av inkassorelaterte oppgaver innen konsernet. Selskapet hadde ved utgangen av året 32 ansatte. Disse var fordelt på hovedkontorene i Skien og avdelinger i Molde og Leknes.

Telenor Venture AS

Telenor Venture har som oppgave å være drivkraft i utvikling av nye, lønnsomme forretningsenheter innenfor telekommunikasjon og informasjonsteknologi. Det gjøres ved å knytte bånd mellom industrimiljøer og gründere i bransjen. Selskapets forretningsidé er

verdiutvikling gjennom aktivt eierskap i lønnsomme prosjekter og selskaper, med tilførsel av risikokapital og nettverk, samt teknologisk og kommersiell kompetanse. Ventureselskapet utnytter muligheten for kommersialisering og industrialisering av produktideer og forskning som fremkommer av Telenors virksomhet.

Telenor konsernet eier 70 prosent av aksjene i Telenor Venture AS. De øvrige eierne er Storebrand Liv AS 14,1 prosent, Vital Forsikring AS 10,8 prosent, Gjensidige Livsforsikring 3,6 prosent og Gjensidige Skadeforsikring 1,5 prosent. Bokført egenkapital var 251 mill. kroner pr 31. desember 1997, mot 244 mill. kroner i 1996.

Selskapets største avhendelse i 1997 var salg av selskapets post i NAVIA ASA (tidligere Seatex Garex ASA).

Telenor Venture AS har en betydelig tilgang på gründere med interessante prosjekter. Etter fire og et halvt års virksomhet har selskapet vurdert mer enn 350 bedrifter og forretningskonsepter.

Telenor Ventures største investeringer pr 31.12. 1997:

- Cetric AB, 21,9 prosent: Ledende leverandør av heis- og nødtelefoner.
- ClustRa AS, 72,1 prosent: Utvikling av databaseløsninger med store krav til ytelse og pålitelighet.
- Eltek AS, 8,9 prosent: Sikkerhetssystemer, kraftelektronikk og telekommunikasjonsprodukter.
- Gran-Jansen AS, 21,6 prosent: Produksjon av avanserte, integrerte analoge og digitale radio-kretser.
- Incatel AS, 43,0 prosent: Videreutvikling og markedsføring av database- og systemløsninger.
- Internett Kanal 1 AS, 33,2 prosent: Redaksjonelle produkter, primært beregnet for publisering på elektroniske medier, som internett.
- Intra Media AS, 17,2 prosent: Utvikling, drift og markedsføring av programvare og tjenester for mediemarkedet.
- Kvatro-Telecom AS, 31,5 prosent: Utvikling og salg av programvare for telekommunikasjonsmarkedet.
- LinnéData AB, 20,9 prosent: Systemutvikling innen client/server-miljø med multimedia og kommunikasjon.
- Maritech Systems AS, 26,8 prosent: Utvikling og salg av IT-systemer for fiskerinæringen.

- MaXware AS, 31,5 prosent: Kommunikasjonsprogramvare som pakker inn og påfører adresser på «elektroniske konvolutter».
- Micro Design ASA, 13,4 prosent: Utvikling og salg av informasjons- og betalingssystemer.
- MODE International B.V., 49,8 prosent: Global kanal for elektronisk distribusjon av musikk og musikkinformasjon.
- MRT micro ASA, 12,3 prosent: Utvikling, produksjon, salg og markedsføring av spesialiserte dataprodukter.
- NetChannel, Inc., 3,3 prosent: Internettbaserte tjenester på TV.
- Norsk Tekst AS, 37,5 prosent: Teksting av TV- og videoprogrammer.
- Open World Distribution AS, 22,7 prosent: «The channel», database som kobler IT-leverandører med alle som skal formidle IT-produkter til sluttbrukeren.
- PolyDisplay ASA, 7,5 prosent: Brukervennlige og kostnadseffektive elektroniske flatskjermer.
- Scandinavian Group ASA, 42,8 prosent: Salg av PC-spill, software på CD-ROM, samt flerbukkspill for internett.
- SCM Microsystems, Inc., 5,9 prosent: Designer, utvikler og selger PC-kortløsninger.
- Sysdeco Dikas AS, 35 prosent: Forvaltning og distribusjon av geografiske data.
- TeleNostra AS, 30 prosent: Utvikling av slide dialer og relaterte patenter.
- Telepost Holding S.A., 26,2 prosent: Tjenester basert på integrasjon mellom internett og PSTN.
- Trade AS, 45,0 prosent: Elektroniske løsninger for innsamling, standardisering, lagring og distribusjon av produktinformasjon.
- TSAT AS, 22,8 prosent (direkte + indirekte eiet): Satellittløsninger for mindre, lukkede nett for dataoverføring ved lave hastigheter.
- Ucom AS, 26,7 prosent: Leverandør av modem, ISDN-adaptore m.m.

Fordelen ved *ikke* å ha det gamle,

Mange land i Øst-Europa har mye å ta igjen når det gjelder infrastruktur – alt fra veier til telekommunikasjon. Det er et problem, men det kan snus til en fordel: Når du ikke har investert mye i gammeldagse løsninger, kan du satse hardt på investering i de nye!

er at du kan satse på det nye!

Og det er nettopp det de gjør i deler av Øst-Europa nå; blant annet ved å ta skrittet direkte til digital kringkastingsteknologi, uten å gå veien om gårdsdagens metoder. Telenors satellitter, blant dem Thor II som ble skutt opp i mai, står sentralt i utviklingen.

Som et eksempel åpnet Telenor Slovakia i januar 1998 en ny opp-linkstasjon for digitale TV-kanaler, deriblant britiske, slovakiske, tsjekkiske og en kanal for home shopping. Dermed får forbrukere i landsbyene med ett slag det samme tilbud som bybefolkningen!

● Tillitsvalgte og ledelse

Bedrifts- forsamlingen

Aksjonærvalgte medlemmer

- Leder: Mona Røkke, Tønsberg
- Nestleder: Gisle Handeland, Fedje
- Kjersti Graver, Bærum
- Brit Seim Jahre, Oslo
- Hilde Kinserdal, Bergen
- Ragnar Klevaas, Bærum
- Anne Cathrine Høeg Rasmussen, Oslo
- Bjørg Simonsen, Rana
- Kristian Zachariassen, Arendal
- Eystein Gjelsvik, Ski

Varamedlemmer

- Ove Andersen, Arendal
- Erna Beate Støren, Porsgrunn
- Inger-Grethe Solstad, Porsgrunn

Ansattes representanter

- Svein Åge Samuelsen, Trondheim
- Bjørg Fagnastøl, Bergen
- Anne Bjerk, Sarpsborg
- Irma Ruth Tystad, Trysil
- Jan Riddervold, Lillehammer

Observatører

- Karstein Rystad, Bodø
- Ole-Morten Olsen, Steinkjer

Varamedlemmer

- Arnt-Johann Christensen, Bergen
- Reidunn Wahl, Oslo
- Hildegunn Øvretveit, Bergen
- Per Erik Uthus, Skedsmo
- Helge Enger, Kongsvinger
- Arne Bjørnsen, Notodden
- Wenche Aannestad, Tønsberg
- Arne Jenssen, Trondheim
- Anny Solvik, Oslo
- Helge Nilsen, Skånland
- Brian Anders Gundersen, Oslo

Styret

- Leder: Arnfinn Hofstad, Levanger
- Nestleder: Christian Brinch, Oslo
- Terje Moe Gustavsen, Oslo
- Inger Karin Nerheim, Lillehammer
- Oddbjørn Nordset, Steinkjer
- Åshild Bendiktsen, Sjøvegan

Varamedlemmer

- Ada Merethe S. Kjeseth, Bergen
- Eva Karal, Oslo

Personalvalgte medlemmer

- Synnøve Lohne-Knudsen, Grua
- Svein Eivind Solheim, Askvoll
- Anne Sørli, Oslo

Konsernledelse

- Konsernsjef
Tormod Hermansen
- Visekonsernsjef
Ole Petter Håkonsen
- Visekonsernsjef
Terje Thon
- Visekonsernsjef
Jon Fredrik Baksaas
- Konserndirektør
Marit Døving
- Konserndirektør
Magnus Dokset
- Konserndirektør
Peter Pay
- Konserndirektør
Torstein Moland

Forretningsområder

Telenor Bedrift AS
Adm.dir. Jon Fredrik Baksaas

Telenor Installasjon AS
Adm.dir. Jan Kåre Pedersen

Telenor International AS
Adm.dir. Arve Johansen

Telenor Mobil AS
Adm.dir. Stig Herbern

Telenor Nett AS
Adm.dir. Jan Edvard Thygesen

Telenor Nextel AS
Adm.dir. Morten Lundal

Telenor Plus AS
Adm.dir. Gunnar Bjørkavåg

Telenor Privat AS
Adm.dir. Stig Herbern

Revisor

Arthur Andersen & Co., Oslo

● Ordliste

ADSL: Asymmetrical Digital Subscriber Line. Transmisjonsmetode for å utnytte eksisterende kobberkabelnett for tjenester med behov for større kapasitet i den ene enn i den andre retningen, f.eks. video på bestilling.

ATM: Asynchronous Transfer Mode. ATM er en svitsje- og overføringsmetode for høyhastighetsnett basert på inndeling av bitstrømmen i celler med fast lengde (fast antall bit). Et ATM-basert nett kan frakte både tale, data og video.

Basisstasjon: Radiostasjon i landmobile radionett. Den består av sender, mottaker og antenneanlegg, og formidler trafikk mellom mobilabonnenter og det øvrige telenettet.

Bit/s: Bit per sekund. Enhet for informasjons-hastighet ved overføring av digitale signaler. (Andre forkortelser som benyttes er bps og b/s).

Centrex: Hussentral-funksjon i offentlig sentral som alternativ til egen hussentral.

DCS-1800: Europeisk mobiltelefon-tjeneste (tilsvarende GSM) i frekvensbåndet 1800 Mhz. Basert på ETSI-standarder.

DECT: Digital European Cordless Telecommunications. Europeisk standard for digital, trådløs tilknytning til telenettet.

ETSI: European Telecommunications Standard Institute. Det har medlemmer fra nettoperatører, regulatører, industri, forskning og brukerorganisasjoner.

Frame Relay: Tjeneste bygget på X.25, men med mye større throughput og fleksibilitet, på bakgrunn av den høyere kvalitet som finnes i dagens transmisjonsnett. Brukes primært til sammenknytning av bedrifters lokalt nett (intranett), men også for etablering av bransjenett/ekstranett.

Grensesnitt: Sammenkoblingspunkt mellom to utstyrenheter som har forskjellige funksjoner. Begrepet brukes også for å angi skillet mellom ansvarsområder, eieforhold m.m. (eksempelvis mellom enerettsområde og konkurranseområde).

Grunntilknytning: ISDN grunntilknytning (GT) består av to B-kanaler (64 kbit/s) og en D-kanal (16 kbit/s), (2B + D).

Grønne nummer: Tjeneste der mottakeren, B-abonnenten, betaler for samtalen og samtalen er gratis for A-abonnenten. Mottakeren får tildelt et telefonnummer i 800-serien.

GSM: Global System for Mobile communications. Felleseuropeisk digitalt mobiltelefon-system.

IN: Intelligent Nett. Telenett der deler av programvaren for tjenestene er trukket ut av sentralene og lagt inn i et fåtall noder. Dette gjør det lettere å endre tjenestene etter behov, og brukerne kan tilbys skreddersydde tjenester. Nye tjenester kan introduseres hurtig.

INMARSAT: International Maritime Satellite Organization. Et operatorselskap som etablerer og driver satellittsystemer for maritim landmobil og aeronautisk mobil kommunikasjon.

INTELSAT: International Telecommunications Satellite Organization. Den internasjonale satellittorganisasjonen driver hovedsakelig interkontinentale tele-samband over satellitt.

ISDN: Integrated Services Digital Network. Digitalt nett som integrerer flere typer tjenester: Tale, tekst, data og bilde. Standardhastigheten i ISDN er 64 kbit/s.

LAN: Local Area Network. Lokalt nett for dataoverføring, f.eks. med Ethernet/Token ring-standard.

MIPS: Millioner Instruksjoner Per Sekund. Mål på en datamaskins behandlingsskapasitet.

Node: Et koblings- eller svitsjepunkt i nettet.

Nordicom: Merkenavn for et ATM Bredbåndsnett som er etablert i Skandinavia av Telenor, Telenordia og Tele-Danmark. Nordicom er landsdekkende og tilbys bedriftsmarkedet i Norge. Nettet gir samme funksjonalitet i hele Skandinavia, og i tillegg ut mot BTs globale nett, Concert. Tjenestespekteret spenner over Frame Relay, som et standardprodukt for alle typer datatransport, til spesialtilpassede løsninger med bruk av ATM helt ut til kunden.

ONP: Open Network Provision. Regelverk innenfor EØS som skal sikre kundene tilgang til spesifiserte tjenester med definerte grensesnitt på like vilkår og til kostnadsbaserte priser.

Radioaksess: Radioaksess betegner det forhold at abonnenten tilknyttes telenettet ved bruk av radiosystemer.

Samband: Forbindelse for overføring av signaler mellom bestemte termineringspunkter.

SDH: Synchronous Digital Hierarchy. Synkront overførings- og multipleks-system for telenett. Det opererer på hastigheter fra 155 Mbit/s til (foreløpig) 2,54 Gbit/s. SDH blir det fremtidige overføringssystemet i telenettet.

TINA-C: Konsortium for virksomheter som arbeider mot nettverksarkitektur. Opprettet på initiativ av en rekke store teleoperatører og utstyrsprodusenter.

TMN: Telecommunications Management Network. Et separat nett beregnet for drift, vedlikehold og administrasjon av telenettet.

Transportnett: Nett bestående av transmisjonssystemer for den fysiske overføring av informasjon og de logiske funksjoner som er nødvendige for ruting av informasjon for ulike tjenester gjennom nettet.

UPT: Universal Personal Telecommunication. (Alfa-nummer). En tjeneste der kommunikasjonstjenesten er knyttet til et personlig UPT-nummer som kan benyttes i forskjellige typer nett, slik at abonnenten kan anropes med samme nummer uansett hvilket nett han er tilkopledd eller hvor han befinner seg.

Utvidet tilknytning: ISDN utvidet tilknytning (UT) består av 30 B-kanaler (2 mb/s) og en D-kanal (16 kbit/s), (30B+D). Tjenesten tilbys til bedriftsmarkedet blant annet for å knytte hussentraler til telenettet.

VIP: Virtuelle Private Nett. Tjeneste for bedriftskommunikasjon der geografisk spredte avdelinger med hussentraler og Centrex-løsninger knyttes sammen i et bedriftsnett via svitsjede forbindelser i det offentlige telenettet.

VSAT: Very Small Aperture Terminal. Satellitt-terminal med lite antennespeil beregnet på bedriftskunder.

● Adresser

Telenor AS

Hovedkontor
Universitetsgt. 2
Postboks 6701
St. Olavs pl
0130 Oslo
Tlf: 22 77 60 60
Faks: 22 77 87 20
<http://www.telenor.no>

Konsernkommunikasjon

Universitetsgt. 2
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 82 50
Faks: 22 20 79 97

Marit Døving,

Konserndirektør
Reidar Gjærum,
Direktør Presse,
PR, Strategi
Kai Rosenberg,
Direktør Konsernmedia
Dag Melgaard,
Pressetalsmann

Regionale informasjonssjefer

Kristiansand
Steinar Ostermann
Tlf: 38 14 82 85
Faks: 38 09 43 77

Stavanger

Per Aril Meling
Tlf: 51 76 37 45
Faks: 51 76 37 50

Bergen

Lars Hauge
Tlf: 55 96 80 20
Faks: 55 32 21 30

Trondheim

Gro Eide
Tlf: 73 54 40 41
Faks: 73 54 41 41

Tromsø

Knut Sollid
Tlf.: 77 62 52 00
Faks: 77 62 53 10

Telenor Avidi AS

C. J. Hambros pl. 2D
Postboks 6870
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 23 13 80 00
Faks: 23 13 80 10

Telenor Bedrift AS

Olaf Helsets vei 5
0694 Oslo
Tlf: 23 16 60 00
Faks: 23 16 60 10

Telenor Conax AS

Fred. Olsensgt. 6
0152 Oslo
Tlf: 22 41 70 40
Faks: 22 41 70 39

Telenor Consult AS

Keysersgt. 15
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 84 21
Faks: 22 77 89 74

Telenor CTV AS

C. J. Hambros pl. 2D
Postboks 6870
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 23 13 80 50
Faks: 23 13 80 65

Telenor Eiendom

Pilestredet 33A
Postboks 6701 St.
Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf.: 22 77 71 30
Faks: 22 77 86 01

Telenor Finans AS

Fredrik Selmers vei 2
Postboks 6311
Etterstad
0604 Oslo
Tlf: 22 78 00 00
Faks: 22 78 00 20

Telenor Forskning og Utvikling

Instituttveien 23
Postboks 83
2007 Kjeller
Tlf.: 63 84 84 00
Faks: 63 81 00 76
Tlf: 22 77 24 00
Faks: 22 20 78 52
Telenor Geomatikk AS
Postboks 880
5002 Bergen
Tlf: 55 96 96 01
Faks: 55 96 96 05

Telenor Global Services AS

Keysersgt. 13
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 89 00
Faks: 22 77 89 01

Telenor Inkasso AS

Kongensgt. 20
Postboks 180 Sentrum
3701 Skien
Tlf: 35 91 44 90
Faks: 35 52 42 99

Telenor

Installasjon AS

Møllergt. 24
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 82 00
Faks: 22 20 70 08

Telenor

International AS

Keysersgt. 13
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 99 00
Faks: 22 77 99 09

Telenor Link AS

Postboks 412
Rådhusgt. 1-3
0151 Oslo
Tlf.: 22 77 99 60
Faks: 22 77 52 76

Telenor Media AS

Drammensveien 144
Postboks 403 Skøyen
0212 Oslo
Tlf: 22 77 10 00
Faks: 22 77 10 01

Telenor Mobil AS

Universitetsgt. 7
Postboks 6746
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 78 50 00
Faks: 22 78 55 00

Telenor Nett AS

Universitetsgt. 2
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 70 00
Faks: 22 20 82 90

Telenor Nextel AS

Drammensveien 167
Postboks 393 Skøyen
0212 Oslo
Tlf.: 22 77 19 00
Faks: 22 77 19 10

Telenor Plus AS

Keysersgt. 13
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 99 20
Faks: 22 77 88 01

Telenor Pos AS

Gjerdrumsvei 8
Nydalens Næringspark
Postboks 2 Tåsen
0801 Oslo
Tlf: 22 02 11 33
Faks: 22 18 47 50

Telenor Privat AS

Universitetsgt. 7
Postboks 6701 St.
Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf.: 22 77 89 90
Faks: 22 78 55 00

Telenor Satellite Services AS

Keysersgt. 13
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 79 50
Faks: 22 77 79 80

Telenor Venture AS

Keysersgt. 13
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 99 22
Faks: 22 77 99 21

Norsk Telemuseum

Kongensgt. 12
Postboks 6701
St. Olavs pl.
0130 Oslo
Tlf: 22 77 55 55
Faks: 22 41 30 47
Museets hovedutstilling er på Norsk Teknisk Museum, Kjelsåsveien 143 Oslo

Utgitt av: Telenor AS

Universitetsgaten 2, Postboks 6701 St. Olavs plass, 0130 Oslo, telefon 22 77 60 60, telefaks 22 77 87 20

Redaksjon: Konsernkommunikasjon, telefon 22 77 82 50

Design og produksjon: Cox kommunikasjon as

Foto/illustrasjoner: Camera (s. 2,3), Morten Krogvold (s. 6, 9-10, 22-23, 62-63, 68, 80, 81, 97, 106-107), Bård Eek (alle portretter samt konsernledelsen), Husmo-foto (s. 48), NTB (s. 49), Kjersti Lofthaug (s. 73), Krister Hansson (s. 101), Cox (s. 87, 93), Scanfoto (s. 74-75), Bård Gudim (s. 84), SLB&P (s. 85), øvrige bilder Telenor.

Trykk og repro: Mentor Media, Johs. Nordahls Trykkeri AS

Opplag: 17.500